

NA'VI - MAGYAR SZÓTÁR v. 12.41

Tirea Aean (Corey Scheideman) & Markì (Mark Miller)
Compiled and Translated by Kifkeyä Nari és P.A.'li makto
www.LearnNavi.org

Utolsó frissítés: 10.3.2012

Ez a végleges Na'vi szótár a Dr. Paul Frommer által teremtett nyelv, melyet az Avatar című filmhez alkotott. A szavak egyenesen Frommertől származnak, vagy az ő szavaiból erednek. Külön köszönettel tartozunk a következő személyek hatalmas erőfeszítése miatt: Dr. Frommer, Tuiq és mindenkinek az IRC-n, Skype-on, TeamSpeak-en és a Learn Na'vi oldalon akik ezt a dokumentumot használják.

A magyar verzió elkészítésében külön köszönet illeti a következőket, akik odaadó munkája nélkül nem készülhetett volna el a magyar verzió: tsrräfxätu, P.A.'li makto, tingay mungeyu, Hawnuyu atxen, valamint akik még részt vettek a szótár fordításában.

Néhány megjegyzés: A Frommer által használt Na'vi helyesírást végig megtartottuk: a IPA átírás is adott hozzá. Az összetett nem ragozott szavakhoz és az angolból átvett jövevényszavakhoz megjegyzéseket fűztünk. Néhány olyan szót is belevettünk a szótárba, melyek a gyengüléseket mutatják példák segítségével. Itt található olyan ragozott alakok is, amelyekről úgy gondoltuk, hogy megemlítésük különösen hasznos lehet. Fontos megjegyezni, hogy a nyelvben a toldalékok szabadok (külön írandók), ha a módosító szó előtt állnak, utótagként viszont kötötté válnak (egybeírandók), amennyiben a toldalékok a módosított szót követik.

Félkövér betűk jelöljük a Na'vi szavakat. A magyar meghatározásokat *Dölt betűkkel* írjuk. Sima betűvel szedve a nyelvtani besorolást találhatjuk: zárójelben «x» tüntetjük fel a lehetséges pozíciókat pl. *t«0. hely»«1»ar«2»on*. A fonetikus átírásban a pontok jelölik a lehetséges infixek helyeit, pl. [*t.a.r.on*] - ez nem szabványos IPA átírás, de nekünk hasznos. A rendhagyó infixumokat (ii) jelöli. Jelezzük az igék tárgyias vagy tárgyatlan voltát, ha az ismert: a csak 'ige'-vel jelölt szavak vagy lehetnek tárgyiasak és tárgyatlanok is, vagy nem lehet eldönteni róluk. Feltételezzük a gyengülés és egyéb hangzováltozások ismeretét. Szintén megjegyzendő, hogy ahol a szóalak több változatát feltüntetjük, ott a használatuk csak egyéni ízlés kérdése, azokat nem szabályozzák sem mondattani sem morfológiai (szóalaktani) szabályok. A szótár végén néhány függelék található ahol további hasznos információk találhatóak.

Rövidítések:

– = morfémahatár

+ = gyengítő morfémahatár

« » = infixum

mn. = melléknév

told. = toldalék

hsz. = határozószó

ksz. = kötőszó

ö.szó = összetett szó

mut.n. = mutató névmás

gesz. = nyelvi gesztus, indulatszó

kérd. = kérdőszó

fn. = főnév

n.e. = nem emberekre/személyekre

szám = számnév

cs.sz. = csak személyekre

part. = partikula (járulékszó, változatlan alakú, nem ragozható szó)

kif. = kifejezés

nm. = névmás
tul.n. = tulajdonnév
ige = ige

i.(átn) = ige (angol szerint állapotjelző tárgyatlan)
i.(t) = ige (angol szerint tárgyas)

i.(tn) = ige (angol szerint tárgy nélküli)

i.(m) = ige (angol szerint módbeli)

i.(tnm) = ige (angol szerint tárgyatlan módbeli)

i.(tm) = ige (angol szerint tárgyas módbeli)

A jelenlegi szótáron túl egy Magyar - Na'vi szótár, és egy Szótfajok szerint kategorizált Szótár is elérhető, melyek sokat segíthetnek hatékony keresésben.

A fenti változatok az eredeti Angol - Na'vi szótár, és az Angol Szótfajok szerint kategorizált Szótár alapján készültek. Ezekon kívül elérhető a szótár Ész, Német, Portugál, és Svéd verziói. A fentieken túl más nyelvek is elérhetőek, viszont ezek fordításai még nem fejeződtek be.

Források

Az összes szót próbáltuk legjobb tudásunk szerint a lehető legtöbb forrásból beszerezni. Az eredetet alsó indexben található az IPA átírás után, mely megmondja, hogy eredetileg honnan származik egy-egy szó. Március elején Frommer küldött nekünk egy listát a meglévő szavakról: most ez a legmegbízhatóbb forrás, nem pedig a „Túlélési kézikönyv”. Néhány szó forrása nem szerepel ezen a listán, melynek sorrendje a források megbízhatóságát tükrözi. Elöl található a legmegbízhatóbb forrás.:

- PF = Dr. Paul Frommer
- M = a film forgatókönyve
- JC = James Cameron
- G = az Avatar játék (ezek illegális szavak)
- ASG = a Survival Guide
- PND = Pandorapedia.com

A „Túlélési kézikönyv a Pandorához”, mely munkánk korai forrása, sok illegális szót tartalmazott – ezek a függelékben találhatóak. Mindazonáltal a növénynevek és dalok határozottan Frommertől származnak, ezért azok rendszeren a szótárba kerültek. Maga James Cameron is sok szót alkotott, melyeket később Frommer jóváhagyott. Nem hagyott jóvá azonban néhány - a filmzés során keletkezett - hibás kiejtésű szót, pl. **oïsss**, melyeket figyelmen kívül hagytunk. Végezetül, Frommer kegyesen elfogadott néhány szót, melyeket a nyelvet tanulók konstruáltak, ő pedig jónak talált. Így vannak extra forrásaink is. Ezek a források a következők: CP: CCH Pounder, LA : Laz Alonso, Prr : Prerton, RL : Richard Littauer, SW : Sam Worthington vagy Sigourney Weaver, ZS : Zoë Saldana, és CM.

Az IPA-ra vonatkozóan vannak néhány eltérő értelmezés. A nyílt szótagok mindig feszes [u] ejtendők, míg a zárt szótagok lehetnek feszes [u] és laza ejtésűek is.[ʊ]. Utóbbira nincs szabály. Tehát pl. a **tsun** lehet [tsun] vagy akár [tʃʊn], de a **lu** mindig [lu], sosem [lʊ]. A [aj], [aw] [ej], és [ɛw] kettőshangzók alternatív átírását nem használjuk (mert Frommer jobban kedveli az előbbit), egyébként ez lenne: [ɛɪ], [aɪ], [ɛʊ], és [aʊ]. Concerning syllables, where not made clear by Frommer, the divisions have been split in accordance with the Maximum Onset Principle.

A szótár szerkesztés alatt áll, feltételezhetően akadnak még benne hibák. **Rutxe**, aki talál ilyet benne, jelezze itt, hogy kijavíthatjuk. A verziószám mutatja a változtatásokat. Az első

sámjegy akkor változik, ha nagy mértékben belejavítottunk. A második .0x0 jelzi ha a javítás bár jelentős, de nem akkor mértékű mint fő verzió váltás esetén. A harmadik .00x szám akkor változik, ha egészen apró a változás történt csak. A hozzájuk tartozó magyarázatokat a „változások listája” tartalmazza. Sok-sok köszönet jár Tuiq, aki arra használta az idejét, és a tehetségét, hogy ez a szótár egy online adatbázissá váljon, hogy segítse a fordítókat, és könnyítse a szótár javítását.

- 'a'aw: [ʔa.ʔaw] *PF mn. egy kevés, néhány (egy-esszámú, megszámlálható főnevekkel)*
- 'akra: [ʔak.ra] *PF fn. talaj (termő-)*
- 'aku: [ʔa.k.u] *PF i.(t) eltávolít, elvisz, levesz*
- 'ali'ä: [ʔa.'liʔ.æ] *PF fn. gallér/nyaklánc*
- 'ampi: [ʔ.am.p.i] *PF i.(t) (meg)érint*
- 'ana: [ʔa.na] *PF fn. inda*
- 'ango: [ʔa.ŋo] *PF mn. halk (hang)*
- 'are: [ʔa.ræ] *PF fn. ponchó, köpeny, kendő*
- 'aw: [ʔaw] *PF szám egy, 1*
- 'awkx: [ʔawkʔ] *PF fn. szikla(szírt)*
- 'awlie: [ʔaw.li.ɛ] *PF hsz. egyszer (a múltban)*
- 'awlo: [ʔaw.lo] *PF hsz. egyszer (nem többször)*
- 'awm: [ʔawm] *PF fn. tábor*
- 'awnim: [ʔaw.nim] *PF i.(t) elkerül (összetétel ebből: 'Yawn marad és alim távol)*
- 'awpo: [ʔaw.po] *PF nm. egy személy (általános alany)*
- 'awsiteng: [ʔaw.si.'tɛŋ] *PF hsz. együtt, közösen (összetétel ebből: 'aw egy és teng megegyező)*
- 'awstengyem: [ʔaw.stɛŋ.'j.ɛm] *PF i.(t) összekapcsol, összeilleszt (összetétel ebből: 'awsi-teng együtt és yem rak)*
- 'awve: [ʔaw.vɛ] *PF mn. első (eredete: 'aw egy)*
- 'ä: [ʔæʔ] *PF gesz. Hoppá!*
- 'änsyem: [ʔæn.'sjɛm] *PF nm. teljes, egész*
- 'äríp: [ʔ.æ.r.ɪpʔ] *PF i.(t) mozgat, (meg)mozdít*
- 'e'al: [ʔɛ.ʔal] *PF mn. legrosszabb*
- 'efu: [ʔ.ɛ.f.u] *PF i.(t) érez, érzékel*
- 'eko: [ʔ.ɛ.k.o] *PF i.(t) támad*
- 'ekong: [ʔɛ.koŋ] *PF fn. ritmus, ütem*
- 'em: [ʔ.ɛm] *PF i.(t) főz*
- 'emyu: [ʔɛm.ju] *PF fn. szakács (eredete: 'em főz)*
- 'en: [ʔɛn] *PF fn. tipp, találgatás, gyanú, megérzés*
- 'engeng: [ʔɛŋ.ɛŋ] *PF fn. szint, emelet*
- 'en si: [ʔɛn 's.i] *PF i.(tn) találgat (eredete: 'en találgatás)*
- 'eoio: [ʔɛ.o.i.o] *PF mn. ünnepélyes*
- 'etnaw: [ʔɛt.naw] *PF fn. váll*
- 'evan: [ʔɛ.van] *PF fn. fiú (köznapi) (eredete: 'evangan fiú)*
- 'eve: [ʔɛ.vɛ] *PF fn. lány (köznapi) (eredete: 'evenge lány)*
- 'eveng: [ʔɛ.vɛŋ] *PF fn. gyermek*
- 'evengan: [ʔɛ.vɛ.ŋan] *PF fn. fiú (eredete: 'eveng gyerek)*
- 'evenge: [ʔɛ.vɛ.ŋɛ] *PF fn. lány (eredete: 'eveng gyerek)*
- 'evi: [ʔɛ.vi] *PF fn. gyerkő(c) (becéző forma 'eveng gyerek)*
- 'ewan: [ʔɛ.wan] *PF mn. fiatal*
- 'ewll: [ʔɛ.wl] *PF fn. növény*
- 'eylan: [ʔɛj.lan] *PF fn. barát*
- 'eyng: [ʔ.ɛjŋ] *PF ige felel, válaszol*
- 'eyt: [ʔɛjtʔ] *PF fn. a 8-as jele (nem az értéke!) (pl. telefonszámnál használható)*
- 'i'a: [ʔ.i.ʔ.a] *PF i.(tn) befejez, lezár (a cselekvés eredményes)*
- 'ia: [ʔ.i.a] *PF i.(tn) eltévolyedik (spirituális értelemben)*
- 'ipu: [ʔi.pu] *PF mn. humoros, vicces, mulattató*
- 'it: [ʔitʔ] *PF fn. kevés (kis mennyiség)*
- 'itan: [ʔi.tan] *JC,PF fn. fiúgyermek*
- 'ite: [ʔi.tɛ] *JC,PF fn. lánygyermek*
- 'itetsyip: [ʔi.tɛ.tsjipʔ] *PF fn. kislány (kedveskedő kifejezés) (eredete: 'ite lány)*
- 'Yawn: [ʔ.i.'Yawn] *PF i.(tn) marad*
- 'ihayu: [ʔi.'hɛ.ju] *PF fn. spirál*
- 'in: [ʔ.in] *PF i.(tn) elfoglalt, tevékeny*
- 'o': [ʔoʔ] *PF mn. mókás, izgalmas*
- 'ok: [ʔokʔ] *PF fn. emlék, emlékezés*
- 'okrol: [ʔok.'rol] *PF fn. történelem (ősi) (eredete: 'ok emlék és rol énekel)*
- 'okvur: [ʔok.'vur] *PF fn. történelem (nem ősi, újabb kori) (eredete: 'ok emlék és vur történet)*
- 'om: [ʔom] *PF mn. lila*
- 'ompin: [ʔom.pin] *PF fn. lila szín (eredete: 'om lila)*
- 'ong: [ʔ.on] *PF ige kinyílik, kivirágzik*
- 'ongokx: [ʔ.o.ŋ.okʔ] *PF i.(tn) születik (összetétel ebből: 'ong kinyílik és nokx szül)*
- 'opin: [ʔo.pin] *PF fn. szín*
- 'ora: [ʔo.ra] *PF fn. tó*
- 'otxang: [ʔo't.aŋ] *PF fn. hangszer (általános)*
- 'u: [ʔu] *PF fn. dolog (valami)*
- 'ul: [ʔ.ul] *PF i.(tn) nővel*
- 'uo: [ʔu.o] *PF nm. valami*
- 'upe: [ʔu.pɛ] *PF kérd. mi? mit? micsoda? micsodát? (összetétel ebből: 'u dolog és pe kérdőszó)*
- 'upxare: [ʔu.'p'a.rɛ] *PF fn. üzenet*

A

- a:** [a] _{PF, LN} alá. *aki, amely(ik) (határozói mellékmondat kötőszava)*
- a–:** [a] _{PF} melléknévjelző toldalék (a jelzett szó irányába mutat és alárendelő szerkezetet is jelez)
- akrrmaw:** [a.'kɾ.maw] _{PF} ksz. *utána (időben)* másik alakja: **mawkrra** (összetétel ebből: **krr** *idő* and **maw** *után*)
- akrrta:** [a.'kɾ.ta] _{PF} ksz. ... *óta (időben)* másik alakja: **takrra** (összetétel ebből: **krr** *idő* and **ta** ...-*tól*)
- alaksi:** [a.'lak.si] _{PF} mn. *kész, felkészült*
- alim:** [a.'lim] _{PF} hsz. *messze, távol* (eredete: **lim** *messze van*)
- alo:** [a.'lo] _{PF} fn. *eset, alkalom, ismételten előforduló cselekvések egyike*
- alu:** [a.'lu] _{PF} ksz. *azaz hogy, más szóval* (eredete: **a** *a melléknévjelző* és **lu** *van*) (toldalékokhoz)
- alunta:** [a.'lun.ta] _{PF} ksz. *(azért) mert*
- am'a:** [am.'ʔa] _{PF} fn. *kétség*
- apxa:** [a.'p'a] _{PF} mn. *nagy n.e.*
- asim:** [a.'sim] _{PF} hsz. *közelben, karnyújtásnyira* (eredete: **sim** *közél van*)
- atan:** [a.'tan] _{JC} fn. *fény*
- atanvi:** [a.'tan.vi] _{PF} fn. *fénysugár* (eredete: **atan** *fény*)
- atxkxe:** [at'.k'ɛ] _{PF} fn. *föld, szárazföld*
- atxkxerel:** [at'.k'ɛ.rɛl] _{PF} fn. *térkép* (összetétel ebből: **atxkxe** *föld* és **rel** *kép*)
- au:** [a.'u] _{JC} fn. *dob (bőrből készült)*
- au:** [a.'u] _{LA} gesz. *felkiáltás*
- aungia:** [a.'u.ŋi.a] _{PF} fn. *(elő)jel, ómen*
- awnga:** [aw.'ŋa] _{PF} nm. *mi* (eredete: **ayoeng** *mi*)
- ayfo:** [aj.'fo] or [a.j.'fo] _{PF} nm. *ők sokan* (eredete: **po** *ő*)
- aylaru:** [aj.'la.ru] _{PF} nm. *a többieknek* (az összevonás elemei: **ay+lahe+ru**)
- aynga:** [aj.'ŋa] _{PF} nm. *ti sokan* (eredete: **nga** *te*)
- ayoe:** [aj.'o.ɛ] _{PF} nm. *mi (kizáró)* (eredete: **oe** *én*) *én ővelük* (én és ők többen)
- ayoeng:** [aj.'weŋ] _{PF} nm. *mi (beleértő)* (eredete: **oe** *én*) (**ayoenga**– *szótó a told.-okhoz*) *én veletek* (én és ti többen)
- ayu:** [a.'ju] _{PF} fn. *dolgok* (eredete: **'u** *dolog*) (sosem többesszámú **u**)

Ä

- äie:** [æ.'i.ɛ] _{PF} fn. *vízió, látomás*
- äo–:** [æ.'o] _{PF} told. *alatt(a), alul*
- ätxäle:** [æ.'t'æ.lɛ] _{PF} fn. *kérés*
- ätxäle si:** [æ.'t'æ.lɛ 's-i] _{PF} i.(tn) *kérés* (**tsnì** *majd a tárgy mellékmondat*) (eredete: **ätxäle** *kérés*)

E

- eampin:** [ɛ.am.pin] _{PF} fn. *kék/zöld szín* (eredete: **ean** *kék, zöld*)
- ean:** [ɛ.an] _{PF} mn. *kék, zöld*
- ekxan:** [ɛ.'k'an] _{PF} fn. *barikád, akadály*
- ekxtxu:** [ɛk'.t'u] _{PF} mn. *durva*
- eltu:** [ɛl.tu] _{PF} fn. *agy*
- eltu lefngap:** [ɛl.tu lɛ.'fŋap] _{PF} fn. *számítógép* ('*fém agy*') (összetétel ebből: **eltu** *agy* és **le-fngap** *fém*)
- eltur tixen si:** [ɛl.tur ti.'t'en s-i] _{PF} i.(tn.) *érdekes*(nek *lenni*) (eredete: **eltu-r** *agy* (kötőmód) és **tixen** *felébresztés*)
- eltu si:** [ɛl.tu s-i] _{PF} i.(tn) *figyel* (eredete: **eltu** *agy*)
- emrey:** [ɛm.'t'ɛj] _{PF} i.(tn) *túlél*
- emza'u:** [ɛm.'z.a.ʔ.u] _{PF} i.(t) *kiáll, sikerrel vesz* (*próbát*) (összetétel ebből: **za'u** *jön*)
- eo–:** [ɛ.o] _{PF} told. *előtt(e), elől*
- etríp:** [ɛt.rɪp] _{PF} mn. *előnyös, kedvező*
- eyawr:** [ɛ.'jawɾ] _{PF} mn. *helyes, jó* (*válasz*)
- eyk:** [ɛjk] _{JC, PF} i.(t) *vezet* (*népet*)
- eyktan:** [ɛjk.tan] _{JC} fn. *vezető, főnök* (eredete: **eyk** *vezet*)

F

- fa-**: [fa] *PF* told. *-val/-vel/által* (eszközhatározó)
- fahew**: [fa.'hɛw] *PF* fn. *szag*
- faoi**: [fa.o.i] *PF* mn. *sima*
- fay+**: [fa.j] *PF* előtag *ezek a/az...* (összetétel ebből: **fi** *ez a/az...* és **ay+** *többes szám*)
- fayluta**: [fa.j.'lu.ta] *PF* fn. *ezek a szavak* (az összevonás elemei **fay+li'u-t a**, *patientive case*)
- fäkä**: [fæ.'k.æ] *PF* i.(tn) *felmegy, felszáll* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **kä** *megy*)
- fäpa**: [fæ.pa] *PF* fn. *tető, csúcs*
- fäza'u**: [fæ.'z.a.'ʔ.u] *PF* i.(tn) *feljön, felszáll* (összetétel ebből: **fäpa** *tető* és **za'u** *jön*)
- fe'**: [fɛʔ] *PF* mn. *rossz* n.e.
- fekem**: [fɛ.kɛm] *PF* fn. *baleset* (összetétel ebből: **fe'** *rossz* és **kem** *tett*)
- few-**: [fɛw] *PF* told. *keresztül, át az ellenkező oldalra*
- fewi**: [fɛ.w.i] *PF* i.(t) *üldöz, hajszol*
- fewtusok**: [fɛw.tu.sok] *PF* mn. *ellentetkező, az ellenkező oldalon* (eredete: **few-át**)(Hétköznapi szóhasználatban (**few**.**tsok**))
- fi-**: [fi] *PF* előtag *ez a...*
- fi'u**: [fi.'ʔu] *PF* mut.n. *ez (a dolog)* (eredete: 'u *dolog*)
- fiya**: [fi.'fja] *PF* mut.n. *így, ilyen módon* (eredete: **fy'a** *o mód*)
- fikem**: [fi.'kɛm] *PF* mut.n. *ez (a tett/cselekvés)* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
- fiipo**: [fi.'po] *PF* mut.n. *ő, ez a személy* (eredete: **po** *ő*)
- fiitr**: [fi.'tr] *PF* hsz. *ma* (eredete: **trr** *nap*)
- fitsap**: [fi.'tsap] *PF* hsz. *egymást* (összetétel ebből: **fipo** *ez (a személy)* és **tsapo** *az (a személy)*)
- fitseng(e)**: [fi.'tsɛŋ(ɛ)] *PF* mut.n., fn. *itt, ez(en) a hely(en)* (eredete: **tseng** *hely*)
- fitxan**: [fi.'t'an] *PF* hsz. *ennyire, ilyen mértékben* (eredete: **txan** *ez*)
- fitxon**: [fi.'t'on] *PF* hsz., fn. *ma este* (eredete: **txon** *este*)
- fkarut**: [fk.'a.ɾ.ut] *PF* ige *hámoz*
- fkay**: [fkaj] *PF* mn. *utálatos*
- fkew**: [fkɛw] *PF* mn. *hatalmas, tekintélyes*
- fkeytok**: [fkɛj.t.ok] *PF* i.(tn) *létezik* (eredete: **kifkeyti tok** *van a világon*)
- fkip-**: [fkɪp] *PF* told. *fent között(e)*
- fko**: [fko] *PF* nm. *valaki, ő(k)* (*határozatlan alany, egyesszámban értendő*)
- fkxake**: [fk'.a.k.ɛ] *PF* ige *viszket*
- fkxen**: [fk'ɛn] *PF* fn. *zöltség* (*mint étel*)
- fkxile**: [fk'i.lɛ] *PF* fn. *mellkast takaró nyaklánc*
- flawkx**: [flawk'] *PF* fn. *bőr* (*anyag*)
- flä**: [fl.æ] *PF* i.(tn) *sikerrel jár, sikerül*
- flew**: [flɛw] *PF* fn. *torok*
- fli**: [fli] *PF* mn. *vékony; n.e.*
- flinutx**: [fli.'nut'] *PF* fn. *vastagság* (összetétel ebből: **fli** *vékony* és **nutx** *vastag*)
- fmal**: [fm.al] *PF* i.(t) *fenntart*
- fmawn**: [fmawn] *PF* fn. *hír, újság*
- fmawnta**: [fmawnta] *PF* fn. *azok a hírek* (az összevonás elemei **fmawn-it a**)
- fmetok**: [fm.ɛ.t.ok] *PF* ige *tesztel, próbára tesz*
- fmi**: [fm.i] *PF* i.(tm) (*meg*)*próbál, megkísérel* (kötőmóddal)
- fmokx**: [fmok'] *PF* fn. *féltékenység, irigység*
- fnan**: [fn.an] *PF* i.(t) *jó valamiben*
- fnawe'**: [fna.'wɛʔ] *PF* mn. *gyáva*
- fnawe'tu**: [fna.'wɛʔ.tu] *PF* fn. *gyáva* (eredete: **fnawe'** *gyáva*)
- fne-**: [fnɛ] *PF* előtag *féle, fajta* (eredete: **fnel** *féle, fajta*)
- fnel**: [fnɛl] *PF* fn. *fajta*
- fnepɛ**: [fnɛ.pɛ] *PF* kérd. *miféle?* *másik alakja: pefnel*
- fngap**: [fnɔp] *PF* fn. *fém*
- fngo'**: [fn.o.ʔ] *PF* i.(t) *kíván, követel*
- fnu**: [fn.u] *PF* ige *lehalkít, elcsendesül*
- fo**: [fo] *PF* nm. *ők sokan* (eredete: **ay+** *törölt többes számú gyengítő morféma* és **po** *ő*)
- fpak**: [fp.ak] *PF* ige *abbahagy, felfüggeszt* (*a cselekvés folytatódni fog*)
- fpe'**: [fp.ɛʔ] *PF* i.(t) (*el*)*küld*
- fpeio**: [fpɛ.'i.o] *PF* fn. *kihívás* (*ünnepélyes*)
- fpi+**: [fpi] *PF* told. (*azért*), *hogy; valaminek az érdekében*
- fpil**: [fp.il] *PF* i.(t) *gondol(kodik)*
- fpilfya**: [fpil.fja] *PF* fn. *gondolkodásmód* (összetétel ebből: **fpil** *gondol* és **fy'a** *o mód*)
- fpom**: [fpom] *PF* fn. *béke, jólét*
- fpomtókx**: [fpom.'tok] *PF* fn. *egészség* (*fizikai*) (összetétel ebből: **fpom** *jólét* és **tokx** *test*)
- fpxäkim**: [fp'.æ.k.im] *PF* ige *belép*
- fra'u**: [fra.'ʔu] *PF* fn. *minden* (eredete: 'u *dolog*)

frakrr: [ˈfra.kɾ] *PF* *hsz.* mindig (eredete: **krr** idő)
fralo: [ˈfra.lo] *PF* *hsz.* minden alkalommal, minden esetben, minden időben (eredete: **alo** idő)
frapo: [ˈfra.po] *PF* *nm.* mindenki (eredete: **po** ő)
frato: [ˈfra.to] *PF* felsőfok jele, leg- mindennél olyanabb (toldalékként viselkedik)
fratrr: [ˈfra.ˈtɾ] *PF* *hsz.* naponta, minden nap (eredete: **trr** nap)
fratseng: [ˈfra.t͡sɛŋ] *PF* *hsz.* mindenütt, mindenhol (eredete: **tseng** hely)
fratxon: [ˈfra.ˈt͡ɕon] *PF* *hsz.* minden éjjel (eredete: **txon** éj)
frawzo: [ˈfraw.ˈzo] *PF* *gesz.* Minden rendben, minden OK (eredete: **fra'u** minden és **zo** jól lenni)
fr̩p: [fr̩p̩] *PF* *i.(t)* harap
fr̩rfen: [ˈf̩r̩.f̩ɛn] *PF* *i.(t)* (meg)látogat
fr̩rtu: [ˈf̩r̩.tu] *PF* *fn.* vendég
ftang: [ft̩aŋ] *PF* *i.(tnm)* befejez, abbahagy
ftawnemkrr: [ft̩aw.nɛm.kɾ] *PF* *fn.* múlt (összetétel ebből: **ft<awn>em** elhalad (vmi. mellett) (befejezett melléknévi igenévi alak) és **krr** idő)
ftär: [ft̩æɾ] *PF* *mn.* bal oldal
fte: [ft̩ɛ] *PF* *ksz.* a célból/azért, hogy (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
fteke: [ft̩ɛ.kɛ] *PF* *ksz.* hogy nehogy, különben (összetétel ebből: **fte** a célból/azért, hogy és **ke** nem (valami tagadása)) (kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban)
ftem: [ft̩ɛm] *PF* *i.(t)* elhalad (vmi. mellett)
ftia: [ft̩i.ˈa] *PF* *i.(t)* megfigyel, szemügyre vesz, tanulmányoz
ftu-: [ftu] *PF* *esz.* felől, irányából
ftue: [ˈftu.ɛ] *PF* *mn.* könnyű, egyszerű
ftxavang: [ˈft̩ˈa.vaŋ] *PF* *mn.* szenvedélyes
ftxey: [ft̩ˈɛj] *PF* *i.(t)* válasz
ftxey: [ft̩ˈɛj] *PF* *ksz.* (-e)... vagy nem, (-e)... vagy sem
ftxi: [ft̩ˈi] *PF* *fn.* nyelv (testrész)

H

ha: [ha] *PF* *ksz.* úgy, akkor, abban az esetben
ha'ngir: [haʔ.ˈŋir] *PF* *fn.* délután
hahaw: [ˈh̩.a.h̩.aw] *PF* *i.(tn)* alszik
ham: [ham] *PF* *mn.* előző (korábbi)
hamalo: [ha.ˈma.lo] *PF* *hsz.* múltkor (összetétel ebből: **ham** előző és **alo** idő)
hangham: [ˈh̩.aŋ.h̩.am] *PF* *i.(tn)* nevet, kacag

ftxi̩lor: [ft̩ˈi.ˈlor] *PF* *mn.* finom, jó ízű (összetétel ebből: **ftxi̩** nyelv és **lor** szép)
ftxi̩vä: [ft̩ˈi.v̩æʔ] *PF* *mn.* rossz ízű (összetétel ebből: **ftxi̩** nyelv és **vä'** kellemetlen)
ftxoä: [ft̩ˈo.ˈzæ] *PF* *fn.* ünnep(ség)
ftxoä si: [ft̩ˈo.ˈzæ s̩-i] *PF* *i.(tn)* ünnepel (eredete: **ftxoä** ünneplés)
fu: [fu] *PF* *ksz.* vagy (kötőszó)
fuke: [fu.ˈkɛ] *PF* *ksz.* vagy nem (összetétel ebből: **fu** vagy és **ke** nem)
fula: [ˈfu.la] *PF* *ksz.* azt, hogy (alárendelt tagmondatot jelez) (összetétel ebből: **fi'ul** ez (jelölt alany eset) és **a** vonatkozó tagmondatot jelez)
furia: [ˈfu.ri.a] *PF* *nm., alár.* annak, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi'uri** ez (topikális) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
futa: [ˈfu.ta] *PF* *nm., alár.* azt, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi'u-t** ez-t (tárgyest) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
fwa: [fwa] *PF* *nm., alár.* az, hogy (alárendelő mellékmondat kötőszava) (összetétel ebből: **fi'u** ez (alanyest) és **a** határozói mellékmondat kötőszava)
fwefwi: [ˈfw̩.ɛ.fw̩-i] *PF* *i.(tn)* füttyül
fwel: [fw̩ɛl] *PF* *mn.* törött
fwew: [fw̩.ɛw] *PF* *i.(t)* keres
fya'o: [ˈfja.ʔo] *PF* *fn.* ösvény, út, mód
fyape: [ˈfja.pɛ] *PF* *kérd.* hogy(an)? másik alakja: **pefya**
fyawintxu: [fja.w̩.m̩.ˈt̩ˈu] *PF* *i.(tn)* vezet, utat mutat (összetétel ebből: **fya'o** út, irány és **wintxu** mutat)
fyeyn: [fjɛjn] *PF* *mn.* érett, fejlett, felnőtt
fyeyntu: [ˈfjɛjn.tu] *PF* *fn.* felnőtt személy (eredete: **fyeyn** érett, fejlett)

hasey si: [ha.'sej 's-i] *PF* i.(tn) *befejez, elvégez* (eredete: **hasey** *kész, befejezett*)
hawl: [h·awl] *PF* ige *készül(ődik)*
hawng: [hawŋ] *PF* fn. (kötött morféma) *túlzás*
hawngkrr: [hawŋ.kɾ] *PF* *hsz. későn* (összetétel ebből: **hawng** *túlzás* és **krr** *idő*)
hawntsyoxx: [hawŋ.'tʃjok'] *PF* fn. *kesztyű* (összetétel ebből: **hawnu** *véd, óv* és **tsyoxx** *kéz*)
hawnu: [h·aw.n·u] *PF* i.(t) (meg)véd, (meg)óv
hawŋven: [hawŋ.'vɛŋ] *PF* fn. *cipő* (összetétel ebből: **hawnu** *véd, óv* és **venu** *lábfej*)
hawre': [haw.'rɛʔ] *PF* fn. *kalap* (összetétel ebből: **hawnu** *véd, óv* és **re'o** *fej*)
hawtsyip: [haw.'tʃjip'] *PF* fn. *szunyókálás* (eredete: **hahaw** *alszik*)
hay: [həj] *PF* mn. *következő*
hayalo: [ha.'ja.lo] *PF* *hsz. legközelebb* (összetétel ebből: **hay** *következő* és **alo** *idő*)
hek: [h·ɛk'] *PF* i.(tn) *furcsának, különösnek, idegennek, váratlannak lenni*
hermeyp: [hɛɾ.'mɛjp'] *PF* fn. *hózápor* (eredete: **herwì** *hó* és **meyp** *gyenge*)
hertxayo: [hɛɾ.'t'a.jo] *PF* fn. *hómező* (eredete: **herwì** *hó* és **txayo** *mező*)
herwì: [hɛɾ.wi] *PF* fn. *hó*
herwìva: [hɛɾ.wi.va] *PF* fn. *hópehely* (eredete: **herwì** *hó* és **ilva** *pehely*)
hewne: [h·ɛw.nɛ] *PF* mn. *puha (tárgy)*
heyn: [h·ɛjn] *PF* i.(tn) *ül*
hiyik: [hi.'jik'] *PF* mn. *különös, furcsa*

I

i'en: [i'ɛn] *JC* fn. *húros hangszer*
inan: [i·n·an] *PF* i.(t) *olvas (e.g. az erdőt), érzékelés útján tudást szerez valamiről (a hangsúly az első szótagra kerül, ha infixet kap)*
io-: [i.o] *PF* *told. fent, felül, felett*
ioang: [i.'o.aŋ] *PF* fn. *állat, vadállat*

ì

ìi: [i:] *PF* „töltelékszó” *ööö, izé*
ilà+: [i.læ] or [i.'læ] *PF* *told. által(a), révén, keresztül, mentén*

hì'ang: [hi.'ʔaŋ] *PF* fn. *rovar* (összetétel ebből: **hì'i** *kis* és **ioang** *állat*)
hì'i: [hi.'ʔi] *PF* mn. *kicsi, apró, parányi*
hìkrr: [hi.kɾ] *PF* fn. *másodperc, nagyon rövid idő* (összetétel ebből: **hì'i** *kis* és **krr** *idő*)
hìm: [hɪm] *PF* mn. *kevés, csekély*
hìmpxi: [hɪm.'p'i] *PF* fn. *kisebbség, kis rész*
hìmtxampe: [hɪm.'t'am.pɛ] *PF* *kérd. mennyi? másik alakja: pìmtxan*
hìmtxan: [hɪm.'t'an] *PF* fn. *mennyiség, mérték* (összetétel ebből: **hìm** *kis* és **txan** *sok*)
hìno: [hi.'no] *PF* mn. *finom, részletes, precíz, bonyolult (dolog)*
hìtxoa: [hi.'t'o.a] *PF* *gesz. Elnézést!* (eredete: **hì'i** *kis* és **txoa** *megbocsájtás*)
hol: [hol] *PF* mn. *néhány, kevés*
holpxay: [hol.'p'aj] *PF* fn. *szám* (összetétel ebből: **hol** *kevés* és **pxay** *sok*)
holpxaype: [hol.'p'aj.pɛ] *PF* *kérd. hány darab?* (összetétel ebből: **holpxay** *szám* és **pe** *kérdőszó képző*)
hona: [ho.na] *PF* mn. *kedves, imádnivaló, cuki*
hrrap: [hr̩.ap'] *PF* fn. *veszély*
hu-: [hu] *PF* *esz. -val/-vel (társhatározó)*
hufwa: [hu.'fwa] *PF* *ksz. bár, ugyanakkor, ám-bátor*
hufwe: [hu.'fwɛ] *PF* fn. *szél (szellő)*
hufwetsyip: [hu.'fwɛ.tʃjip'] *PF* fn. *szellő, enyhe szél* (eredete: **hufwe** *szél*)
hultstxem: [h·ul.'tst'·ɛm] *PF* i.(t) *akadályoz*
hum: [h·um] *PF* i.(tn) *elmegey, elhagy*

ioi: [i.'o.i] *PF* fn. *dísz, vagy ünnepi felszerelés/ruházat (része)*
ioi si: [i.'o.i s·i] *PF* i.(tn) *díszít* (eredete: **ioi** *dísz*)
irayo: [i.'ra.jo] *JC* fn., *gesz. köszönet, köszönöm!*
irayo si: [i.'ra.jo 's·i] *PF* i.(tn) *megköszönni, köszönetet mondani* (eredete: **irayo** *köszönöm*)

iley: [i.'lɛj] *LA* *gesz. harci kiáltás*
ilva: [i'l.va] *PF* fn. *pehely, csepp, szilánk*
ipxa: [i.'p'a] *RL,PF* fn. *páfrány*

K

- ka-**: [ka] *PF* told. *túl(ra), át(al)*
- kakrel**: [kak.'rɛl] *PF* mn. *vak* (eredete: **rel** kép)
- kalin**: [ka.'lin] *PF* mn. *édes* (íz)
- kaltxi**: [kal.'tʰi] *PF* gesz. *szia!, üdvözlök!* (találkozáskor)
- kaltxi si**: [kal.'tʰi 's-i] *PF* ige *köszön(t), üdvözl* (eredete: **kaltxi** *hellő*)
- kam-**: [kam] *PF* told. *...előtt* (időben)
- kame**: ['k.a.m.ɛ] *PF* i.(t) *(bele)lát* (spirituális értelemben), *lény(eg)ében megért/felismer, 'grok-kol'*
- kan**: [k.an] *PF* i.(tm) *(meg)céloz*
- kan'in**: ['k.an.'ʔ.m] *PF* i.(t) *koncentrál valamire, specializálódik, különösen érdeklődik* (eredete: 'in *elfoglalt*)
- kanfpil**: ['k.an.fp.il] *PF* i.(tn) *összpontosít, koncentrál* (összetétel ebből: **kan** *cél* és **fpil** *gondol*)
- kangay**: [ka.'ŋa.j] *PF* mn. *érvényes* (rokonértelmű a **ngay**-jal *igaz*)
- kanom**: ['k.a.n.om] *PF* i.(t) *megszerez, kap*
- kanu**: [ka.nu] *PF* mn. *eszés, okos, értelmes* cs.sz.
- kar**: [k.ar] *PF* i.(t) *tanít*
- karyu**: ['kar.ju] *PF* fn. *tanító* (eredete: **kar** *tanít*)
- kato**: ['ka.to] *PF* fn. *ritmus*
- kavuk**: [ka.'vukʰ] *PF* fn. *hűtlenség, árulás*
- kavuk si**: [ka.'vukʰ 's-i] *PF* i.(tn) *elárul, hátba támad* (eredete: **kavuk** *árulás*)
- kaw'it**: [kaw.'ʔitʰ] *PF* hsz. *egyáltalán, egyáltalán nem* (lásd **ke...kaw'it** *egyáltalán nem*) (összetétel ebből: **ke** 'aw *nem* és 'it *kevés*)
- kawrrr**: ['kaw.kr] *PF* hsz. *soha* (összetétel ebből: **ke** 'aw *nem* és **krr** *idő*)
- kawng**: [kawŋ] *PF* mn. *rossz, gonosz*
- kawnglan**: ['kawŋ.lan] *PF* mn. *gonosz, rosszulindulatú* (összetétel ebből: **kawng** *rossz, gonosz* és **txe'lan** *szív*)
- kawngsar**: ['kawŋ.s.ar] *PF* i.(t) *kihasznál*
- kawtseng**: ['kaw.tʰsɛŋ] *PF* hsz. *sehol* (összetétel ebből: **ke** 'aw *egy se* és **tseng** *hely*)
- kawtu**: ['kaw.tu] *PF* nm. *senki* (összetétel ebből: **ke** 'aw *nem* és **tute** *személy*)
- kay-**: [ka.j] *PF* told. *mostantól* (a jövőben)
- kaym**: [ka.jm] *PF* fn. *este* (alkonyat előtt), *késő délután*
- kä**: [k.æ] *PF* i.(tn) *megy*
- kä'arip**: [kæ.'ʔ.æ.r.ɪpʰ] *PF* i.(t) *tol, lök, taszít* (összetétel ebből: **kä** *megy* és 'arip *mozgat* (meg)mozdít)
- kämakto**: [kæ.'m.ak.t.o] *PF* ige *kilovagol* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **makto** *lovagol, megül*)
- käpxi**: [kæ.'pʰi] *PF* fn. *hátsó* (fél vagy rész) (összetétel ebből: **kä** *megy* és **hapxi** *rész*)
- käsatseng**: [kæ.'sa.tʰsɛŋ] *PF* hsz. *odakint* (összetétel ebből: **kä** *megy* és **tseng** *hely*)
- käsrin**: [kæ.'sr.m] *PF* i.(t) *kölcsön ad* (eredete: **srin** *ideiglenesen átad egyiktől a másiknak*)
- käteng**: ['k.æ.tɛŋ] *PF* i.(tn) *időt tölteni, „lógni”* *valakivel*
- ke**: [kɛ] *PF* hsz. *nem*
- ke'aw**: [kɛ.'ʔaw] *PF* mn. *elosztott, darabolt* (összetétel ebből: **ke** *nem* és 'aw *egy*)
- ke'u**: [kɛ.'ʔu] *PF* nm., hsz. *semmi* (összetétel ebből: **ke** *nem* és 'u *dolog*)
- kea**: ['kɛ.a] *PF* mn. *nem* (főnév előtt)
- keftxo**: [kɛ.'ftʰo] *PF* gesz. *boldogtalan, szomorú, 'Milyen szomorú!'*
- kefyak**: [kɛ.'fjakʰ] *PF,PFrr* part. *ugye? igaz-e? nem igaz?* (összetétel ebből: **ke** *nem* és 'fyak *út és srak* -e (eldöntendő kérdés jele))
- kehe**: [kɛ.hɛ] *PF* hsz. *nem* (tagadás)
- kekem**: [kɛ.kɛm] *PF* nm., hsz. *tett/cselekvés nélkül* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **kem** *tett*)
- kelfpomtokx**: [kɛl.'fpom.tokʰ] *PF* mn. *egészségtelen, beteg* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **fpomtokx** *egészség*)
- kelku**: ['kɛl.ku] *PF* fn. *otthon, ház*
- kelku si**: ['kɛl.ku 's-i] *PF* i.(tn) *lakik* (eredete: **kelku** *otthon*)
- keltsun**: [kɛl.'tʰsun] *PF* mn. *lehetetlen* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **tsun** *tud*)
- kem**: [kɛm] *PF* fn. *cselekedet, tett*
- kemli'u**: [kɛm.li.'ʔu] *PF* fn. *ige* (összetétel ebből: **kem** *cselekedet* és **li'u** *szó*)
- kemli'uvi**: [kɛm.li.'ʔu.vi] *PF* fn. *infixum* (eredete: **kemli'u** *ige*)
- kempe**: [kɛm.pɛ] *PF* kérd. *mi történik? mit csinál?* másik alakja: **pehem** (eredete **kem** *tett, cselekedet*)
- kem si**: [kɛm 's-i] *PF* i.(tn.). *csinál* (eredete: **kem** *cselekedet*)
- keng**: [kɛŋ] *PF* hsz. *még* (fokozószó)

- kenong:** [k'ɛ.n.oŋ] or [k'ɛ.n.oŋ] *PF* ige *példát mutat, elől jár* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **nong** *követ*)
- kerusey:** [k'ɛ.ru.sej] *PF* mn. *halott* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **r«us»ey** *élő* (folyamatos mel-léknévi igenevet képző igei infixum))
- keteng:** [k'ɛ.teŋ] *PF* mn. *más* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *megegyező*)
- ketsuktswa':** [k'ɛ.ʈsuk.'ʈswaʔ] *PF* mn. *felejthe-tetlen* (eredete: **tswa'** *elfelejt*)
- ketuwong:** [k'ɛ.tu.woŋ] *PF* fn. *idegen, ismeret-len személy*
- kew:** [kɛw] *PF* szám *nulla, 0*
- kewong:** [k'ɛ.woŋ] *PF* mn. *idegen, ismeretlen*
- key:** [kɛj] *PF* fn. *arc, orca, ábrázat*
- keyawr:** [k'ɛ.'jawɾ] *PF* mn. *helytelen, téves, nem helyes* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **eyawr** *helyes*)
- keye'ung:** [k'ɛ.'jɛ.ʔuŋ] *PF* fn. *őrület*
- keyrel:** [k'ɛy.rɛl] fn. *arkifejezés* (összetétel ebből: **key** *arc* és **rel** *kép*)
- ki:** [ki] *PF* ksz. *de inkább, de helyette*
- kifkey:** [ki.'fkɛj] *PF* fn. *világ* (fizikai, kézzelfog-ható)
- kilvan:** [kil.'van] *PF* fn. *folyó*
- kin:** [k'in] *PF* i.(t) *szüksége van valamire*
- kinam:** [ki.'nam] *PF* fn. *láb*
- kinamtil:** [ki.'nam.til] *PF* fn. *térd* (összetétel ebből: **kinam** *láb* és **til** *izület*)
- kinä:** [ki.næ] *PF* szám *hét, 7*
- kintrr:** [kin.trɾ] *PF* fn. *egy hét* (eredete: **kinä** *hét* és **trr** *nap*)
- kintrram:** [kin.trɾam] *PF* fn. *a múlt (előző) hét* (eredete: **kintrr** *hét*)
- kintrray:** [kin.trɾaj] *PF* fn. *a jövő (következő) hét* (eredete: **kintrr** *hét*)
- kip-:** [kipʔ] *PF* esz. *között(e)*
- kive:** [ki.vɛ] *PF* mn. *hetedik* (sorszámnev) (ere-dete: **kinä** *hét*)
- ki'ong:** [ki.'ʔoŋ] *PF* mn. *lassú*
- kim:** [k'im] *PF* ige *forog, pörög*
- kimar:** [ki.'mar] *PF* mn. *időszzerű, aktuális, sze-zonális* (étel, zöldség vagy állat)
- kিংg:** [kiŋ] *PF* fn. *fonal*
- kite'e:** [ki.te.'ʔɛ] *PF* fn. *szolgálat*
- kite'e si:** [ki.te.'ʔɛ 's:i] *PF* i.(tn) *szolgál* (eredete: **kite'e** *szolgálat*)
- killfro':** [kl.'fr.oʔ] *PF* i.(tn) *felelős valamiért*
- killkä:** [kl.'k'æ] *PF* i.(tn) *leereszkedik, alászáll* (ös-zetétel ebből: **klpa** *alj(a)* és **kä** *megy*)
- killkutat:** [kl.'k'u.l.atʔ] *PF* i.(t) *felás*
- killkxem:** [kl.'k'ɛm] *PF* ige *áll*
- klpa:** [kl.pa] *PF* fn. *alj(a), fenék*
- klpä:** [kl.'p'æ] *PF* i.(tn) *leszáll, földet ér* (össze-tétel ebből: **klte** *föld* és **pähem** *érkezik*)
- klpxiltu:** [kl.'p'ɪl.tu] *PF* fn. *terület*
- klkte:** [kl.te] *PF* fn. *föld, talaj*
- kltseng:** [kl.'ʈsɛŋ] *PF* fn. *helyzet* (eredete: **tseng** *hely*)
- klvawm:** [kl.vawm] *PF* mn. *barna* (összetétel ebből: **klkte** *föld* és **vawm** *sötét*)
- klwo:** [kl.'w'o] *PF* i.(tn) *leszáll, földet ér* (össze-tétel ebből: **klkte** *föld* és **wo** *nyúl*)
- kllyem:** [kl.'j'ɛm] *PF* i.(t) *temet* (összetétel ebből: **klkte** *föld* és **yem** *rak*)
- klza'u:** [kl.'z'a.'ʔu] *PF* i.(tn) *lejön, leereszkedik* (összetétel ebből: **klkte** *föld* és **za'u** *jön*)
- ko:** [ko] *PF* part. *nosza!*
- koak:** [ko.akʔ] *PF* mn. *öreg, idős, hajlott korú*
- koaktan:** [ko.ak.tan] *PF* fn. *öregember (férfi)* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
- koakte:** [ko.ak.te] *PF* fn. *öregasszony* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
- koaktu:** [ko.ak.tu] *PF* fn. *öreg ember/öreg sze-mély* (eredete: **koak** *öreg, idős*)
- kop:** [kopʔ] *PF* hsz. *is, szintén*
- koren:** [ko.'rɛŋ] *PF* fn. *szabály*
- kosman:** [ko.'sman] *PF* mn. *csodálatos, klassz, fantasztikus*
- krr:** [kɾ] *PF* fn. *idő*
- krrnekx:** [kɾ.'n'ɛkʔ] *PF* ige *időt vesz igénybe* (ös-zetétel ebből: **krr** *idő* és **nekx** *elfogyaszt*)
- krrpe:** [kɾ.pɛ] *PF* kérd. *mikor?* másik alakja: **pehrr** (eredete **krr** *idő*)
- ku'up:** [ku.'ʔupʔ] *PF* mn. *nehéz, súlyos* (fizikai értelemben)
- kulat:** [k'u.l.atʔ] *PF* i.(t) *felfed, kimutat, leleplez* (szó szerint és átvitt értelemben is)
- kurakx:** [k'u.'ɾ.akʔ] *PF* i.(t) *kiűz, elüldöz*

Kx

- kxa:** [k'a] *PF* fn. *száj*
kxam: [k'am] *PF* fn. *középpont*
kxamlä-: [k'am.læ] *PF* told. *át, keresztül (vmi közepén át)* (eredete: **kxam** középpont)
kxamtrr: [k'am.tr] *PF* fn. *dél (napszak)* (összetétel ebből: **kxam** közép és **trr** nap)
kxamtrrmaw: [k'am.tr.maw] *PF* fn. *kora délután* (összetétel ebből: **kxamtrr** dél és **maw** után)
kxamtseng: [k'am.tseŋ] *PF* fn. *központi hely* (összetétel ebből: **kxam** közép és **tseng** hely)
kxamtxomaw: [k'am.t'o.maw] *PF* fn. *éjjél után* (összetétel ebből: **kxamtxon** éjjél és **maw** után)
kxamtxon: [k'am.t'on] *PF* fn. *éjjél* (összetétel ebből: **kxam** közép és **txon** éj)
kxangangang: [k'aŋ.aŋ.aŋ] *PF* gesz. *bumm!* (hangutánzószó)

L

- lahe:** [la.hɛ] *PF* nm. *más*
lam: [l'am] *PF* i.(tn) *látszik, (fel)tűnik*
lapo: [la.po] *PF* nm. *más, másik ember* (összetétel ebből: **lahe** más és **po** ő)
laro: [la.ro] *PF* mn. *tiszta*
latem: [l'a.t.ɛm] *PF* i.(tn) *változik (l«eyk»atem i.(t) változik)*
latsi: [l'a.'ts'i] *LA* ige *lépést tart*
law: [law] *PF* mn. *tiszta, világos, bizonyos*
lawk: [l'awk'] *PF* i.(t) *értekezik, beszél valamiről, oda vonatkozót mond*
lawr: [lawr] *PF* fn. *dal, dallam*
law si: [law 's:i] *PF* i.(tn.) *világossá tesz* (eredete: **law** világos)
layompin: [la.'jom.pin] *PF* fn. *fekete szín* (eredete: **layon** black)
layon: [la.'jon] *PF* mn. *fekete*
lätxayn: [l'æ.'t'aj.n] *PF* i.(t) *csatában legyőz, meghódít*
le-: [lɛ] *PF* melléknevet képző toldalék
le'aw: [lɛ.'ʔaw] *PF* mn. *egyetlen*
le'en: [lɛ.'ʔɛn] *PF* mn. *elméleti, intuitív* (eredete: **'en** találgatás) n.e.
lefkr: [lɛ.fkr] *PF* mn. *időszerű/jelenlegi* (eredete: **fikrr** most)
- kxani:** [k'a.ni] *PF* mn. *tiltott*
kxawm: [k'awm] *PF* hsz. *talán, esetleg*
kxayl: [k'ajl] *PF* mn. *magas*
kxeltek: [k'·ɛl.t·ɛk] *PF* i.(t) *felvesz, emel*
kxener: [k'ɛ.nɛr] *PF* fn. *füst*
kxetse: [k'ɛ.tse] *PF* fn. *farok*
kxeyey: [k'ɛ.jɛj] *PF* fn. *hiba*
kxitx: [k'it'] *PF* fn. *halál*
kxll: [k'] *PF* fn. *lerohanás*
kxll si: [k'] 's:i] *PF* i.(tn) *lerohan, támad* (eredete: **kxll** lerohanás)
kxu: [k'u] *PF* fn. *baj, ártalom*
kxuke: [k'u.kɛ] *PF* mn. *biztonságos* (összetétel ebből: **kxu** ártalom és **ke** nem)
kxukx: [k'·uk'] *PF* i.(t) *lenyel*
kxutu: [k'u.tu] *PF* fn. *ellenség* (eredete: **kxu** baj)
- lefngap:** [lɛ.'fŋap'] *PF* mn. *fém(ből készült)* (eredete: **fngap** fém)
lefpom: [lɛ.'fpom] *PF* mn. *nyugodalmos, derűs, kellemes* (eredete: **fpom** boldogság, béke) n.e.
lefpomtókx: [lɛ.'fpom.tok'] *PF* mn. *egészséges* (eredete: **fpomtókx** egészség)
lehawng: [lɛ.'hawŋ] *PF* mn. *túlzó, túlzásba vitt* (eredete: **hawng** túlságosan)
lehawngkrr: [lɛ.'hawŋ.kr] *PF* mn. *késői* (eredete: **hawngkrr** későn)
lehrrap: [lɛ.'hr.ap'] *PF* mn. *veszélyes* (eredete: **hrrap** veszély)
leioae: [lɛ.i.o.'a.ɛ] *PF* fn. *tisztelet*
leioae si: [lɛ.i.o.'a.ɛ s:i] *PF* i.(tn) *tisztel* (eredete: **leioae** tisztel)
lek: [lɛ.k'] *PF* ige *figyelmez, engedelmeskedik*
lekin: [lɛ.'kin] *PF* mn. *szükséges, szükségszerű* (eredete: **kin** szüksége van vmire)
lekoren: [lɛ.ko.'rɛn] *PF* mn. *szabályos* (eredete: **koren** szabály)
lekye'ung: [lɛk.'jɛ.ʔuŋ] *PF* mn. *bolond, örült, örületes* (eredete: **kye'ung** örület)
leli'fya: [lɛ.'li'.fja] *PF* mn. *nyelvet illető, nyelvi* (eredete: **li'fya** nyelv)
lemrey: [lɛm.'rɛj] *PF* mn. *túlélő (pl. olyan csoport tagjai, akik közül meghalt néhány)* (eredete:

- te: **emrey** *túlél*)
- lemweypey**: [lɛm.'wɛj.pɛj] *PF mn. türelmes* (eredete: **maweypey** *türelmesnek lenni*)
- len**: [l·ɛn] *PF i.(tn)* (meg)történik, bekövetkezik
- leNa'vi**: [lɛ.'naʔ.vi] *PF hsz. a na'vikkal mint néppel kapcsolatos* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
- leno**: [lɛ.'no] *PF mn. alapos, részletességre törekvő (személy)*
- lenomum**: [lɛ.'no.mum] *PF mn. kíváncs* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- lepap**: [lɛ.'pa.j] *PF mn. vizes* (eredete: **pay** *víz*)
- lepwapx**: [lɛp.'wop'] *PF mn. felhős* (eredete: **pìwapx** *felhő*)
- lerik**: [lɛ.'rik'] *PF mn. leveles, levél-borította* (eredete: **rik** *levél*)
- leronsrel**: [lɛ.'ron.sɾɛl] *PF mn. képzeletbeli* (eredete: **ronsrengop** *elképzel*)
- lertu**: [lɛɾ.'tu] *PF fn. kolléga*
- lesar**: [lɛ.'sar] *PF mn. hasznos* (eredete: **sar** *használ*)
- leskxir**: [lɛ.'sk'ir] *PF mn. sebesült* (eredete: **skx-ir** *seb*)
- lesngä'i**: [lɛ.'sɲæ.ʔi] *PF mn. eredeti, kezdetben vagy kezdetből fogva létező, első a sorban* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- letam**: [lɛ.'tam] *PF mn. megfelelő* (eredete: **tam** *rendben*)
- letokx**: [lɛ.'tok'] *PF mn. testi, fizikai* (eredete: **tokx** *test*)
- letrr**: [lɛ.'tr] *RL mn. mindennapi* (eredete: **trr** *nap*)
- letrrrrr**: [lɛ.'tr.tr] *PF mn. mindennapos, hétköznapi* (eredete: **trr** *nap*)
- letsim**: [lɛ.'tsim] *PF mn. eredeti, egyedi, nem más forrásból származó* (eredete: **tsim** *forrás*)
- letsranten**: [lɛ.'tsran.tɛn] *PF mn. fontos* (eredete: **tsranten** *fontos*)
- letsunslu**: [lɛ.'tsun.slu] *PF mn. lehetséges* (eredete: **tsunslu** *tud, képes*)
- letwan**: [lɛt.'wan] *PF mn. cseles, trükkös (személy)* (eredete: **tute** *személy* és **wan** *elrejt*)
- letxi**: [lɛ.'t'i] *PF mn. sietős, kétségbeesett* (eredete: **txi** *sietség*)
- letxiluke**: [lɛ.'t'i.lu.kɛ] *PF mn. ráérős (sietség nélküli)* (összetétel ebből: **txi** *sietség* és **luke** *nélkül*)
- lew**: [lɛw] *PF fn. fedő, valaminek a teteje*
- lewäte**: [lɛ.wæ.'tɛ] *PF mn. kötekedő, okoskodó (személy)* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- lew si**: [lɛw 's·i] *PF i.(tn)* (be)fed, (el)takar (eredete: **lew** *takar*)
- leyapay**: [lɛ.'ja.paj] *PF mn. ködös, homályos* (eredete: **yapay** *köd*)
- leye'krr**: [lɛ.'jɛʔ.kɾ] *PF mn. korai* (eredete: **ye'krr** *korán*)
- leyn**: [l·ɛjn] *PF i.(t)* ismétel, újra csinál
- li**: [li] *PF hsz. már*
- lisre+**: [lɪ.sɾɛ] *PF hsz. mire, amíg, addigra* (összetétel ebből: **li** *már* és **sre+** *előtt*)
- li'fya**: [lɪʔ.fja] *PF fn. nyelv* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **fya'o** *út* *W*)
- li'fyaolo'**: [lɪʔ.fja.o.'loʔ] *PF fn. nyelvcsoport, nyelvhasználók* (összetétel ebből: **li'fya** *nyelv* és **olo'** *klán*)
- li'fyavi**: [lɪʔ.fja.vi] *PF fn. kifejezés, nyelvi elem* (eredete: **li'fya** *nyelv*)
- li'u**: [lɪ.ʔu] *PF fn. szó*
- li'upam**: [lɪ.ʔu.pam] *PF fn. hangsúly, kiejtés* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **pam** *hang*)
- li'upe**: [lɪ.ʔu.pɛ] *PF kérd. milyen szó? hogy mondta? másik alakja: peli'u*
- li'uvan**: [lɪ.ʔu.van] *PF fn. szójáték* (összetétel ebből: **li'u** *szó* és **uvan** *játék*)
- lim**: [l·im] *PF i.(átn)* messze van
- ling**: [l·ɪŋ] *PF i.(tn)* levegőben úszik, lebeg
- lok**: [l·ok'] *PF ige* (meg)közelít
- lok-**: [l·ok'] *PF told. közel(ében)*
- lom**: [lom] *PF mn. hiányzó, hiányolt* (mint egy távollévő ember, akinek vágnak a jelenlétére)
- lomu**: [lom.tu] *PF fn. hiányzó/hiányolt személy* (eredete: **lom** *hiányzó, hiányolt*)
- lonu**: [l·o.'n·u] *PF i.(t)* elereszt
- lor**: [lor] *PF mn. gyönyörűséges n.e.*
- lrrtok**: [lɾ.tok'] *PF fn. mosoly*
- lrrtok si**: [lɾ.tok' 's·i] *PF i.(tn)* mosolyog (eredete: **lrrtok** *mosoly*)
- lu**: [l·u] *PF i.(tn),i.(átn)* van, lenni (állítmányi kapcsolószó, létezés kifejező ige) (a birtokos részesesetével birtoklást fejez ki)
- luke-**: [lɪ.kɛ] *PF told. nélkül(e)*
- lukpen**: [luk.'pɛn] *PF mn. ruha nélküli, meztelen* (összetétel ebből: **luke** *nélkül* és **pen** *ruházat* (gyűjtőfogalom))
- lumpe**: [lum.pɛ] *PF kérd. miért? másik alakja: pelun*
- lun**: [lun] *PF fn. ok, indok*

M

- ma:** [ma] *PF* part. megszólító eset jele
- makto:** [ˈm·ak.t·o] *PF* i.(t) lovagol, megül
- mal:** [mal] *PF* mn. megbízható, szavahihető
- masat:** [ˈma.sat] *PF* fn. mellvért (páncél)
- maw-:** [maw] *PF* esz. időben utána, követően
- mawey:** [ma.ˈwɛj] *CM* mn. nyugodt
- maweypey:** [ma.ˈwɛj.p·ɛj] *PF* i.(átn) türelmes(nek lenni)(ii) (összetétel ebből: **mawey nyugodt** és **pey várni**)
- mawkr:** [ˈmaw.kɾ] *PF* hsz. után, utána (összetétel ebből: **maw** után és **krr** idő)
- mawkr:** [maw.kɾ.a] *PF* ksz. utána (időben) másik alakja: **akrrmaw** (összetétel ebből: **krr** idő and **maw** után)
- mawl:** [mawl] *PF* fn. (egy) fél
- may':** [majʔ] *PF* i.(t) (ki)próbál, értékel, ellenőriz
- mäxku:** [m·æ.ˈk'u] *PF* i.(t) megszakít, félbeszakít, kizökkent (eredete: **kxu** baj)
- me'em:** [mɛ.ˈʔɛm] *PF* mn. harmonikus, egybehangzó
- mefo:** [ˈmɛ.fo] *PF* nm. ők ketten (eredete: **me+** kettes szám jele és **po** ő)
- mek:** [mɛkˀ] *PF* mn. üres; vagy átvitt értelemben: "értéktelen"
- mekre:** [ˈmɛk.rɛ] *PF* fn. ellátmány, utánpótlás
- melo:** [ˈmɛ.lo] *PF* hsz. kétszer (eredete: **me+** kettes szám képző és **alo** idő)
- menari:** [mɛ.ˈna.ri] *PF* fn. két szem (eredete: **me+** kettes szám jele és **nari** szem)
- meoauiniaea:** [mɛ.o.a.u.ni.a.ˈɛ.a] *PF* fn. harmónia, összhang a természettel
- meuia:** [mɛ.ˈu.i.a] *PF* fn. becsület, tisztesség
- meuianga':** [mɛ.ˈu.i.a.ŋaʔ] *PF* mn. becsületes, tiszteltreméltó (eredete: **meuia** becsület és **nga'** tartalmaz)
- meyam:** [m·ɛ.ˈy·am] *PF* i.(t) ölel, karol, karjaiban tart
- meyp:** [mɛjpˀ] *PF* mn. gyenge
- mi:** [mi] *PF* hsz. még mindig
- miktsang:** [ˈmik.tsaŋ] *PF* fn. fülbevaló (összetétel ebből: **mikyun** fül és **tsang** testékszer)
- mikyun:** [ˈmik.jun] *JC* fn. fül
- mip:** [mipˀ] *PF* mn. új
- mì+:** [mì] *PF* esz. bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön
- mifa:** [ˈmi.fa] or [mi.ˈfa] *PF* fn., hsz. belseje, belül, odabent
- miftxele:** [mi.ˈft'ɛ.lɛ] *PF* hsz. ebben a tekintetben, ezzel kapcsolatban
- mìkam-:** [mi.ˈkam] *PF* told. között(e)
- mìn:** [m·m] *PF* i.(tn) (meg)fordul
- mìnyu:** [ˈmìn.ju] *PF* fn. turner (eredete: **mìn** fordul)
- mìso:** [mi.ˈso] *PF* hsz. távol(ban) (eredete: **mì** bent, benne, rajta, -ban/-ben, -on/-en/-ön)
- ml'an:** [m·l.ˈʔ·an] *PF* i.(t) elfogad
- ml'te:** [m·l.ˈt·ɛ] *PF* ige egyetért
- moe:** [ˈmo.ɛ] *PF* nm. mi ketten (kizáró) (eredete: **me+** kettes szám jele és **oe** én)
- mok:** [m·okˀ] *PF* i.(t) javasol
- mokri:** [ˈmok.ri] *PF* fn. beszédhang, énekhang
- mowan:** [mo.ˈwan] *PF* mn. kellemes, élvezhető (fizikailag, szexuálisan)
- mrr:** [mɾ] *PF* szám öt, 5
- mrrtr:** [ˈmɾ.tr] *PF* fn. ötnapos munkahét (eredete: **mrr** öt és **tr** nap)
- mrrve:** [ˈmɾ.vɛ] *PF* mn. ötödik (sorszámnév) (eredete: **mrr** öt)
- muia:** [mu.ˈi.æ] *PF* mn. igazságos, helyénvaló
- mun'i:** [m·un.ˈʔ·i] *PF* ige vág
- mune:** [ˈmu.nɛ] *PF* szám kettő, 2
- munge:** [ˈm·u.ŋ·ɛ] *PF* i.(t) visz, hoz
- mungwrr-:** [muŋ.ˈwɾ] *PF* told. kivételével
- muntr:** [ˈmun.tr] *PF* fn. hétvége (eredete: **mu-ne** kettő és **tr** nap)
- muntram:** [ˈmun.tr.am] *PF* fn. múlt hétvége (eredete: **muntr** hétvége)
- muntray:** [ˈmun.tr.aj] *PF* fn. jövő hétvége (eredete: **muntr** hétvége)
- muntxa:** [mun.ˈt'a] *PF* mn. egyesült (pár)
- muntxa si:** [mun.ˈt'a ˈs·i] *PF* i.(tn) párosodik, szeretkezik (valakivel) (eredete: **muntxa** egyesült)
- muntxatan:** [mun.ˈt'a.tan] *PF* fn. férj, férfi hitves (eredete: **muntxatu** hitves)
- muntxate:** [mun.ˈt'a.tɛ] *PF* fn. feleség, női hitves (eredete: **muntxatu** hitves)
- muntxatu:** [mun.ˈt'a.tu] *PF* fn. hitves, házastárs (eredete: **muntxa** egyesült)
- muve:** [ˈmu.vɛ] *PF* mn. második (sorszámnév) (eredete: **mune** kettő)
- muwìntxu:** [mu.w·m.ˈt'·u] *PF* i.(t) bemutat, előad (eredete: **wìntxu** mutat)

N

- na-**: [na] *PF* esz. -ként, akként/úgy..., mint/ahogy
- na'ring**: [naʔ.riŋ] *PF* fn. erdő
- naer**: [na.'ɛr] *PF* fn. ital, innivaló
- nafi'u**: [na.fi.'ʔu] *PF* mn. olyan, mint ez a dolog (összetétel ebből: **na** olyan, mint és **fi'u** ez)
- nang**: [naŋ] *PF* part. hű! azta! hajrá! (meglepetést, biztatást jelölő szó, felkiáltás)
- nari**: [na.ri] *PF* fn. szem
- nari si**: [na.ri s-i] *PF* i.(tn) vigyáz, odafigyel, óvatosan cselekszik (eredete: **nari** szem)
- natkenong**: [nat.kɛ.noŋ] *PF* ksz. például (összetétel ebből: **na** mint és **tikenong** példa)
- nawm**: [nawm] *PF* mn. nagy, nemes
- nawmtu**: [nawm.tu] *PF* fn. hős, nagy ember (eredete: **nawm** nagy)
- nayn**: [najn] *PF* fn. a 9-es jele (nem az értéke!) (pl. telefonszámnál használható)
- näk**: [n.ækʔ] *PF* i.(t) iszik
- nän**: [n.æn] *PF* i.(tn) csökkent
- ne-**: [nɛ] *PF* esz. felé, irányába
- ne'im**: [nɛ.'ʔim] *PF* hsz. hát(ul)ra, hátrafelé
- nefä**: [nɛ.'fæ] *PF* hsz. felfelé
- nekl**: [nɛ.'kl] *PF* hsz. lefelé
- nekx**: [n.ɛkʔ] *PF* i.(t) eléget, elfogyaszt
- nemfa-**: [nɛm.fa] *PF* told. bele, befelé, belülré, belsejébe (összetétel ebből: **ne** felé és **mifa** -ban,-ben)
- nemrey**: [nɛm.'rɛj] *PF* hsz.,gesz. Úgy, mintha kockán forogna az élete (eredete: **emrey** túlél)
- neto**: [nɛ.'to] *PF* esz. el(felé) (eredete: **ne** felé)
- netrip**: [nɛt.rɪpʔ] *PF* hsz. szerencsésen, boldogan
- new**: [n.ɛw] *PF* i.(tm) akar
- newomum**: [n.ɛw.'o.mum] *PF* i.(tn) kíváncsi(nak lenni), tudni akar (összetétel ebből: **new** akar és **omum** tud)
- neypin**: [nɛjm.pin] *PF* fn. világos szín (eredete: **neyn** világos)
- neyn**: [nɛjn] *PF* mn. világos színek
- niä**: [n.i.'æ] *PF* i.(t) megfog, megragad
- nikre**: [nik.rɛ] *PF* fn. haj
- nikroi**: [nik.'ro.i] *PF* fn. hajdís (összetétel ebből: **nikre** haj és **ioi** dís)
- nim**: [nim] *PF* mn. szegénylős, félénk
- ninan**: [ni.nan] *PF* hsz. olvasva (eredete: **inan** olvas)
- nitram**: [nit.'ram] *PF* mn. jókedvű, vidám
- ni-**: [ni] *PF* határozószót képző toldalék
- ni'aw**: [ni.'ʔaw] *PF* hsz. csak (eredete: **'aw** egy)
- ni'awtu**: [ni.'ʔaw.tu] *PF* hsz. egyedül (összetétel ebből: **'aw** egy és **tute** személy)
- ni'awve**: [ni.'ʔaw.vɛ] *PF* mn. elsősorban, főként, leginkább (eredete: **'awve** első)
- ni'en**: [ni.'ʔɛn] *PF* hsz. találgatva, megérzés alapján cselekedve (eredete: **'en** találgatás)
- ni'eng**: [ni.'ʔɛŋ] *PF* hsz. egyformán, egy szinten (eredete: **'engeng** szint)
- ni'eoio**: [ni.'ʔɛ.o.i.o] *PF* mn. ünnepélyesen (eredete: **'eoio** ünnepélyes)
- ni'eveng**: [ni.'ʔɛ.vɛŋ] *PF* hsz. gyerek módra, éretlenül (eredete: **'eveng** gyerek)
- ni'eyng**: [ni.'ʔɛjŋ] *PF* hsz. vissza, válasz képpen (eredete: **'eyng** válasz)
- ni'í'a**: [ni.'ʔiʔ.ə] *PF* hsz. végül, végre (eredete: **'í'a** vég)
- ni'it**: [ni.'ʔitʔ] *PF* hsz. kicsit, kevésbé (eredete: **'it** kevés)
- ni'o'**: [ni.'ʔoʔ] *PF* hsz. élvezetes módon, élvezetesen (eredete: **'o'** izgalmas)
- ni'ul**: [ni.'ʔul] *PF* hsz. több
- ni'ul'ul**: [ni.'ʔul.ʔul] *PF* hsz. növekvő mértékben, egyre inkább (eredete: **'ul** növel)
- niawnomum**: [ni.aw.'no.mum] *PF* hsz. köztudottan, közismerten (köznapi beszédben: [naw.'no.mum]) (eredete: «**awn**» befejezett melléknévi igenévi infixum és **omum** tud, ismer)
- niayoeng**: [ni.aj.'wɛjŋ] *PF* hsz. mint mi (köznapi beszédben: [naj.'wɛjŋ]) (eredete: **ayoeng** mi (beleértő))
- ni'fe'**: [ni.'fɛʔ] *PF* hsz. rosszul (eredete: **fe'** rossz)
- ni'fkr**: [ni.'fkɾ] *PF* hsz. mostanában, jelenleg (eredete: **fikrr** most)
- ni'fmokx**: [ni.'fmokʔ] *PF* hsz. féltékenyen, irigyen (eredete: **fmokx** féltékenység)
- ni'frakrr**: [ni.'fra.kɾ] *PF* hsz. mint mindig (eredete: **frakrr** mindig)
- ni'ftue**: [ni.'ftu.ɛ] *PF* hsz. könnyen, egyszerűen (eredete: **ftue** könnyű)
- ni'ftxan**: [ni.'ft'an] *PF* hsz. úgy, annyira (eredete: **fitxan** olyan)
- ni'ftxavang**: [ni.'ft'a.vaŋ] *PF* hsz. szenvedélyesen, teljes szívből (eredete: **ftxavang** szenvedélyes)

- nìfwefwi:** [ni.'fwɛ.fwi] *PF* *hsz.* *fütyülve, fütyörészve* (eredete: **fwefwi** *fütyül*)
- nìfya'ó:** [ni.'fja.'ʔo] *PF* *hsz.* *módjára, módon, -mód* (eredete: **fya'ó** *mód*)
- nìfyeyntu:** [ni.'fjɛjn.tu] *PF* *hsz.* *felnőtt módra, éretten* (eredete: **fyeyntu** *felnőtt*)
- nìhawng:** [ni.'hawŋ] *PF* *hsz.* *túlságosan, túlzó mértékben* (eredete: **hawng** *túlzás*)
- nìhay:** [ni.'haj] *PF* *hsz.* *következően* (eredete: **hay** *következő*)
- nìhek:** [ni.'hɛkʰ] *PF* *hsz.* *furcsa módon, különös módon* (eredete: **hek** *furcsának lenni*) (mondat eleji határozószó, és nem módhatározószó)
- nìhol:** [ni.'hol] *PF* *hsz.* *kicsit, kissé* (eredete: **hol** *kevés*)
- nìhona:** [ni.'ho.na] *PF* *hsz.* *kedvesen, édesen* (eredete: **hona** *kedves*)
- nìk'ong:** [nik.'ʔoŋ] *PF* *hsz.* *lassan* (eredete: **ki'ong** *lassú*)
- nìkanu:** [ni.'ka.nu] *PF* *hsz.* *intelligensen, okosan* (eredete: **kanu** *okos*)
- nìkeftxo:** [ni.kɛ.'ft'o] *PF* *hsz.* *szomorúan* (eredete: **keftxo** *szomorú*)
- nìkmar:** [nik.'mar] *PF* *hsz.* *megfelelő időben, alkalmasint* (eredete: **kimar** *időszerű*)
- nìksman:** [nik.'sman] *PF* *hsz.* *csodálatosan* (eredete: **kosman** *csodálatos*)
- nìlam:** [ni.'lam] *PF* *hsz.* *látszólag* (eredete: **lam** *látszik*)
- nìlaw:** [ni.'law] *PF* *hsz.* *tisztán, világosan* (eredete: **law** *tiszta*)
- nìli:** [ni.'li] *PF* *hsz.* *előre is, előzetesen* (eredete: **li** *már*)
- nìlkeftang:** [ni.l.kɛ.'ftaŋ] *PF* *hsz.* *folyamatosan, megállás nélkül* (összetétel ebből: **luke** *nélkül* és **ftang** *abbahagy*)
- nìltsan:** [ni.l.'tsan] *PF* *hsz.* *jól* (eredete: **siltsan** *jó*)
- nìlun:** [ni.'lun] *PF* *hsz.* *természetesen, logikusan, értelemszerűen*
- nìmal:** [ni.'mal] *PF* *hsz.* *bízva, habozás nélkül* (eredete: **mal** *megbízható*)
- nìmun:** [ni.'mun] *PF* *hsz.* *újra*
- nìmwey:** [nim.'wɛj] *PF* *hsz.* *nyugodtan, békésen* (eredete: **mawey** *nyugodt*)
- nìmweypey:** [nim.'wɛj.pɛj] *PF* *hsz.* *türelmesen* (eredete: **maweypey** *türelmes(nek lenni)*)
- nìn:** [n.'in] *PF* *i.(t) ránéz, megpillant*
- nìNa'vi:** [ni.'naʔ.vi] *PF* *hsz.* *mint a na'vik, na'viul* (eredete: **Na'vi** *a Nép*)
- nìnäk:** [ni.'nækʰ] *PF* *hsz.* *ivás útján* (eredete: **näk** *iszik*)
- nìnän:** [ni.'næn] *PF* *hsz.* *kevésbé* (eredete: **nän** *csökkent*)
- nìnänän:** [ni.'næn.æn] *PF* *hsz.* *csökkenő mértékben, egyre kevésbé* (eredete: **nän** *csökkent*)
- nìngay:** [ni.'ŋaj] *PF* *hsz.* *igazán* (eredete: **ngay** *igaz*)
- nìngong:** [ni.'ŋoŋ] *PF* *hsz.* *fásultan, lustán* (eredete: **ngong** *lusta*)
- nìno:** [ni.'no] *PF* *hsz.* *részletesen, alaposan*
- nìprte':** [ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* *hsz.* *örömmel, üdözölve* (**zola'u**-val használva) (eredete: **prte'** *örömteli*)
- nìpxay:** [ni.'p'aj] *PF* *hsz.* *nagyon, nagyban* (eredete: **pxay** *sok*)
- nìpxi:** [ni.'p'i] *PF* *hsz.* *különösen, nyomatékkel, féltreérthetetlenül* (eredete: **pxi** *éles*)
- nìpxim:** [ni.'p'im] *PF* *hsz.* *felegyenesedve, egyenesen* (eredete: **pxim** *egyenes*)
- nìrangal:** [ni.'ra.ŋal] *PF* *hsz.* *bárcsak! (kívánság; a tényekkel szemben, befejezett vagy folyamatos kötőmóddal)* (eredete: **rangal** *kíván*)
- nìronsrel:** [ni.'ron.sɾɛl] *PF* *hsz.* *képzeletben, képzelet útján* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)
- nìslele:** [ni.'slɛ.lɛ] *PF* *hsz.* *úszva* (eredete: **slele** *úszik*)
- nìsngä'i:** [ni.'sŋæ.ʔi] *PF* *hsz.* *eredetileg, először* (eredete: **sngä'i** *kezd*)
- nìsngum:** [ni.'sŋum] *PF* *hsz.* *aggódva, bosszúsan* (eredete: **sngum** *aggodalom*)
- nìsteng:** [ni.'stɛŋ] *PF* *hsz.* *hasonlóan* (eredete: **steng** *hasonló*)
- nìsti:** [ni.'sti] *PF* *hsz.* *dühösen, mérgesen* (eredete: **sti** *dühöng*)
- nìsung:** [ni.'suŋ] *PF* *hsz.* *emellett, ráadásul, továbbá* (eredete: **sung** *hozzáad*)
- nìswey:** [ni.'swɛj] *PF* *hsz.* *optimálisan, legjobban* (eredete: **swey** *legjobb*)
- nìsyayvi:** [ni.'sja.j.vi] *PF* *hsz.* *sorsszerűen, véletlenül* (eredete: **syayvi** *szerencse*)
- nìsyen:** [ni.'sjɛn] *PF* *hsz.* *utolsóként* (eredete: **syen** *utolsó*)
- nìtam:** [ni.'tam] *PF* *hsz.* *elég* (*melléknév előtt/után*) (eredete: **tam** *rendben*)
- nìteng:** [ni.'tɛŋ] *PF* *hsz.* *ugyanúgy, hasonlóképpen* (eredete: **teng** *megegyező*)

nìtengfya: [ni.'tɛŋ.fja] *PF* hat. *mint, ugyanúgy (mint) (hasonló cselekedet) (eredete: tengfya úgy mint (ksz.))*

nìtrtrtr: [ni.'tr.tr] *PF* *hsz. napi szinten, rendszeresen (eredete: trr nap)*

nìtsim: [ni.'tsim] *PF* *hsz. eredetileg, eredeti módon, eredetien (eredete: tsim forrás)*

nìtsìsyì: [ni.'tsì.syi] *PF* *hsz. suttogva (eredete: tsìsyì suttog, ige)*

nìtsyil: [ni.'tsjil] *PF* *hsz. mászva (eredete: tsyil mászik)*

nìtut: [ni.'tut] *PF* *hsz. folyamatosan (eredete: tut folyamatosság jelző)*

nìtxan: [ni.'t'an] *PF* *hsz. nagyon (eredete: txan sok)*

nìtxi: [ni.'t'i] *PF* *hsz. sietve, kétségbeesetten (eredete: txi sietség)*

nìtxiluke: [ni.'t'i.lu.kɛ] *PF* *hsz. ráérősen, nyugodtan (összetétel ebből: txi sietség és luke nélkül)*

nìvingkap: [ni.'viŋ.kap] *PF* *hsz. apropó, melle-sleg, jut eszembe (eredete: vingkap eszébe jut, "beugrik")*

nìwan: [ni.'wan] *PF* *hsz. titokban, rejtve, rejtőz-ve (eredete: wan elrejt)*

nìwawe: [ni.wa.'wɛ] *PF* *hsz. értelmesen, jelentő-sen (eredete: wawe jelentés, jelentőség)*

nìwä: [ni.'wæ] *PF* hat.sz. *ellenkezőleg, ellentéte-sen*

nìwäte: [ni.wæ.'tɛ] *PF* *hsz. kötekedve, húzó-dozva (eredete: wäte vitatkozik)*

Ng

nga: [ŋa] *PF* nm. *te*

nga': [ŋa?] *PF* i.(t) *tartalmaz*

ngam: [ŋam] *PF* fn. *visszhang*

ngampam: [ŋam.pam] *PF* fn. *rím (összetétel ebből: ngam visszhang és pam hang)*

ngampam si: [ŋam.pam s-i] *PF* i.(tn) *rímel (eredete: ngampam rím)*

ngatsyìp: [ŋa.'tsjip] *PF* nm. *kicsi te, csekélységed (eredete: nga you)*

ngawng: [ŋawŋ] *PF* fn. *féreg (pandorai állatfaj)*

ngay: [ŋaj] *PF* mn. *igaz*

ngaytxoa: [ŋaj.'t'o.a] *PF* *gesz. bocs, szánom-bánom, sajnos, sajna, az én saram (megbánás vagy vétkesség beismerése) (összetétel ebből: ngeyä tiéd és txoa megbocsátás)*

nìwin: [ni.'win] *PF* *hsz. gyorsan (eredete: win gyors)*

nìwok: [ni.'wok] *PF* *hsz. hangosan (eredete: wok hangos)*

nìwotx: [ni.'wot] *PF* *hsz. teljesen (eredete: wotx teljesség, egész)*

nìyll: [ni.'jil] *PF* *hsz. közösen, közös módon (ere-dete: yll közösségi)*

nìyo': [ni.'yo?] *PF* *hsz. tökéletesen, hibátlanul (eredete: yo' tökéletes)*

nìyol: [ni.'yol] *PF* *hsz. röviden, kurtán (időben) (eredete: yol rövid (idő))*

nìzawnong: [ni.'zaw.noŋ] *PF* *hsz. biztonságban, biztonságosan (eredete: <awn> befejezett mel-léknévi igenévi alak és zong megment)*

nokx: [n-ok] *PF* i.(t) *szül (valakit)*

nong: [n-on] *PF* *ige követ*

nuä+: [nu.æ] *PF* *told. túl (valamin)*

nulkrr: [nul.'kr] *PF* *hsz. hosszabb időtartamú (eredete: krr idő)*

nulnew: [nul.'n-ɛw] *PF* i.(tm) *jobban szeret, pre-ferál (eredete: new akar)*

nume: [n-u.m-ɛ] *PF* *ige tanul*

numeyu: [nu.mɛ.ju] *PF* fn. *tanuló, diák (eredete: nume tanul)*

numtseng: [num.'tsɛŋ] *PF* fn. *iskola (összetétel ebből: nume tanul és tseng hely)*

numtsengvi: [num.'tsɛŋ.vi] *PF* fn. *osztályterem (eredete: numtseng iskola)*

nutx: [nut] *PF* mn. *vastag*

ngäng: [ŋæŋ] *PF* fn. *gyomor*

ngäzik: [ŋæ.zik] *PF* mn. *bonyolult, nehéz*

ngenga: [ŋɛ.'ŋa] *PF* nm. *te (szertartásos forma) (eredete: nga te)*

ngeyn: [ŋɛjn] *PF* mn. *fáradt*

ngian: [ŋi.'an] *PF,SW* *hsz. bármily, akármennyire*

ngim: [ŋim] *PF* mn. *hosszú*

ngimpup: [ŋim.'pup] *PF* fn. *hosszúság (eredete: ngim hosszú és pup rövid)*

ngong: [ŋoŋ] *PF* mn. *fásult, tespedt, lusta*

ngop: [ŋ-op] *PF* i.(t) *alkot, készít, létrehoz*

ngopyu: [ŋop.ju] *PF* fn. *alkotó (eredete: ngop alkot)*

ngrr: [ŋr] *PF* fn. *gyökér*

ngrrpongu: [ŋʀ.pɔ.ŋu] *PF* fn. néprétegek megmozdulása (összetétel ebből: **ngrr** gyökér és **pongu** csoport)

O

oe: [o.ɛ] *PF* nm. én

oeng: [wɛŋ] *PF* nm. mi ketten (beleértő) (te és én) (eredete: **oe** én)

oetsyip: [wɛ.tʃjip] *PF* nm. csekélységem (eredete: **oe** én)

oeyk: [o.'ɛjk] *PF* fn. ok, indok

oeyktɪŋ: [o.'ɛjk.t.ɪŋ] *PF* ige megmagyaráz, megindokol (összetétel ebből: **oeyk** ok és **tɪŋ** ad)

ohakx: [o.'hak] *PF* mn. éhes

ohe: [o.hɛ] *PF* nm. én (szertartásos forma)

P

pa'o: [pa.ʔo] *PF* fn. oldal(a)

pak: [pak] *PF* part. fúj! (megvetést, lenézést jelöl)

pam: [pam] *PF* fn. hang

pamrel: [pam.'rɛl] *PF* fn. írás (összetétel ebből: **pam** hang és **rel** kép)

pamrelfya: [pam.'rɛl.fja] *PF* fn. betűzés (helyesírás) (eredete: **pamrel** írás és **fya'o** mód)

pamrel si: [pam.'rɛl 's.i] *PF* i.(tn) ír (eredete: **pamrel** írás)

pamtseo: [pam.tʃɛ.o] *PF* fn. zene (összetétel ebből: **pam** hang és **tseo** művészet)

pamtseo si: [pam.tʃɛ.o 's.i] *PF* i.(tn) zenél (fa a hangszer neve előtt) (eredete: **pamtseo** zene)

pamtseotu: [pam.tʃɛ.o.tu] *PF* fn. zenész (eredete: **pamtseo** zene)

pan: [pan] *PF* fn. (egy) harmad

pate: [p.a.t.ɛ] *ZS* ige megérkezik, eljut/elér valahová

pawm: [p.awm] *PF* ige kérdez

pay: [paj] *PF* fn. víz, folyadék

pay+: [paj] *PF* előtag többes számú kérdő (eredete **pe+** and **ay+**)

payfya: [paj.fja] *PF* fn. folyam, patak, vízfolyás (összetétel ebből: **pay** víz és **fya'o** út)

payiva: [paj.i.va] *PF* fn. vízcsapp (eredete: **pay** víz és **ilva** csepp)

ngul: [ŋul] *PF* mn. szürke

ngulpin: [ŋul.pin] *PF* fn. szürke szín (eredete: **ngul** szürke)

nguway: [ŋu.waj] *PF* fn. vonyítás, a nantang üvöltése (eredete: **way** dal)

oïss: [o.i's:] *LA* gesz. dühödöt mordulás, 'vi-gyázz!'

olo': [o.'loʔ] *PF* fn. klán

olo'eyktan: [o.lo.'ʔɛjk.tan] *JC* fn. törzsfő, klánvezető (összetétel ebből: **olo'** klán és **eyktan** vezető)

omum: [o.'m.um] *PF* i.(t) tud (a hangsúly az első szótagra tolódik ha infix kerül bele)

ontsang: [on.tsaŋ] *PF* fn. orrgyűrű (összetétel ebből: **ontu** orr és **tsang** testékszer)

ontu: [on.tu] *JC* fn. orr

paynga': [paj.ŋaʔ] *PF* mn. nedves, nyirkos, párás (eredete: **pay** víz és **nga'** tartalmaz)

payoang: [paj.'o.aŋ] *PF* fn. hal (összetétel ebből: **pay** víz és **ioang** állat)

pähem: [p.æ.h.ɛm] *PF* i.(tn) (meg)érkezik, megjön

pängkxo: [p.æŋ.'k'o] *PF* i.(tn) beszélget, társalog

pängkxoyu: [p.æŋ.'k'o.ju] *PF* fn. beszélgetőtárs, társalkodó (eredete: **pängkxo** beszélget)

pängkxoyu lekoren: [p.æŋ.'k'o.ju lɛ.ko.'rɛn] *PF* fn. ügyvéd, jogász (összetétel ebből: **pängkxoyu** beszélgető és **lekoren** szabályos, jogi)

pänu: [p.æ.nu] *PF* fn. ígéret

pänutɪŋ: [p.æ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) ígér (összetétel ebből: **pänu** ígéret és **tɪŋ** ad)

-pe+: [pɛ] *PF* toldalék kérdőszóképző

pe'un: [p.ɛ.'un] *PF* i.(t) (el)dönt

pefnel: [pɛ.'fnɛl] *PF* kérd. miféle? másik alakja: **fnepe**

pefya: [pɛ.'fja] *PF* kérd. hogy(an)? másik alakja: **fyape**

pehem: [pɛ.'hɛm] *PF* kérd. mi történik? mit csinál? másik alakja: **kempe** (eredete **kem** tett, cselekedet)

pehrr: [pɛ.'hɾ] *PF* kérd. *mikor?* másik alakja:
krrpe (eredete **krr idő**)
pelì'u: [pɛ.'li.'ʔu] *PF* kérd. *milyen szó? hogy mondtá?* másik alakja: **li'upe**
pelun: [pɛ.'lun] *PF* kérd. *miért?* másik alakja:
lumpe
peng: [pɛ.ɛŋ] *PF* i.(t) *mond*
peseng: [pɛ.'sɛŋ] *PF* kérd. *hol?* másik alakja:
tsengpe
pesomwew: [pɛ.som.'wɛw] *PF* kérd. *Milyen hőmérsékletű?* (eredete: **somwew** *hőmérséklet*)
pesu: [pɛ.'su] *PF* kérd. *ki(csoda)?* másik alakja:
tupe
peu: [pɛ.'u] *PF* kérd. *mi? mit? micsoda? micsodát?* másik alakja: **'upe**
pewn: [pɛwn] *PF* fn. *nyak*
pey: [pɛj] *PF* ige *vár*
piak: [pi.'ak'] *PF* mn. *nyitott, tiszta (pl.:felhőtlen ég)*
piak si: [pi.'ak' s'i] *PF* i.(tn) *kinyit* (eredete: **piak nyitoot**)
pil: [pil] *PF* fn. *arc-csík*
pizayu: [pi.za.ju] *PF* fn. *ős*
pìmtxan: [pim.'t'an] *PF* kérd. *mennyi?* másik alakja: **hìmtxampe**
pìwopx: [pi.'wop'] *PF* fn. *felhő*
pllngay: [pɛ.'ŋaj] *PF* i.(tn) *elismer*

Px

pxan: [p'an] *PF* mn. *méltó, érdemes*
pxasik: [p'a.sik'] *PF* gesz. *(Hagyd) a fenébe!*
pxasul: [p'a.sul] *PF* mn. *friss, érett*
pxaw-: [p'aw] *PF* told. *körül(ötte)*
pxawpa: [p'aw.pa] *PF* fn. *kerület, határ, perem* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pa'o** *oldal*)
pxawpxun: [p'aw.p'un] *PF* fn. *karkötő, karszalag* (összetétel ebből: **pxaw** *körül* és **pxun** *kar*)
pxay: [p'aj] *PF* mn. *számos* (egyesszámú és többesszámú főnevekkel is használatos)
pxel-: [p'ɛl] *PF* told. *ként, akként/úgy..., mint/ahogy*
pxelo: [p'ɛ.lo] *PF* hat. *háromszor* (eredete: **pxe+** *hármasszám jele* és **alo** *alkalom*)
pxen: [p'ɛn] *PF* fn. *funkcionális öltözék (része)*
pxey: [p'ɛj] *PF* szám *három, 3*

plltxe: [pɛ.'t'ɛ] *PF* ige *beszél*
po: [po] *PF* nm. *ő (hímnem/nőnem)*
poan: [po.'an] *PF* nm. *ő (hímnem)* (*nincs többesszáma: helyette az (ay)fo*) (eredete: **po ő**)
poe: [po.'ɛ] *PF* nm. *ő (nőnem)* (*nincs többesszáma: helyette az (ay)fo*) (eredete: **po ő**)
polpxay: [pol.'p'aj] *PF* kérd. *hány (darab)?* (összetétel ebből: **holpxay** *szám* és **pe** *képző*)
pom: [p.om] *PF* i.(t) (*meg*)*puszil, (meg)csókol*
pongu: [po.ŋu] *PF* fn. *csoport* (eredete: **po ő**)
prrkxentrrkr: [pɾ.k'ɛn.tɾ.kɾ] *SKxawŋg* fn. *„nap-pali örömteli füstölgés”, dohányzás (na'vi idióma)* (összetétel ebből: **prrte'** *öröm*, **kxener** *füst*, **trr** *nap* és **krr** *idő*)
prnnen: [pɾ.nɛn] *PF* fn. *csecsemő*
prnnesyul: [pɾ.nɛ.sjul] *PF* fn. *bimbó, rügy* (összetétel ebből: **prnnen** *csecsemő* és **syulang** *virág*)
prrte': [pɾ.tɛʔ] *PF* mn. *élvezetes, örömteli*
prrrll: [pɾ.w] *PF* fn. *moha* (összetétel ebből: **prnnen** *csecsemő* és **'ewll** *növény*)
pukap: [pu.kap'] *PF* szám *hat, 6*
pum: [pum] *PF* nm. *tulajdon, birtokolt dolog* („ál"-névmás birtokos esetű főnevekhez és névmásokhoz)
pup: [pup'] *PF* mn. *rövid (fizikai hosszúság)*
puve: [pu.vɛ] *PF* mn. *hatodik (sorszámnév)* (eredete: **pukap** *hat*)

pxeyve: [p'ɛj.vɛ] *PF* mn. *harmadik (sorszámnév)* (eredete: **pxey** *három*)
pxi: [p'i] *PF* mn. *éles*
pxim: [p'im] *PF* mn. *egyenes, felegyenesedett*
pximaw-: [p'i.'maw] *PF* told. *rögtön, egyből utána* (összetétel ebből: **maw** *után (időben)* és **pxi** *éles*)
pxiset: [p'i.'sɛt'] *PF* hsz. *éppen most, ebben a pillanatban* (összetétel ebből: **set** *most* és **pxi** *éles*)
pxisre+: [p'i.'srɛ] *PF* told. *éppen előtte* (összetétel ebből: **sre** *előtt (időben)* és **pxi** *éles*)
pxiswawam: [p'i.swaw.'am] *PF* hsz. *egy pillanattal ezelőtt* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **-am** *múlt idejű igei infixum*)
pxiswaway: [p'i.swaw.'aj] *PF* hsz. *egy pillanat múlva, azonnal* (összetétel ebből: **swaw** *pillanat* és **ay** *jövő idejű igei infixum*)

pxiye' rìn: [p'ɪ.ʝɛʔ.rɪm] *PF* *hsz.* *mindjárt (nem olyan hamar, mint pxisaway)* (összetétel ebből: **ye' rìn** *hamarosan* és **pxi** *éles*)
pxim: [p'ɪm] *PF* *hsz.* *gyakran*
pximun'í: [p'ɪ.m.un.ʔ'ɪ] *PF* *i.(t)* *feloszt, részekre vág* (összetétel ebből: **hapxi** *rész* és **mun'í** *vág*)

R

ral: [ra] *PF* *fn.* *jelentés*
ralpeng: [ra.l.pɛŋ] *PF* *i.(t)* *értelmez, tolmácsol* (összetétel ebből: **ral** *jelentés* és **peng** *mond*)
ram: [ra.m] *PF* *fn.* *hegy*
ramtsyìp: [ʔ.ra.m.tsjɪpʔ] *PF* *fn.* *domb* (eredete: **ram** *hegy*)
ramunong: [ra.'mu.noŋ] *PF* *fn.* *kút*
rangal: [ʔ.ra.ŋ.al] *PF* *i.(tn)* *kíván, óhajt*
raspu': [ra.'spuʔ] *PF* *fn.* *lábszárvédő (harcban használatos)*
rawke: [ʔ.ra.w.kɛ] *PF* *gesz.* *vigyázz! menekülj! veszély! (figyelmeztető kiáltás)*
rawn: [ʔ.ra.wɪn] *PF* *i.(t)* *kicsérél, helyettesít*
rä'ä: [ra.ä.'ʔæ] *PF* *part.* *ne!* (*tiltószó*)
re'o: [ʔ.re.'ʔo] *PF* *fn.* *fej*
rel: [ʔ.rɛ.l] *PF* *fn.* *kép*
reltseo: [ʔ.rɛ.l.tse.o] *PF* *fn.* *képművészet* (összetétel ebből: **rel** *kép* és **tseo** *művészet*)
reltseotu: [ʔ.rɛ.l.tse.o.tu] *PF* *fn.* *képművész* (eredete: **reltseo** *képművészet*)
reng: [ʔ.rɛŋ] *PF* *mn.* *sekély (fizikailag) n.e.*
renten: [ʔ.re.n.tɛn] *PF* *fn.* *védőszemüveg, (rovarszárnyból készült, fából faragott, stb.)*
renu: [ʔ.re.nu] *PF* *fn.* *minta*
rewon: [ʔ.re.won] *PF* *fn.* *reggel*
rey: [ʔ.re.j] *PF* *i.(tn)* *él*
rey'eng: [ʔ.re.j.'ʔɛŋ] *PF* *fn.* *az élet egyensúlya* (eredete: **rey** *él*)
reypay: [ʔ.re.j.pa.j] *PF* *fn.* *vér* (összetétel ebből: **rey** *él* és **pay** *víz*)

S

sa'nok: [ʔ.sa.ʔ.nokʔ] *PF* *fn.* *anya* (eredete: **sa'atenuk** *C*)
sa'nu: [ʔ.sa.ʔ.nu] *PF* *fn.* *anyu* (becéző forma, eredetije: **sa'nok** *anya*)
sa'nutsyìp: [ʔ.sa.ʔ.nu.tsjɪpʔ] *PF* *fn.* *anyuka (fiatal lányokra)* (eredete: **sa'nu** *anyu*)

pxor: [p'ɔr] *PF* *i.(tn)* *szétvet, felrobban*
pxorpam: [ʔ.p'ɔr.pam] *PF* *fn.* „ejective” *mással-hangzó (kx,tx,px)* (összetétel ebből: **pxor** *felrobban* és **pam** *hang*)
pxun: [p'ɔn] *PF* *fn.* *kar*
pxuntil: [ʔ.p'ɔn.til] *PF* *fn.* *könyök* (összetétel ebből: **pxun** *kar* és **til** *izület*)

riks: [ʔ.rɪkʔ] *PF* *i.(tn)* *mozog*
rim: [ʔ.rɪm] *PF* *mn.* *sárga*
rimpin: [ʔ.rɪm.pɪn] *PF* *fn.* *sárga szín* (eredete: **rim** *sárga*)
rina': [ʔ.rɪ.'naʔ] *PF* *fn.* *mag* (eredete: **atokirina'** *A Szent Fa magja*)
rì'ir: [ʔ.rɪʔ.ɪr] *PF* *fn.* *tükröződés*
rì'ir si: [ʔ.rɪʔ.ɪr s'ɪ] *PF* *i.(tn)* *tükröz, utánoz* (eredete: **rì'ir** *tükröződés*)
rik: [ʔ.rɪkʔ] *PF* *fn.* *levél (növényi rész)*
rikean: [ʔ.rɪ.kɛ.an] *PF* *mn.* *levél-zöld* (összetétel ebből: **rik** *levél* és **ean** *zöld*)
rìn: [ʔ.rɪn] *PF* *fn.* *fa (anyag)*
ro+: [ʔ.ro] *PF* *esz.* *-nál/-nél*
rofa-: [ʔ.ro.fa] *PF* *told.* *mentén*
rol: [ʔ.ro.l] *PF* *ige* *énekel* (**r«eyk»ol** *zenél, énekeltet (költői)*)
rolun: [ʔ.ro.'lun] *PF* *gesz.* *Heuréka! Rájöttem!*
ronsem: [ʔ.rɔn.sem] *PF* *fn.* *elme*
ronsrel: [ʔ.rɔn.sɛ.l] *PF* *fn.* *elképzelt dolog* (eredete: **ronsrelnop** *elképzelt*)
ronsrelnop: [ʔ.rɔn.sɛ.l.ŋ.opʔ] *PF* *i.(t)* *elképzelt, felidéz* (eredete: **ronsem** *elme*, **rel** *kép*, **ngop** *alkot, köznapi kiejtése [ʔ.rɔn.sɛ.w.ŋ.opʔ]*)
rum: [ʔ.rum] *PF* *fn.* *labda*
run: [ʔ.r.un] *PF* *i.(t)* *(meg)talál, felfedez*
rusey: [ʔ.ru.'se.j] *PF* *mn., fn.* *élő, élőlény* (összetétel ebből: **rey** *él* és «**us**» *folyamatos melléknévi igenévi alak*)
rutxe: [ʔ.ru.'t'ɛ] *PF* *gesz.* *légy szíves! kérlek!*

sa'sem: [ʔ.sa.ʔ.sem] *PF* *fn.* *szülő vagy szülőpár* (eredete: **sa'nok** *anya* és **sempul** *apa*)
saa: [ʔ.sa:] *LA* *gesz.* *fenyegető kiáltás*
salew: [ʔ.s'a.'l'ɛ.w] *PF* *ige.* *folytat*
san: [ʔ.san] *PF* *part.* *idézet, függő beszéd kezdete*
sang: [ʔ.san] *PF* *mn.* *meleg*

- sar:** [s·ar] *PF* i.(t) *használ*
- sat:** [sat^ː] *PF* nm. *az (a tsat gyengített alakja, rendhagyóan gyengített ftu from után)*
- sau:** [sa.'u] *LA* *gesz. felkiáltás erőlködés közben, uff! hó-rukk!*
- sayrip:** [ˈsa.j.rɪp^ː] *PF* mn. *jóképű, helyes cs.sz. (férfira)*
- sä-:** [sæ] *PF* főnévképző *-ás/-és, -ság/-ség (összetétel ebből: sänume tanítás és säspxin betegség)*
- sä'ipu:** [sæ.'ʔi.pu] *PF* fn. *valami humoros (eredete: 'ipu humoros)*
- sä'o:** [ˈsæ.ʔo] *PF* fn. *eszköz, szerszám*
- säfngó':** [sæ.'fŋoʔ^ː] *PF* fn. *kívánság, követelés (eredete: fngó' kíván)*
- säfpil:** [sæ.'fpɪl] *PF* fn. *gondolat, ötlet (eredete: fpil think)*
- säkanom:** [sæ.'ka.nom] *PF* fn. *szerzemény, tulajdon (eredete: kanom szerez)*
- sälätxayn:** [sæ.læ.'t'ajɲ] *PF* fn. *vereség, legyőzöttség (eredete: lätxayn legyőz)*
- sämok:** [sæ.'mɔk^ː] *PF* fn. *javaslat (eredete: mok javasol)*
- sämyam:** [sæm.'yam] *PF* fn. *ölelés, karolás (eredete: meyam ölel)*
- sänume:** [sæ.'nu.mɛ] *PF* fn. *tanítás (eredete: nume tanul)*
- sänumvi:** [sæ.'num.vi] *PF* fn. *lecke, tanóra (eredete: sänume tanítás)*
- säomum:** [sæ.'o.mum] *PF* fn. *információ (eredete: omum tud)*
- säplltxe:** [sæ.p.l.'t'·ɛ] *PF* fn. *állítás*
- säplltxevi:** [sæ.p.l.'t'·ɛ.vi] *PF* fn. *megjegyzés (eredete: säplltxe állítás)*
- säpom:** [sæ.'pɔm] *PF* fn. *csók (eredete: pom csókol)*
- särawn:** [sæ.'rawn] *PF* fn. *csere-, helyettes, valami ami helyettesít valami mást (eredete: rawn kicserél)*
- säspxin:** [sæ.'sp'in] *PF* fn. *betegség, kór (eredete: spxin beteg)*
- säspxintsyip:** [sæ.'sp'in.tsjɪp^ː] *PF* fn. *kisebb betegség, gyengélkedés (eredete: säspxin betegség)*
- säsrätx:** [sæ.'sræt^ː] *PF* fn. *bosszantás (eredete: srätx bosszat)*
- säsri:n:** [sæ.'srɪn] *PF* fn. *kölcsön adott vagy kölcsön vett dolog (eredete: srɪn ideiglenesen átad egyiktől a másiktól)*
- säsulɪn:** [sæ.'su.lɪn] *PF* fn. *hobby, örömet szerző tevékenység (eredete: sulɪn elfoglalt (pozitív értelemben))*
- säsyp:** [sæ.'sjɛp^ː] *PF* fn. *csapda (eredete: syep csapdába ejt)*
- säsɪsyi:** [sæ.'tsɪ.syi] *PF* fn. *suttogás (eredete: tsɪsyi suttog)*
- säswayon:** [sæ.'ts waj.on] *PF* fn. *repülés (repülés esete) (eredete: tswayon repül)*
- säsɪyil:** [sæ.'tsjɪl] *PF* fn. *mászás, megmászás (eredete: tsyil mászik)*
- säsweite:** [sæ.wæ.'tɛ] *PF* fn. *a vita tárgya, a szóváltás oka, a vitatott dolog (eredete: wäte vitatkozik)*
- säsɪntxu:** [sæ.wɪn.'t'u] *PF* fn. *bemutató, kiállítás (eredete: wɪntxu mutat)*
- säsärɪp:** [sæ.'zæ.rɪp^ː] *RL,PF* fn. *kantár, kötőfék (eredete: za'ärɪp húz)*
- sekrr:** [ˈsɛ.kɾ] *PF* fn. *jelen (összetétel ebből: set most és krr idő)*
- sempu:** [ˈsɛm.pu] *PF* fn. *apu (becéző forma, eredetije: sempul apa)*
- sempul:** [ˈsɛm.pul] *PF* fn. *apa*
- set:** [sɛt^ː] *PF* *hsz. most*
- sevin:** [sɛ.'vɪn] *PF* mn. *csinos cs.sz. (nőkre)*
- seykxel:** [sɛj.'k'ɛl] *PF* mn. *erős (érzelmileg, lelkiileg, nem fizikailag), magabiztos*
- seyri:** [ˈsɛj.rɪ] *JC* fn. *ajak*
- seysonɪltsan:** [sɛj.so.nɪl.'tsan] *PF* *gesz. Szép munka! (eredete: hasey soli nɪltsan jól elvégzett)*
- si:** [s-i] *PF* *ntesz, csinál, összetett igékben szerepel képző toldalék*
- sim:** [s-im] *PF* i.(átn) *közel van*
- sɪ:** [sɪ] *PF* *ksz. és (szavak között, toldalék is lehet: -sɪ; tagmondatok között nem használatos, helyette: ulte és)*
- sik:** [sɪk^ː] *PF* *part. idézet, függő beszéd bezárása idézet vége*
- silpey:** [sɪl.'p·ɛj] *PF* i.(tn) *remél (tsnɪ majd a remélt dolog, hacsak nem különálló mondat) (ii) (összetétel ebből: sɪltsan jó és pey vár)*
- silonsem:** [sɪl.'ron.sem] *PF* mn. *elmés, ötletes (összetétel ebből: sɪltsan jó és ronsem elme)*
- sɪltsan:** [sɪl.'tsan] *PF* mn. *jó (megfelelő)*
- sɪn-:** [sɪn] *PF* *esz. rá, rajta*
- sk'a'a:** [sk·a.'ʔ·a] *PF* i.(t) *(el)pusztít, megsemmisít, lerombol*
- skepek:** [ˈskɛ.pɛk^ː] *PF* mn. *formális, hivatalos*

- skien:** [ˈski.ɛn] *PF* mn. *jobb (oldal)*
- skxakep:** [ˈskˈa.kɛpˀ] *PF* mn., *hsz. valószínű, valószínűleg*
- skxawng:** [skˈawŋ] *PF* fn. *gyagyás, tökfaj*
- skxir:** [skˈir] *PF* fn. *seb*
- skxir si:** [ˈskˈir ˈs·i] *PF* i.(tn) *megsebesít (eredete: skxir seb)*
- skxirtsyìp:** [ˈskˈir.ʈsɿpˀ] *PF* fn. *vágás, horzsolás, kisebb seb (eredete: skxir seb)*
- skxom:** [skˈom] *PF* fn. *esély, lehetőség*
- slaʼtsu:** [ˈsl.aʈ.ʈs·u] *PF* i.(t) *leír (jellemez)*
- slä:** [slæ] *PF* *ksz. de*
- slär:** [slær] *PF* fn. *barlang*
- slele:** [ˈsl.ɛ.l·ɛ] *PF* i.(tn) *úszik*
- sleyku:** [slɛj.ˈk·u] *PF* i.(t) *készít, létrehoz (eredete: slu válik valamivé és «eyk» műveltető igei infixum)*
- sloan:** [sl·o.ˈan] *PF* i.(tn) *önt, folyik*
- slu:** [sl·u] *PF* i.(t) *válik (valamivé)*
- smar:** [smar] *PF* fn. *préda, zsákmány*
- smon:** [sm·on] *PF* i.(tn) *ismerni*
- snaytu:** [ˈsnaj.tu] *PF* fn. *vesztes (eredete: snaytx veszít)*
- snaytx:** [sn·ajtˀ] *PF* i.(t) *veszít*
- sneyä:** [snɛ.ˈjæ] *PF* nm. *saját(ja) egyes szám első személy (eredete: sno sajátja)*
- sngap:** [sn̩·apˀ] *PF* i.(t) *megszúr, (meg)csíp*
- sngäʼi:** [sn̩·æ.ʈ·i] *PF* i.(tnm) *(el)kezdődik*
- sngäʼikrr:** [ˈsn̩æ.ʈi.kr̩] *PF* fn. *kezdét (összetétel ebből: sngäʼi (el)kezdődik és krr idő)*
- sngäʼiyu:** [ˈsn̩æ.ʈi.ju] *PF* fn. *kezdő (eredete: sngäʼi (el)kezdődik)*
- sngel:** [sn̩ɛl] *PF* fn. *szemét*
- sngeltseng:** [sn̩ɛl.ʈsɛŋ] *PF* fn. *szemétdomb (összetétel ebből: sngel szemét és tseng hely)*
- sngum:** [sn̩um] *PF* fn. *aggodalom*
- sno:** [sno] *PF* nm. *a sajátja (visszaható)*
- snumina:** [ˈsnu.mi.na] *CP* mn. *sötét, buta cs.sz.*
- soaia:** [so.ˈa.i.a] *PF* fn. *család (rendhagyó birto- kos esete: soaiä)*
- sok:** [sokˀ] *PF* mn. *friss, új keletű*
- som:** [som] *PF* mn. *forró*
- somwew:** [som.ˈwew] *PF* fn. *hőmérséklet (ere- dete: som forró és wew hideg)*
- somwewpe:** [som.ˈwew.pɛ] *PF* *kérd. Milyen hőmérsékletű? (gyakoribb) (eredete: somwew hőmérséklet)*
- sop:** [s·opˀ] *PF* i.(tn) *utazik*
- sopyu:** [ˈsop.ju] *PF* fn. *utazó (eredete: sop uta- zik)*
- spaw:** [sp·aw] *PF* i.(t) *hisz*
- spä:** [sp·æ] *PF* *ige ugrik*
- speʼe:** [sp·ɛ.ˈʈ·ɛ] *PF* i.(t) *elfog, foglyul ejt*
- speʼetu:** [spɛ.ˈʈɛ.tu] *PF* fn. *fogoly (eredete: speʼe foglyul ejt)*
- speng:** [sp·ɛŋ] *PF* *ige helyreállít, rendbe hoz*
- spule:** [ˈsp·u.l·ɛ] *PF* i.(t) *(meg)hajt, mozgásba hoz*
- spuwìn:** [ˈspu.win] *PF* mn. *régi, korábbi n.e.*
- spxam:** [spˀam] *PF* fn. *gomba*
- spxin:** [spˀin] *PF* mn. *beteg*
- srak(e):** [ˈsrak(ɛ)] *PF* part. *eldöntendő kérdés jele*
- sran:** [sran] *PF* *hsz., gesz. aha, ja, oké*
- srane:** [ˈsra.nɛ] *PF* *hsz., gesz. igen*
- sraw:** [sraw] *PF* mn. *fájdalmas*
- srätx:** [sr·ætˀ] *PF* i.(t) *bosszant, zavar*
- sre+:** [srɛ] *PF* *esz. korábban, megelőzőleg*
- sreʼ:** [srɛʈ] *PF* fn. *fog (testrész)*
- srefey:** [srɛ.ˈf·ɛj] *PF* i.(t), i.(tn) *elvár, számít vala- mire (összetétel ebből: sre+ előtt és pey vár)*
- srekamtrr:** [srɛ.ˈkam.tr̩] *PF* fn. *délelőtt (összeté- tel ebből: sre előtt és kxamtrr dél)*
- srekamtxon:** [srɛ.ˈkam.tˀon] *PF* fn. *éjjel előtt (összetétel ebből: sre előtt és kxamtxon éj- fél)*
- srekrr:** [srɛ.kr̩] *PF* *hsz. korábban, már (összeté- tel ebből: sre előtt és krr idő)*
- sreseʼa:** [srɛ.s·ɛ.ˈʈ·a] *PF* *ige megjósol, jövendöl, előre meglát (összetétel ebből: sre+ megelőző- leg és tseʼa lát)*
- sresrrʼong:** [srɛ.sr̩.ˈʈon] *PF* fn. *hajnal előtt (öss- zetétel ebből: sre előtt és trrʼong hajnal)*
- sretónʼong:** [srɛ.ton.ˈʈon] *PF* fn. *alkony, este naplemente előtt (összetétel ebből: sre előtt és txonʼong alkony)*
- srew:** [sr·ɛw] *PF* i.(tn) *táncol(lehet srew) D*
- srin:** [sr·in] *PF* i.(t) *áthelyez, átad egyiktől a má- siknak (ritkán használatos prefixum nélkül)*
- srung:** [sr̩uŋ] *PF* fn. *segítség*
- srung si:** [ˈsr̩uŋ ˈs·i] *PF* i.(tn) *segít(séget nyújt) (eredete: srung segítség)*
- starsim:** [ˈst·ar.s·im] *PF* i.(t) *összeszed, gyűjt*
- stawm:** [st·awm] *PF* i.(t) *(meg)hall*
- stäʼni:** [ˈst·æʈ.n·i] *PF* i.(t) *elkap*
- steftxaw:** [st·ɛ.ˈftˀaw] *PF* i.(t) *(meg)vizsgál, el- lőriz*
- steng:** [stɛŋ] *PF* mn. *hasonló*

steyki: [stɛj.ˈk.i] *PF* i.(t) *bosszant, dühít* (eredete: **sti** *dühöng* és **«eyk»** *műveltető igei infixum*)
sti: [st.i] *PF* i.(tn) *dühöng, bosszankodik*
sto: [st.o] *PF* ige *megtagad, visszautasít, nem hajlandó valamire*
stum: [stum] *PF* *hsz. majdnem*
stxeli: [ˈstʰɛ.li] *PF* *fn. ajándék*
stxenu: [ˈstʰɛ.nu] *PF* *fn. ajánlat* (összetétel ebből: **stxeli** *ajándék* és **lonu** *elereszt*)
stxenüting: [ˈstʰɛ.nu.t.ɪŋ] *PF* i.(t) *ajánl* (eredete: **stxenu** *ajánlat, fn.*)
stxong: [stʰoŋ] *PF* *mn. különös, szokatlan, ismeretlen*
sulin: [ˈs.u.l.ɪm] *PF* i.(tn) *elfoglalt(nak lenni)* (pozitív értelemben), *elmélyed valamiben, amit különösen kellemesnek talál* (eredete: **ʼin** *elfoglalt*)
sung: [s.uŋ] *PF* i.(t) *hozzátesz, hozzáad*
sunu: [ˈs.u.n.u] *PF* i.(tn) *megnyerő(nek) vagy szeretetre méltó(nak lenni)*
sutx: [s.utʰ] *PF* i.(t) *nyomon követ, bezár*

T

ta-: [ta] *PF* *esz. -ból/-ből, -tól/-től, felől, irányából* (időbeniségre is utalhat más idővel kapcsolatos szavakkal)
ta'em: [ta.ˈʔɛm] *PF* *hsz. fentről, felülről*
ta'leng: [taʔ.lɛŋ] *PF* *fn. bőr*
ta'lengan: [taʔ.lɛ.ŋɛ.an] *PF* *mn. na'vi bőr-kék* (összetétel ebből: **ta'leng** *bőr* és **ean** *kék*)
tafkíp-: [ta.ˈfkɪpʰ] *PF* *told. fentről valami(k) közül* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **fkíp-** *fent között*)
tafral: [ta.ˈfral] *PF* *hsz. ettől, ezért, emiatt, ebből eredően*
takíp-: [ta.ˈkɪpʰ] *PF* *told. közül(ről)* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **kip-** *között*)
takrra: [ta.ˈkr.a] *PF* *ksz. ... óta (időben) má-sik alakja* másik alakja: **akrrta** (összetétel ebből: **krr** *idő* and **ta** ... *-tól*)
takuk: [ˈt.a.k.ukʰ] *PF* i.(t) *lesújt, (meg)üt, eltalál*
talun(a): [ta.ˈlun(a)] *PF* *ksz. mert* (összetétel ebből: **ta** *felől* és **lun** *ok*)
tam: [t.am] *PF* i.(tn); *gesz. megteszi; rendben; jó lesz*
tam tam: [ˈtam ˈtam] *M* *gesz. nyugalom! elég (legyen)! csitulj! semmi baj!*

swaw: [swaw] *PF* *fn. pillanat*
swawtsyip: [ˈswaw.tɕjɪpʰ] *PF* *fn. kis pillanat, másodperc* (eredete: **swaw** *pillanat*)
swey: [swɛj] *PF* *mn. legjobb*
sweylu: [ˈswɛj.lu] *PF* ige *kellene* (eredete: **swey** *a legjobb* és **lu** *lenni*)
swirä: [swi.ˈræ] *PF* *fn. teremtmény*
swizaw: [swi.ˈzaw] *PF* *fn. nyíl(vessző)*
swok: [swokʰ] *PF* *mn. szent*
swotu: [ˈswo.tu] *PF* *fn. szent hely*
syaw: [sj.ˈaw] *PF* i.(tn) *hív, szólít*
syay: [sjaj] *PF* *fn. sors*
syayvi: [ˈsjaj.vi] *PF* *fn. szerencse, esély* (eredete: **syay** *sors*)
syä'ä: [ˈsjæ.ʔæ] *PF* *mn. keserű*
syen: [sjɛn] *PF* *mn. végső, utolsó*
syep: [sj.ɛpʰ] *PF* i.(t) *csapdába ejt*
syo: [sjo] *PF* *mn. könnyű* (fizikai értelemben)
syulang: [ˈsju.laŋ] *PF* *fn. virág*
syuve: [ˈsju.vɛ] *PF* *fn. étel, ennivaló* (gyűjtőnév, *nincs többesszáma*)

tangek: [ˈta.ŋɛkʰ] *PF* *fn. fatörzs*
tanhi: [tan.ˈhi] *PF* *fn. csillag, biolumineszcens szeplő*
taron: [ˈt.a.r.on] *JC,PF* i.(t) *vadászik*
taronyu: [ˈta.ron.ju] *JC,PF* *fn. vadász* (összetétel ebből: **taron** *vadászik* és **-yu** *főnévképző*)
taronyutsyip: [ˈta.ron.ju.tɕjɪpʰ] *PF* *fn. harcoscska* (eredete: **taronyu** *harcos*)
tatep: [ˈt.a.t.ɛpʰ] *PF* i.(t) *(el)veszít*
tatlam: [tat.ˈlam] *PF* *hsz. látszólag* (eredete: **lam** *látszik*)
taw: [taw] *PF* *fn. ég(bolt)*
taweyk(a): [ta.ˈwɛjk(a)] *PF* *ksz. mert, „azon oknál fogva”*
tawng: [t.ˈawŋ] *PF* i.(tn) *lebukik, alámerül, zuhan*
täftxu: [t.æ.ˈftʰ.u] *PF* i.(t) *szó*
täftxuyu: [tæ.ˈftʰ.u.ju] *PF* *fn. takács* (eredete: **täftxu** *szó* és **-yu** *főnévképző*)
tätxaw: [t.æ.ˈtʰ.aw] *PF* i.(tn) *visszatér*
te: [tɛ] *JC* *part. a teljes nevekben szerepel*
tel: [t.ɛl] *PF* i.(t) *kap*
telem: [tɛ.ˈlɛm] *PF* *fn. zsinór*
tem: [t.ɛm] *PF* i.(tn) *kiröppen, kivágódik*

- temrey:** [tɛm.'rɛj] *PF* fn. *túlélés* (eredete: **emrey** *túlél*)
- teng:** [tɛŋ] *PF* mn. *azonos, egyenlő, megegyező*
- tengfya:** [tɛŋ.fja] *PF* ksz. (*ugyan*)*úgy, ahogy/mint...; ahogy, olyanképpen* (helyzetből adódó hasonlóság) (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **fya'o** *út*)
- tengkr:** [tɛŋ.'kr] *PF* ksz. *amíg, miközben, miatlatt* (összetétel ebből: **teng** *megegyező* és **kr** *idő*)
- teri-:** [tɛ.'ri] *PF* told. *-ról/-ről, vonatkozóan, illetően*
- terkup:** [t.'ɛr.kup] *PF* i.(tn) *meghal*
- teswotng:** [tɛ.'swɔ.tɪŋ] *PF* i.(t) *engedélyez* (összetétel ebből: **tɪng** *ad*)
- tete:** [tɛ.tɛ] *PF* mn. *tompa, életlen*
- tewng:** [tɛwŋ] *PF* fn. *ágyékkötő*
- tewti:** [tɛw.ti] *PF* gesz. *gesz. húha! nahát!*
- teya:** [tɛ.'ja] *PF* mn. *tele*
- teya si:** [tɛ.'ja 's:i] *PF* i.(tn) *tölt (a megtöltött dolog részes esetben)* (eredete: **teya** *tele*)
- teynga:** [tɛjŋ.a] *PF* fn. *az a válasz* (az összevonás elemei **tɪ'eyng a**)
- teyngla:** [tɛjŋ.la] *PF* fn. *az a válasz (jelölt alany)* (az összevonás elemei **tɪ'eyng-ıl a**)
- teyngta:** [tɛjŋ.ta] *PF* fn. *az a válasz (tárgyaset)* (az összevonás elemei **tɪ'eyng-it a**)
- teyr:** [tɛjɾ] *PF* mn. *fehér*
- teyrpin:** [tɛjɾ.pin] *PF* fn. *fehér szín* (eredete: **teyr** *fehér*)
- tıl:** [tıl] *PF* fn. *ízület, zsanér*
- tinan:** [tɪ.nan] *PF* fn. *olvasás* (eredete: **inan** *olvas*)
- tirea:** [tɪ.'rɛ.a] *PF* fn. *szellem, szellemiség*
- tireafya'o:** [tɪ.'rɛ.a.'fja.'ʔo] *PF* fn. *szellemösvény, szellem(i) út (energiaháló)* (összetétel ebből: **tirea** *szellem* és **fya'o** *út*)
- tireaioang:** [tɪ.'rɛ.a.i.'o.aŋ] *PF* fn. *szellemállat* (összetétel ebből: **tirea** *szellem* és **ioang** *állat*)
- tireapängkxo:** [tɪ.'rɛ.a.p.æŋ.'k'ɔ] *PF* ige *tanácskozik* (összetétel ebből: **tirea** *lélek* és **pängkxo** *beszélget*)
- tɪ'awm:** [tɪ.'ʔawm] *PF* fn. *táborhely* (eredete: **'awm** *tábor*)
- tɪ'awm si:** [tɪ.'ʔawm 's:i] *PF* i.(tn) *táboroz* (eredete: **'awm** *tábor*)
- tɪ'awpo:** [tɪ.'ʔaw.po] *PF* fn. *egyénieskedés, önzés* (eredete: **'awpo** *egy személy*)
- tɪ'efu:** [tɪ.'ʔɛ.fu] *PF* fn. *érzelem* (eredete: **'efu** *érez*)
- tɪ'em:** [tɪ.'ʔɛm] *PF* fn. *a főzés művészete* (eredete: **'em** *főz*)
- tɪ'eylan:** [tɪ.'ʔɛj.lan] *PF* fn. *barátság* (eredete: **'eylan** *barát*)
- tɪ'eyng:** [tɪ.'ʔɛjŋ] *PF* fn. *válasz, felelet* (eredete: **'eyng** *válaszol*)
- tɪ'i'avay:** [tɪ.'ʔi'.a.va.j] *PF* hsz. *a végsőkig* (összetétel ebből: **'i'a** *befejez* és **vay** *amíg*)
- tɪ'ipu:** [tɪ.'ʔi.pu] *PF* fn. *humor* (eredete: **'ipu** *humoros*)
- tɪ'o':** [tɪ.'ʔoʔ] *PF* fn. *móka, izgalom* (eredete: **'o'** *izgalmas*)
- tɪ'ong:** [tɪ.'ʔoŋ] *PF* fn. *virágzás, kinyílás* (eredete: **'ong** *virágzik*)
- tɪfkeytok:** [tɪ.'fkɛj.tok] *PF* fn. *állapot, körülmény, helyzet* (eredete: **fkeytok** *létezik*)
- tɪfmetok:** [tɪ.'fmɛ.tok] *PF* fn. *próba(tétel)* (eredete: **fmetok** *próbára tesz*)
- tɪfmi:** [tɪ.'fmi] *PF* fn. *próba, kísérlet* (eredete: **fmi** *megpróbál*)
- tɪfnu:** [tɪ.'fnu] *PF* fn. *csend, némaság* (eredete: **fnu** *elcsendesül*)
- tɪftang:** [tɪ.'ftaŋ] *PF* fn. *félbe-/megszakítás, hangszalag-zárhang* (eredete: **ftang** *abbahagy*)
- tɪftang si:** [tɪ.'ftaŋ s:] *PF* i.(t) *abbahagy, megszakít* (eredete: **tɪftang** *megszakítás*)
- tɪftia:** [tɪ.fti'.a] *PF* fn. *tanulás* (eredete: **ftia** *tanul*)
- tɪftia kifkeyä:** [tɪ.fti'.a ki.'fkɛ.jæ] *PF* fn. *tudomány, természettudomány* (összetétel ebből: **tɪftia** *tanulás* és **kifkey** *világ*)
- tɪftxavang:** [tɪ.'ft'a.vaŋ] *PF* fn. *szenvedély* (eredete: **ftxavang** *szenvedélyes*)
- tɪftxey:** [tɪ.'ft'ɛj] *PF* fn. *választás* (eredete: **ftxey** *választ*)
- tɪfyawıntxu:** [tɪ.fja.wın.'t'u] *PF* fn. *útmutatás* (eredete: **fyawıntxu** *utat mutat*)
- tɪfyeyn:** [tɪ.'fjɛjŋ] *PF* fn. *érettség, fejlettség, beteljesülés* (eredete: **fyeyn** *érett, fejlett*)
- tɪhawł:** [tɪ.'hawł] *PF* fn. *előkészületek, terv* (eredete: **hawł** *készülődik*)
- tɪhawnu:** [tɪ.'haw.nu] *PF* fn. *védelem* (eredete: **hawnu** *véd, óv*)
- tɪhawnu si:** [tɪ.'haw.nu 's:i] *PF* i.(tn) *véd* (eredete: **tɪhawnu** *védelem*)

- tihona:** [ti.'ho.na] *PF* fn. *cukiság, kedvesség* (eredete: **hona** *kedves*)
- tik'in:** [tik.'ʔim] *PF* fn. *szabadidő, teendők hiánya* (eredete: **'in** *elfoglalt*)
- tikan:** [ti.'kan] *PF* fn. *cél(kitűzés)* (eredete: **kan** *megcéloz*)
- tikangkem:** [ti.'kaŋ.kɛm] *PF* fn. *munka* (eredete: **kem** *cselekvés, tett*)
- tikangkem si:** [ti.'kaŋ.kɛm 's-i] *PF* i.(tn) *dolgozik* (eredete: **tikangkem** *munka*)
- tikangkemvi:** [ti.'kaŋ.kɛm.vi] *PF* fn. *feladat, kijelölt/egységnyi munka* (eredete: **tikangkem** *munka*)
- tikanu:** [ti.'ka.nu] *PF* fn. *ész* (eredete: **kanu** *okos*)
- tikawng:** [ti.'kawŋ] *PF* fn. *gonosz(ság)* (eredete: **kawng** *rossz*)
- tikenong:** [ti.'kɛ.noŋ] *PF* fn. *példa* (eredete: **kenong** *példát mutat*)
- tiketeng:** [ti.'kɛ.tɛŋ] *PF* fn. *különbség* (összetétel ebből: **ke** *nem* és **teng** *azonos*)
- tikin:** [ti.'kin] *PF* fn. *szükség* (eredete: **kin** *szüksége van vmire*)
- tikusar:** [ti.ku.'sar] *PF* fn. *tanítás* (*cselekvés*) (eredete: **kar** *tanít*)
- tikxey:** [ti.'k'ɛj] *PF* fn. *tévedés, hiba* (eredete: **kxeyey** *hiba*)
- tikxey si:** [ti.'k'ɛj 's-i] *PF* i.(tn) *elront, hibát vét, rosszat tesz* (eredete: **tikxey** *hiba*)
- tilam:** [ti.'lam] *PF* fn. *megjelenés, kinézet* (eredete: **lam** *látszik*)
- tilen:** [ti.'lɛn] *PF* fn. *esemény, történés* (eredete: **len** *történik*)
- tilor:** [ti.'lor] *PF* fn. *szépség* (eredete: **lor** *szép*)
- tīm:** [tīm] *PF* mn. *alacsony*
- timal:** [ti.'mal] *PF* fn. *megbízhatóság* (eredete: **mal** *megbízható*)
- tīm'em:** [ti.'mɛ.ʔɛm] *PF* fn. *harmonia* (általános értelemben) (eredete: **me'em** *harmonikus*)
- tīmll'an:** [ti.m.'ʔan] *PF* fn. *elfogadás* (eredete: **mll'an** *elfogad*)
- tīmok:** [ti.'mɔk] *PF* fn. *javaslat* (eredete: **mok** *javasol*)
- tīmuntxa:** [ti.mun.'t'a] *PF* fn. *párvás, házasság* (eredete: **muntxa** *egyesült*)
- tīmweypey:** [tīm.'wɛj.pɛj] *PF* fn. *türelem* (eredete: **mawweypey** *türelmesnek lenni*)
- tīn:** [tīm] *PF* fn. *elfoglaltságot adó cselekvés* (eredete: **'in** *elfoglalt*)
- tīng:** [t·iŋ] *PF* i.(t) *ad*
- tīngay:** [ti.'ŋaj] *PF* fn. *igazság* (eredete: **ngay** *igaz*)
- tīngäzik:** [ti.'ŋæ.zik] *PF* fn. *nehézség, probléma* (eredete: **ngäzik** *nehéz*)
- tīng lawr:** [t·iŋ lawr] *PF* i.(tn) *szöveg nélkül énekel, dúdol* (eredete: **lawr** *dallam*)
- tīng mikyun:** [t·im 'mik.jun] *PF* i.(tn) *(meg)hallgat, szó sz.: fület ad* (eredete: **tīng** *ad* és **mikyun** *fül*)
- tīng nari:** [t·iŋ 'na.ri] *PF* i.(tn) *figyel, szó sz.: szemet ad* (eredete: **tīng** *ad* és **nari** *szem*)
- tīngong:** [ti.'ŋoŋ] *PF* fn. *fásultság, lustaság* (eredete: **ngong** *lusta*)
- tīngop:** [ti.'ŋop] *PF* fn. *alkotás* (eredete: **ngop** *alkot, készít*)
- tīng tseng:** [t·iŋ 'tɕɛŋ] *PF* i.(tn) *helyet ad* (eredete: **tīng** *ad* és **tseng** *hely*)
- tīno:** [ti.'no] *PF* fn. *alaposság, részletesség*
- tīnomum:** [ti.'no.mum] *PF* fn. *kíváncsiság* (eredete: **newomum** *kíváncsi(nak lenni)*)
- tīoeyktīng:** [ti.'o.ɛjk.tiŋ] *PF* fn. *magyarázat* (eredete: **«eyk»** *műveltető igei infixum*) (köznyelvi használat [ti.'o.ɛjk.tiŋ])
- tīohakx:** [ti.o.'hak] *PF* fn. *éhség* (eredete: **ohakx** *éhes*)
- tīomum:** [ti.'o.mum] *PF* fn. *tudás* (eredete: **omum** *tud*)
- tīpawm:** [ti.'pawm] *PF* fn. *kérdés* (eredete: **pawm** *kérdez*)
- tīpähem:** [ti.'pæ.hɛm] *PF* fn. *érkezés* (eredete: **pähem** *érkezik*)
- tīpängkxo:** [ti.pæŋ.'k'o] *PF* fn. *beszélgetés, megbeszélés* (eredete: **pängkxo** *beszélget*)
- tīpängkxotsyip:** [ti.pæŋ.'k'o.tɕjip] *PF* fn. *csevej* (eredete: **tīpängkxo** *beszélgetés*)
- tīpe'un:** [ti.'pɛ.ʔun] *PF* fn. *döntés* (eredete: **pe'un** *dönt*)
- tīprte':** [ti.'pr.tɛʔ] *PF* fn. *öröm* (eredete: **prte'** *örömteli*)
- tīran:** [t·i.'r'an] *PF* i.(tn) *sétál*
- tīrawn:** [ti.'rawn] *PF* fn. *kicserélés, helyettesítés* (eredete: **rawn** *kicserél*)
- tīrey:** [ti.'rɛj] *PF* fn. *élet* (eredete: **rey** *él*)
- tīrol:** [ti.'rol] *PF* fn. *dal, ének* (eredete: **rol** *énekel*)
- tīronsrel:** [ti.'ron.sɛl] *PF* fn. *képzlet* (eredete: **ronsrelngop** *elképzel*)

- tiska'a:** [ti.ska.'ʔa] *PF* fn. *pusztítás* (eredete: **ska'a** *pusztít*)
- tisla'tsu:** [ti.'slaʔ.'tsu] *PF* fn. *leírás* (eredete: **sla'tsu** *leír*)
- tisnaytx:** [ti.'snaɪtʰ] *PF* fn. *vereség, veszteség* (eredete: **snaytx** *veszít*)
- tisom:** [ti.'som] *PF* fn. *hő* (eredete: **som** *forró*)
- tisop:** [ti.'sopʰ] *PF* fn. *utazás* (eredete: **sop** *utazik*)
- tispe'e:** [ti.spe.'ʔe] *PF* fn. *zsákmány* (eredete: **spe'e** *elfog*)
- tispxin:** [ti.'sp'in] *PF* fn. *betegségi állapot* (eredete: **spxin** *beteg*)
- tisraw:** [ti.'sraw] *PF* fn. *fájdalom* (eredete: **sraw** *fájdalmas*)
- tisraw seyki:** [ti.'sraw sej.'k-i] *PF* i.(t) *megsért, megbánt* (összetétel ebből: **tisraw** *fájdalom* és **s«eyk»i** *csinál (műveltető)*)
- tisraw si:** [ti.'sraw 's-i] *PF* i.(tn) *fáj, fájdalom* (*nak lenni*) (eredete: **tisraw** *fájdalom*)
- tisrese'a:** [ti.'srɛ.se.'ʔa] *PF* fn. *jóslat* (eredete: **srese'a** *megjósol*)
- tisti:** [ti.'sti] *PF* fn. *düh* (eredete: **sti** *dühöng*)
- tisung:** [ti.'sun] *Lance* fn. *kiegészítés, utóirat* (*P.S.*) (eredete: **sung** *hozzáad*)
- titaron:** [ti.'ta.ron] *PF* fn. *vadászat* (eredete: **ta-ron** *vadászik*)
- titslam:** [ti.'tslam] *PF* fn. *értelem, intelligencia* (eredete: **tslam** *ért*)
- tistew:** [ti.'tstɛw] *PF* fn. *bátorság, merészség*
- tistewnga':** [ti.'tstɛw.ŋaʔ] *PF* mn. *bátor, merész* (eredete: **tistew** *bátorság, merészség*) n.e. (pl. *bátor tett*)
- tistunwi:** [ti.'tstun.wi] *PF* fn. *kedvesség* (eredete: **tstunwi** *kedves*)
- titsyär:** [ti.'tsyær] *PF* fn. *elutasítás* (eredete: **tsyär** *elutasít*)
- titusaron:** [ti.tu.'sa.ron] *PF* fn. *vadászás* (eredete: **taron** *vadászik*)
- titxanew:** [ti.'t'a.nɛw] *PF* fn. *falánkság, mohóság* (eredete: **txanew** *falánk, mohó*)
- titxen:** [ti.'t'ɛn] *PF* fn. *éberség, ébrenlét* (eredete: **txen** *éber*)
- titxula:** [ti.'t'u.la] *PF* fn. *építmény* (eredete: **tx-ula** *épít*)
- titxur:** [ti.'t'ur] *PF* fn. *erő* (eredete: **txur** *erős*)
- tivawm:** [ti.'vawm] *PF* fn. *sötétség* (eredete: **vawm** *sötét*)
- tiväng:** [ti.'væŋ] *PF* fn. *szomjúság* (eredete: **väng** *szomjas*)
- tive'ki:** [ti.vɛʔ.'ki] *PF* fn. *gyűlölet* (eredete: **ve'ki** *gyűlöl*)
- tīwan:** [ti.'wan] *PF* fn. *összeavarrás, álcázás* (eredete: **wan** *elrejt*)
- tīwäte:** [ti.wæ.'tɛ] *PF* fn. *vita, veszekedés* (eredete: **wäte** *vitatkozik*)
- tīwew:** [ti.'wɛw] *PF* fn. *hideg* (eredete: **wew** *hideg*)
- tīwusem:** [ti.wu.'sɛm] *PF* fn. *küzdelem* (eredete: **wem** *küzd*)
- tīyawn:** [ti.'jawn] *PF* fn. *szeretet* (eredete: **yaw-ne** *szeretett*)
- tīyawr:** [ti.'jawr] *PF* fn. *helyesség* (eredete: **ey-awr** *helyes*)
- tīyo':** [ti.'yoʔ'] *PF* fn. *tökéletesség* (eredete: **yo'** *tökéletes*)
- tīyora':** [ti.'jo'raʔ] *PF* fn. *győzelem, nyeres* (eredete: **yora'** *nyer*)
- tīyusom:** [ti.ju.'som] *PF* fn. *evés (cselekvés)* (eredete: **yom** *eszik*)
- to:** [to] *PF* part. *középfokot jelez mint* (told.-ként működik)
- tok:** [t-okʰ] *PF* i.(t) *elfoglal*
- tokx:** [tokʰ] *PF* fn. *test*
- tolel:** [to.'lɛl] *PF* gesz. *Heureka! Megvan! Értem!* (szinoníma: **tslolam**)
- toltem:** [t-ol.'t-ɛm] *PF* i.(t) *ló*
- tompa:** [tom.pa] *PF* fn. *eső*
- tompameyp:** [tom.pa.'mɛjpʰ] *PF* fn. *szitáló eső* (eredete: **tompa** *eső* és **meyp** *gyenge*)
- tomperwì:** [tom.pɛr.wi] *PF* fn. *havaseső* (eredete: **tompa** *eső* és **herwì** *hó*)
- tompìva:** [tom.pl.va] *PF* fn. *esőcsepp* (eredete: **tompa** *eső* és **ilva** *csepp*)
- tor:** [tor] *PF* mn. *utolsó, végső, befejező* (eredete: **toruk** *végső árny*)
- toruk makto:** [to.rukʰ 'mak.to] *JC* fn. *toruk lovas* (összetétel ebből: **toruk** *leoneopteryx* és **makto** *lovagol*)
- trr:** [tr] *PF* fn. *nap (napszak)*
- trr'awve:** [tr.'ʔaw.vɛ] *PF* fn. *vasárnap* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **'awve** *első*)
- trr'ong:** [tr.'ʔoŋ] *PF* fn. *hajnal, napkelte* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **'ong** *kinyílik*)
- trr'ongmaw:** [tr.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *napkelte után* (összetétel ebből: **trr'ong** *hajnal* és **maw** *után*)

trram: [tr̩.'am] *PF* *hsz.* *tegnap* (eredete: **trr** *nap* és **ham** *előző*)
trray: [tr̩.'aj] *PF* *hsz.* *holnap* (eredete: **trr** *nap* és **hay** *következő*)
trrkive: [tr̩.'ki.vɛ] *PF* *fn.* *szombat* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **kive** *hetedik*)
trrmrve: [tr̩.'mr̩.vɛ] *PF* *fn.* *csütörtök* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **mrve** *ötödik*)
trrmuve: [tr̩.'mu.vɛ] *PF* *fn.* *hétfő* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **muve** *második*)
trrpeve: [tr̩.'pɛ.vɛ] *PF* *kérd.* *Milyen nap?*
trrpuve: [tr̩.'pu.vɛ] *PF* *fn.* *péntek* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **puve** *hatodik*)
trrpxeyve: [tr̩.'p'ɛj.vɛ] *PF* *fn.* *kedd* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **pxeyve** *harmadik*)
trrtsive: [tr̩.'tsɪ.vɛ] *PF* *fn.* *szerda* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **tsive** *negyedik*)
trrtxon: [tr̩.'tʰon] *PF* *fn.* *nap-éj változás Pandorán, egy pandorai nap* (összetétel ebből: **trr** *nap* és **txon** *éj*)

Ts

tsa-: [ts̩a] *PF* *előtag* *az*
tsa'u: [ts̩a.'ʔu] *PF* *mut.n.* *az (dolog)* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **'u** *dolog*)
tsafya: [ts̩a.'fja] *PF* *nm.* *úgy, olyan módon* (összetétel ebből: **tsa-** *az* és **fya'o** *mód*)
tsa-hey: [ts̩a.'hɛj] *ZS* *gesz.* *figyelmeztetést vagy csalódottságot kifejező szó 'a francba!'*
tsaheyl si: [ts̩a.'hɛjl 's-i] *PF* *i.(tn)* *összekapcsolódni vmivel/okivel, idegi összeköttetést létesíteni* (eredete: **tsaheylu** *kapcsolat*)
tsaheylu: [ts̩a.'hɛj.lu] *JC,PF* *fn.* *kapcsolat, szinapszis (idegsejtek közt)*
tsakem: [ts̩a.'kɛm] *or* [ts̩a.'kɛm] *PF* *mut.n.* *az (cselekvés)* (eredete: **tsa-** *az* és **kem** *tett*)
tsakrr: [ts̩a.'kr̩] *PF* *mut.n.* *akkor* (eredete: **tsa-** *az* és **krr** *idő*)
tsakrrvay: [ts̩a.'kr̩.vaj] *PF* *hsz.* *addig, azalatt* (összetétel ebből: **tsakrr** *akkor* és **vay** *-ig*)
tsal: [ts̩al] *PF* *nm.* *az (tárgyas esetben alanyként)*
tsalsungay: [ts̩al.su.'ŋaj] *PF* *hsz.* *mindazonáltal*
tsam: [ts̩am] *PF* *fn.* *háború*
tsamopin: [ts̩a.mo.'pin] *PF* *fn.* *harci festék/festés* (összetétel ebből: **tsam** *harc* és **'opin** *szín*)
tsampongu: [ts̩am.po.'ŋu] *PF* *fn.* *háborús csapat* (összetétel ebből: **tsam** *háború* és **pongu** *csapat*)

tukru: [tuk.'ru] *PF* *fn.* *lándzsa*
tul: [t̩.ul] *PF* *i.(tn)* *fut*
tumpin: [t̩um.'pin] *PF* *fn.* *piros szín* (eredete: **tun** *piros, narancssárga*)
tun: [tun] *PF* *mn.* *piros, narancssárga*
tung: [t̩.uŋ] *PF* *ige* *enged*
tungzup: [t̩.uŋ.'z̩up̩] *PF* *i.(t)* *elejt (ii)* (összetétel ebből: **tung** *enged* és **zup** *esik*)
tup: [tup̩] *PF* *ksz.* *helyett, inkább mint...*
tupe: [t̩.u.pɛ] *PF* *kérd.* *ki(csoda)? másik alakja: pesu*
tut: [tut̩] *PF* *part.* *folytatás jelző (korábban elhangzott mondat megismétlésére szolgál)*
tuté: [t̩u.'tɛ] *PF* *fn.* *nő* (eredete: **tute** *személy*)
tutan: [t̩u.'tan] *PF* *fn.* *férfi* (eredete: **tute** *személy*)
tute: [t̩u.tɛ] *PF* *fn.* *személy*
tuteo: [t̩u.tɛ.o] *PF* *nm.* *valaki* (eredete: **tute** *személy*)
tuvon: [t̩.u.v̩.on] *PF* *ige* *hajlik*

tsamsiyu: [ts̩am.si.ju] *PF* *fn.* *harcos* (eredete: **tsam** *si* *harcol* és **-yu** *főnévképző*)
tsang: [ts̩aŋ] *PF* *fn.* *piercing/testékszer*
tsap'alute: [ts̩ap.'ʔa.lu.tɛ] *PF* *fn.* *bocsánatkérés*
tsap'alute si: [ts̩ap.'ʔa.lu.tɛ 's-i] *PF* *i.(tn)* *bocsánatot kér* (eredete: **tsap'alute** *bocsánatkérés*)
tsapo: [ts̩a.po] *PF* *nm.* *az (csak személyekre)* (összetétel ebből: **tsa-** *az a...* és **po** *ő*)
tsaria: [ts̩a.ri.a] *PF* *ksz.* *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u-ri** *azt (topikális (hangsúlyos) esetevégződés)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
tsat: [ts̩at̩] *PF* *nm.* *azt (tárgyként)*
tsata: [ts̩a.ta] *PF* *ksz.* *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u-t** *azt (tárgyeset)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
tsatseng: [ts̩a.'tsɛŋ] *or* [ts̩a.'tsɛŋ] *PF* *mut.n., fn.* *ott, az(on) a hely(en)* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tseng** *hely*)
tsatu: [ts̩a.tu] *PF* *mut.n.* *ő* (összetétel ebből: **tsa** *az* és **tute** *személy*)
tsaw: [ts̩aw] *PF* *mut.n., nm.* *az (mutatónévmás)*
tsawa: [ts̩a.wa] *PF* *ksz.* *hogy (alárendelő tagmondat jelző)* (összetétel ebből: **tsa'u** *az (kötőmód)* és **a** *vonatkozó tagmondat jelző*)
tsawke: [ts̩aw.ke] *PF* *fn.* *nap (égitest)*

- tsawl:** [t͡sawɫ] *PF* mn. *nagy, magas* cs.sz.
- tsawli':** [t͡sawɫ.'hiʔ] *PF* fn. *méret* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* (*méret*) és **hi'i** *kis* (*méret*))
- tsawl slu:** [t͡sawɫ.'sl-u] *PF* i.(tn) *nőni* (összetétel ebből: **tsawl** *nagy* és **slu** *válni vmivé*)
- tsay+:** [t͡saj] *PF* előtag *azok a(z)...* (összetétel ebből: **tsa-** *az a...* és **ay+** *többes szám*)
- tsä':** [t͡s-æʔ] *PF* ige (*ki*)*lövelli*
- tse:** [t͡sɛ] *PF* part. *nos* (*bevezető szó társalgásnál*)
- tse'a:** [t͡s-ɛ.'ʔ-a] *PF* i.(t) *lát* (*szemével*)
- tseng(e):** [t͡sɛŋ(ɛ)] *PF* fn. *hely*
- tsengo:** [t͡sɛ.ŋo] *PF* nm. *valahol* (eredete: **tseng hely**)
- tsengpe:** [t͡sɛŋ.pɛ] *PF* kérd. *hol?* másik alakja: **peseng**
- tseo:** [t͡sɛ.o] *PF* fn. *művészet*
- tsewtx:** [t͡sɛwtʰ] *PF* mn. *koszos*
- tsim:** [t͡sim] *PF* fn. *forrás* (*átvitt értelemben*)
- tsik:** [t͡sik] *PF* hsz. *hirtelen, figyelmeztetés nélkül*
- tsing:** [t͡siŋ] *PF* szám *négy, 4*
- tsisyi:** [t͡s-i.sy-i] *PF* i.(tn) *suttog*
- tsive:** [t͡si.vɛ] *PF* mn. *negyedik* (*sorszámnevő*) (eredete: **tsing négy**)
- tskalep:** [t͡ska.lɛpʰ] *PF* fn. *számszerű, nyílpuska*
- tsko:** [t͡sko] *PF* fn. *új* (*fegyver*)
- tsko swizaw:** [t͡sko swi.'zaw] *PF* fn. *új és nyíl* (összetétel ebből: **tsko új** és **swizaw nyíl**)
- tskxaytsyip:** [t͡sk'aj.'tsjipʰ] *PF* fn. *jégeső* (eredete: **tskxepay jég**)
- tskxe:** [t͡sk'ɛ] *PF* fn. *kő*
- tskxekeng:** [t͡sk'ɛ.kɛŋ] *PF* fn. *kiképzés, edzés, gyakorlat*
- tskxekeng si:** [t͡sk'ɛ.kɛŋ 's-i] *PF* i.(tn) *gyakorol, edz* (eredete: **tskxekeng edzés**)
- tskxepay:** [t͡sk'ɛ.paj] *PF* fn. *jég* (eredete: **tskxe kő** és **pay víz**)
- tslam:** [t͡sl.am] *PF* i.(t) (*meg*)*ért*
- tsleng:** [t͡slɛŋ] *PF* mn. *hibás, valótlan*
- tslolam:** [t͡slo.'lam] *PF* gesz. *Értem!* (*indulatszó*) (eredete: **tslam ért** és **«ol» befejezett cselekvés infixuma**) befejezett cselekvés jelével kötő mód
- tsmim:** [t͡smim] *PF* fn. *állatnyom, csapás*
- tsmuk:** [t͡smukʰ] *PF* fn. *testvér*
- tsmukan:** [t͡smu.kan] *PF* fn. *fiú testvér* (eredete: **tsmuk testvér**)
- tsmuke:** [t͡smu.kɛ] *PF* fn. *lány testvér* (eredete: **tsmuk testvér**)
- tsmuktu:** [t͡smuk.tu] *PF* fn. *testvér* (*csak emberekre* (*na'vikra*) *használva*) (eredete: **tsmuk testvér**)
- tsngal:** [t͡sŋal] *PF* fn. *csésze*
- tsngan:** [t͡sŋan] *PF* fn. *hús*
- tsngawpay:** [t͡sŋaw.paj] *PF* fn. *könny* (összetétel ebből: **tsngawvik sír** és **pay víz**)
- tsngawpayvi:** [t͡sŋaw.paj.vi] *PF* fn. *könnycsepp* (összetétel ebből: **tsngawvik sír** és **pay+vi víz, rész-egész viszonyt jelző toldalékkal**)
- tsngawvik:** [t͡sŋ-aw.v-ikʰ] *PF* i.(tn) *sírni*
- tsni:** [t͡sni] *PF* alár. *hogy, (kötőszó)* (*kötőmódú igével, alárendelt tagmondatban*)
- tsopi:** [t͡so.pi] *PF* fn. *tűdő*
- tspang:** [t͡sp.aŋ] *PF* i.(t) *öl, gyilkol*
- tsranten:** [t͡sr-an.t-ɛŋ] *PF* i.(tn) *számít, fontos*
- tsray:** [t͡sra:j] *PF* fn. *falu*
- tsre'i:** [t͡sr-ɛ.'ʔ-i] *PF* i.(t) *dobni*
- tstal:** [t͡stal] *PF* fn. *kés*
- tstew:** [t͡stɛw] *PF* mn. *bátor* cs.sz.
- tstu:** [t͡stu] *PF* fn. *zárt, borús* (*pl.: felhős ég*)
- tstunwi:** [t͡stun.wi] *PF* mn. *kedves, figyelmes, tapintatos*
- tstu si:** [t͡stu 's-i] *PF* i.(tn) *bezárni* (eredete: **tstu zárt**)
- tstxo:** [t͡st'xo] *PF* fn. *név*
- tstxoli'u:** [t͡st'xo.li.'ʔu] *PF* fn. *főnév* (összetétel ebből: **tstxo név** és **li'u szó**)
- tsuk-:** [t͡suk] *PF* előtag *képes* (összetétel ebből: **tsun tud** és **fko valaki**)
- tsuksim:** [t͡suk.sim] *PF* fn. *áll* (*testrészt*)
- tsuktswa':** [t͡suk.'t͡swaʔ] *PF* mn. *felejtető* (eredete: **tswa' elfelejt**)
- tsukyom:** [t͡suk.'jom] *PF* mn. *ehető* (eredete: **yom enni**)
- tsulfä:** [t͡sul.'fæ] *PF* fn. *hozzáértés, alapos ismeret*
- tsulfä si:** [t͡sul.'fæ 's-i] *PF* i.(tn) *alaposan elsajátít* (eredete: **tsulfä ismeret**)
- tsulfätu:** [t͡sul.'fæ.tu] *PF* fn. *mester* (eredete: **tsulfä ügyesség**)
- tsun:** [t͡s-un] *PF* i.(tnm) *tud, képes*
- tsunslu:** [t͡s-un.sl-u] *PF* i.(tn) *lehet, szabad* (összetétel ebből: **tsun tud** és **slu valóni vmivé**)
- tsurokx:** [t͡s-u.'ɾ-okʰ] *PF* ige *pihenni*
- tswa':** [t͡sw-aʔ] *PF* i.(t) *elfelejt*
- tswayon:** [t͡sw-aj.-on] *PF* i.(t) *repül*
- tswin:** [t͡swin] *PF* fn. *copf, idegköteg*
- tswintsyip:** [t͡swin.'tsjipʰ] *PF* fn. *copfocska* (eredete: **tswin copf**)

tsyafe: [tʃja.fɛ] *PF* mn. *enyhe, mérsékelt, kellemes*

tsyal: [tʃjal] *PF* fn. *szárny*

tsyär: [tʃy.ær] *PF* i.(t) *elutasít*

tsyil: [tʃjil] *PF* i.(t) *mászik, megmászik (egész testét felhúzza)*

Tx

txa': [t'aʔ] *PF* mn. *kemény*

txal: [t'al] *PF* fn. *hát (testrész)*

txampay: [t'am.'pa:j] *PF* fn. *tenger, óceán (összetétel ebből: txan sok és pay víz)*

txampxi: [t'am.'p'i] *PF* fn. *többség, legtöbb, nagyrészt (eredete: txan sok)*

txan: [t'an] *PF* mn. *sok*

txanatan: [t'a.na.tan] *PF* mn. *fényes, élénk (összetétel ebből: txan sok és atan fény)*

txanew: [t'a.nɛw] *PF* mn. *falánk, mohó (összetétel ebből: txan sok és new akar)*

txanfwerwi: [t'an.'fwɛr.wi] *PF* fn. *hóvihar (eredete: txan sok és hufwe+herwi szél+hó)*

txankrr: [t'anj.kr] *PF* hsz. *régóta (összetétel ebből: txan sok és krr idő)*

txantompa: [t'an.'tom.pa] *PF* fn. *zivatar, felhőszakadás (összetétel ebből: txan sok és tompa eső)*

txantsan: [t'an.'tsan] *PF* mn. *kitűnő*

txantslusam: [t'an.'tʃlu.sam] *PF* mn. *bölcs (összetétel ebből: txan sok és tʃl<us>am megért)*

txantstew: [t'an.'tʃtɛw] *PF* fn. *hős (összetétel ebből: txan sok és tʃtew bator)*

txantur: [t'an.'tur] *PF* mn. *erőtéljes (összetétel ebből: txan sok és txur erős)*

txanwawe: [t'an.wa.'wɛ] *PF* mn. *személyesen fontos, jelentős (összetétel ebből: txan sok és wawe jelentőség)*

txasom: [t'a.som] *PF* mn. *nagyon forró (eredete: txan sok és som forró)*

txawew: [t'a.wɛw] *PF* mn. *nagyon hideg (eredete: txan sok és wew hideg)*

txayo: [t'a.jo] *PF* fn. *mező, nyílt terep, síkság*

txärem: [t'æ.rɛm] *PF* fn. *csont*

txe'lan: [t'ɛʔ.'lan] *PF* fn. *szív*

txele: [t'ɛ.lɛ] *PF* fn. *lényeg*

txen: [t'ɛn] *PF* mn. *éber*

txep: [t'ɛp] *PF* fn. *tűz*

txepiva: [t'ɛ.pi.va] *PF* fn. *hamu, parázs (eredete: txep tűz és ilva csepp)*

tsyo: [tʃjo] *PF* fn. *liszt*

tsyokx: [tʃjok'] *PF* fn. *kéz*

tsyosyu: [tʃjo.sju] *PF* fn. *lisztből készült étel (összetétel ebből: tsyo liszt és syuve étel)*

txeptsyip: [t'ɛp.tʃjip] *PF* fn. *tüzezske (eredete: txep tűz)*

txepvi: [t'ɛp.vi] *PF* fn. *szikra (eredete: txep tűz)*

txewk: [t'ɛwk] *PF* fn. *bunkósbot (fegyver)*

txewm: [t'ɛwm] *PF* mn. *ijesztő, félelmetes*

txey: [t'ɛj] *PF* ige *megáll*

txi: [t'i] *PF* fn. *sietség, igyekezet*

txin: [t'in] *PF* mn. *fő, elsődleges*

txintin: [t'in.tin] *PF* fn. *foglalkozás, elsődleges szerep a társadalomban (összetétel ebből: txin fő és tin elfoglaltságot adó cselekvés)*

txim: [t'im] *PF* fn. *fenék*

txing: [t'ɪŋ] *PF* i.(t) *elhagy*

txo: [t'o] *PF* ksz. *ha*

txoa: [t'o.a] *PF* fn. *megbocsájtás*

txokefyaw: [t'o.ke.fjaw] *PF* ksz.[??] *ha nem (különben)... (összetétel ebből: txo-ke-fya-'aw ha-nem-egy-út)*

txon: [t'on] *PF* fn. *este, éjszaka*

txon'ong: [t'on.'ʔoŋ] *PF,PTT* fn. *naplemente, napszállta (összetétel ebből: txon éj és 'ong kinyílik)*

txon'ongmaw: [t'on.'ʔoŋ.maw] *PF* fn. *alkony, sötétedés előtti időszak, naplemente után (összetétel ebből: txon'ong naplemente és maw után)*

txonam: [t'o.'nam] *PF* hsz. *Múlt éjjel (eredete: txon éj és ham előző)*

txonay: [t'o.'naj] *PF* hsz. *holnap éjjel (eredete: txon éj és hay következő)*

txopu: [t'o.pu] *PF* fn. *félelem*

txopu si: [t'o.pu 's:i] *PF* i.(tn) *félni (eredete: txopu félelem)*

txukx: [t'uk'] *PF* mn. *mély (fizikailag)*

txula: [t'·u.l.a] *PF* ige *épít*

txum: [t'um] *PF* fn. *méreg*

txumnga': [t'um.ŋaʔ] *PF* mn. *mérgező (eredete: txum méreg és nga' tartalmaz)*

txur: [t'ur] *PF* mn. *erős (fizikailag/testileg)*

U

- uk:** [ukʷ] *PF* fn. *árny(ék)* (eredete: **toruk** végső árny)
- ukxo:** [u.kʷo] *PF* mn. *száraz*
- ulte:** [ʼul.tɛ] *PF* ksz. és (két mondatot köt össze)
- ultxa:** [ul.tʷa] *PF* fn. *találkozó*
- ultxarun:** [ul.tʷa.r-un] *PF* i.(t) *összefutni, véletlenül találkozni* (összetétel ebből: **ultxa** találkozó és **run** talál)
- ultxa si:** [ul.tʷa ʼs-i] *PF* i.(tn) *találkozni (szándékosan)* (-val, -vel használatával) (eredete: **ultxa meeting**)
- ultxatu:** [ul.tʷa.tu] *PF* fn. *találkozás résztvevője* (eredete: **ultxa** találkozó)
- unil:** [ʼu.nil] *JC* fn. *álmom*
- uniltirantokx:** [u.nil.ti.ʼran.tokʷ] *JC,PF* fn. *avatár-test (álmomjáró test)* (összetétel ebből: **uniltiranyu** álmomjáró és **tokx** test)
- uniltiranyu:** [u.nil.ti.ʼran.ju] *PF* fn. *álmomjáró* (összetétel ebből: **unil** álmom és **tiranyu** járó)
- uo-:** [ʼu.o] *PF* told. *mögött*
- uran:** [ʼu.ran] *PF* fn. *hajó*
- utral:** [ʼut.ral] *PF* fn. *fa*
- utraltsyip:** [ʼut.ral.ʷsɟipʷ] *PF* fn. *bokor* (eredete: **utral** fa)
- uvan:** [u.ʼvan] *PF* fn. *játék, uvan letokx sport*
- uvan si:** [u.ʼvan ʼs-i] *PF* i.(tn) *játszik* (eredete: **uvan** játék)

V

- var:** [v.ar] *PF* i.(tn) *valamilyen állapotban marad, folytat egy cselekvést*
- vawm:** [vawm] *PF* mn. *sötét*
- vawmpin:** [vawm.pin] *PF* fn. *sötét szín* (eredete: **vawm** sötét)
- vay-:** [va.j] *PF* told. *fel*
- vaykrr:** [va.j.kʷr] *PF* ksz. *amíg, -ig* (összetétel ebből: **vay-** -ig és **krr** idő)
- väʼ:** [væʔ] *PF* mn. *kellemetlen, undorító*
- väng:** [væŋ] *PF* mn. *szomjas*
- veʼki:** [v.ɛʔ.k-i] *PF* i.(t) *utál, gyűlöl*
- venu:** [ʼvɛ.nu] *PF* fn. *lábfej*
- venzek:** [ʼvɛ.n.zɛkʷ] *PF* fn. *lábujj* (összetétel ebből: **venu** lábfej és **zekwä** ujj)
- vewng:** [v.ɛwŋ] *PF* i.(t) *vigyáz, gondoskodik, felelős*
- vey:** [vɛ.j] *PF* fn. *állati eredetű táplálék (étel), hús*
- vin:** [v.in] *PF* i.(t) *kér*
- vingkap:** [ʼv.iŋ.k-apʷ] *PF* i.(t) *eszébe jut, "beugrik"*
- virä:** [v.i.ʼr.æ] *PF* ige *terjed, szaporodik, sokasodik*
- vitra:** [vit.ʼra] *PF* fn. *lélek*
- vol:** [vol] *PF* szám *nyolc, 8*
- volve:** [ʼvol.vɛ] *PF* mn. *nyolcadik* (eredete: **vol** nyolc)(sorszámnév)
- vospxi:** [vo.ʼspʷi] *PF* fn. *hónap* (eredete: **vosipxi** tizenketted és **zisitä** évé)
- vospxiam:** [vo.ʼspʷi.am] *PF* fn. *múlt hónap* (eredete: **vospxi** hónap)
- vospxiay:** [vo.ʼspʷi.a.j] *PF* fn. *jövő hónap* (eredete: **vospxi** hónap)
- vrri:** [v.r.ʼm] *PF* i.(tn) *elfoglalt(nak lenni) (negatív értelemben): „nyakig ül a munkában”* (eredete: **in** elfoglalt)
- vrretp:** [ʼv.r.tɛpʷ] *PF* fn. *démon*
- vul:** [vul] *PF* fn. *faág*
- vur:** [vur] *PF* fn. *történet*
- urvi:** [ʼvur.vi] *PF* fn. *összegzés, áttekintés* (eredete: **vur** történet)

W

- walak:** [ʼwa.lakʷ] *PF* mn. *energikus, aktív*
- wan:** [w.an] *PF* i.(t) *elrejt*
- wawe:** [wa.ʼwɛ] *PF* fn. *jelentés, fontosság, jelentőség*
- way:** [wa.j] *PF* fn. *dal (ösi, szertartásos)*
- way a plltxe:** [wa.j a pl.tʷɛ] *PF* kif. *vers szavalás (melodikus elbeszélés)* (eredete: **way** dal (szertartásos))
- way a rol:** [wa.j a rol] *PF* kif. *vers éneklés* (eredete: **way** dal (szertartásos))
- wayä ayliʼu:** [wa.j.æ a.jl.i.ʔu] *PF* kif. *vers vagy dal szövege* (eredete: **way** dal (szertartásos))
- way si:** [ʼwa.j ʼs-i] *PF* i.(tn) *dalol* (eredete: **way** dal)
- waytelem:** [ʼwa.j.tɛ.lɛm] *PF* fn. *dallam* (összetétel ebből: **way** dal és **telem** zsinór)

wä+: [wæ] *PF* told. *ellen* (pl: *harcolni vki ellen*)
wäte: [wæ.'t.ɛ] *PF* i.(t) *vitatkozik, veszekszik*
wätu: ['wæ.tu] *PF* fn. *ellenfél* (eredete: **wä-** *el-* *len*)
wätx: [w.æ'tʰ] *PF* i.(t) *rossz valamiben*
wem: [w.ɛm] *PF* i.(tn) *harcolni, küzdeni*
wempongu: ['wɛm.po.ŋu] *PF* fn. *szakasz, katonai egység, csapat* (összetétel ebből: **wem** *harcol* és **pongu** *csoport*)
wew: [wɛw] *PF* mn. *hideg*
weyn: [w.ɛjn] *PF* ige *rajzol, illusztrál*
win: [win] *PF* mn. *gyors*
win säpi: ['win.sæ.'p.i] *PF* i.(tn) *sietni* (összetétel ebből: **win** *gyors* és **s<äp>i** *csinál* (*vissza-*

ható)
win si: ['win 's.i] *PF* i.(tn) *gyorsítani, siettetni, sietni* (eredete: **win** *gyors*)
wiya: ['wi.ja] *ZS* *gesz. figyelmeztető vagy családottságot kifejező szó, 'francba!'*
wintxu: [w.in.'t'·u] *PF* ige *mutat*
wo: [w.o] *PF* i.(t) *nyúl* (*valamiért*)
wok: [wokʰ] *PF* mn. *hangos*
wotx: [wotʰ] *PF* fn. *teljesség, egész*
wrrpa: ['wɾ.pa] *PF* mn. *valamin kívüli*
wur: [wʉr] *PF* mn. *hűvös, hideg*
wutso: ['wu.tso] *PF* fn. *vacsora*

Y

ya: [ja] *PF* fn. *levegő*
yafkeyk: [ja.fkɛjkʰ] *PF* fn. *időjárás* (eredete: **fkeytok** *létezik, van*)
yapay: [ja.pa.j] *PF* fn. *pára, köd, gőz* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **pay** *víz*)
yawne: [jaw.nɛ] *PF* mn. *szeretett*
yawnetu: [jaw.nɛ.tu] *PF* fn. *szeretett személy* (eredete: **yawne** *szeretett*)
yawntu: [jawn.tu] *PF* fn. *szeretett személy* (eredete: **yawne** *szeretett*)
yawo: [ya.'w.o] *PF* i.(tn) *felszáll, kilő* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **wo** *nyúl*)
yayayr: [ja.'ja.jɾ] *PF* fn. *zűrzavar*
yaymak: ['ja.j.makʰ] *PF* mn. *buta, tudatlan*
yayo: [ja.jo] *PF* fn. *madár* (összetétel ebből: **ya** *levegő* és **ioang** *állat*)_D
yän: [j.æn] *PF* i.(t) *odaerősít, leköt(öz)*
ye: [jɛ] *PF* mn. (*meg*)*elégedett, hiánytalan, tele*
ye'krr: [jɛʔ.kɾ] *PF* hsz. *korán* (eredete: **ye'rîn** *hamarosan* és **krr** *idő*)
ye'rîn: [jɛʔ.rin] *PF* hsz. *hamarosan*
yehakx: [jɛ.hakʰ] *PF* mn. *jóllakott, tele* (eredete: **ye** *tele* és **ohakx** *éhes*)
yem: [j.ɛm] *PF* i.(t) *rak, helyez*

yemfpay: [jɛm.'fpa.j] *PF* fn. *bemártás, merítés* (*folyadékba*) (összetétel ebből: **yem** *rak* és **pay** *víz*)
yemfpay si: [jɛm.'fpa.j 's.i] *PF* i.(tn) *merít* (*folyadékba*) (eredete: **yemfpay** *merítés*)
yemstokx: [j.ɛm.stokʰ] *PF* i.(t) *felvesz* (*ruhát*) (összetétel ebből: **yem** *sîn* *felvesz* és **tokx** *test*)
yeväng: [jɛ.væŋ] *PF* mn. *szomját csillapított, szomját oltott* (eredete: **ye** *tele* és **väng** *szomjas*)
yey: [jɛj] *PF* mn. *egyenes*
yim: [j.im] *PF* i.(t) (*meg*)*köt*
yll: [j] *PF* mn. *közösségi, közös*
yo': [j.oʔʰ] *PF* i.(tn) *tökéletes* (*nek lenni*), *hibátlan* (*nak lenni*)
yol: [jol] *PF* mn. *hosszú* (*idő*)
yom: [j.om] *PF* i.(t) *eszik*
yomting: [jom.t.in] *PF* i.(tn) *etet* (összetétel ebből: **yom** *eszik* és **ting** *ad*)
yora': [jo.'ɾ.aʔ] *PF* i.(t) *nyer*
yora'tu: [jo.'ɾaʔ.tu] *PF* fn. *győztes* (eredete: **yo-ra'** *győz, nyer*)
yur: [j.ʉr] *PF* i.(t) *mos*

Z

za'ärîp: [za.'ʔ.æ.r.ɪpʰ] *PF* i.(t) *húz* (eredete: **'ärîp** *mozgat*)
za'u: ['z.a.'ʔ.u] *PF* i.(tn) *jön*
zam: [zam] *PF* szám *hatvannégy, 64*

zamunge: [za.'m.u.ŋ.ɛ] *PF* i.(t) *hoz* (eredete: **munge** *visz, hoz*)
zapxi: [za.'p'i] *PF* fn. *eliülő rész vagy darab* (eredete: **hapxi** *rész*)

zasrìn: [za.'sr·m] <i>PF</i> i.(t) kölcsön vesz (eredete: srìn ideiglenesen átvesz a másiktól)	zìsìt: ['zi.sitʔ] <i>PF</i> fn. év
zawng: [z·awŋ] <i>PF</i> i.(tn) sikolt	zo: [z·o] <i>PF</i> i.(tn) jól lenni, rendben lenni, rendben működni
zekwä: ['zɛk.wæ] <i>PF</i> fn. ujj	zong: [z·oŋ] <i>PF</i> ige (meg)ment
zene: ['z·ɛ.n·ɛ] <i>PF</i> i.(tnm) kell	zongtseng: ['zoŋ.t͡sɛŋ] <i>PF</i> fn. menedék (összetétel ebből: zong megment és tseng hely)
zenke: ['z·ɛŋ.kɛ] <i>PF</i> i.(tnm) tilos, nem szabad (összetétel ebből: zene kell és ke nem)	zoplo: [zop.'lo] <i>PF</i> fn. támadás
zerok: ['z·ɛ.r·okʔ] <i>PF</i> ige emlékezni	zoslu: ['zo.sl·u] <i>PF</i> i.(tn) (meg)gyógyul, javul (összetétel ebből: zo jól lenni és slu válik vmivé)
zeyko: [zɛj.'k·o] <i>PF</i> i.(t) (meg)gyógyít, javít (eredete: zo jól lenni és « eyk » műveltető infixum)	zup: [z·upʔ] <i>PF</i> i.(tn) (le)esni
zìma'uyu: [zi.'ma.ʔu.yu] <i>PF</i> fn. újonc, új jövendő	zusawkrr: [zu.'saw.kɾ] <i>PF</i> fn. jövő (összetétel ebből: z«us»a'u jövő és krr idő)
zìsikrr: ['zi.sɪ.kɾ] <i>PF</i> fn. évszak (eredete: zìsìt év és krr idő)	

A Számrendszer

A következő táblázatban a Na'vi számokat foglaltuk össze, melyek melléknevek, amiket a főnevek egyesszámú alakjával használunk, mint pl. 'awa tute. Fontos megjegyezni, hogy ez nem tízes (decimal), hanem nyolcas (octal) alapú számrendszer! Aláhúzás jelzi, hogy hova esik a hangsúly. A 8-as és 9-es számjegyek földi hivatkozásként szerepelnek, pl. telefonszámokhoz. Ezekkel nem fejezhető ki a nyolc és a kilenc mint értékét!

Na'vi számok: 0 – 39					
	0	1	2	3	4
0	kew	vol	<u>mevol</u>	<u>pxevol</u>	<u>tsìvol</u>
1	'aw	<u>volaw</u>	<u>mevolaw</u>	<u>pxevolaw</u>	<u>tsìvolaw</u>
2	<u>mune</u>	<u>vomun</u>	<u>mevomun</u>	<u>pxevomun</u>	<u>tsìvomun</u>
3	<u>pxey</u>	<u>vopey</u>	<u>mevopey</u>	<u>pxevopey</u>	<u>tsìvopey</u>
4	<u>tsing</u>	<u>vosing</u>	<u>mevosing</u>	<u>pxevosing</u>	<u>tsìvosing</u>
5	mrr	<u>vomrr</u>	<u>mevomrr</u>	<u>pxevomrr</u>	<u>tsìvomrr</u>
6	<u>pukap</u>	<u>vofu</u>	<u>mevofu</u>	<u>pxevofu</u>	<u>tsìvofu</u>
7	<u>kinä</u>	<u>vohin</u>	<u>mevohin</u>	<u>pxevohin</u>	<u>tsìvohin</u>

Na'vi számok: 40 – 63				Sorszámok			
	5	6	7	Szám + -ve			
0	<u>mrrvol</u>	<u>puvol</u>	<u>kivol</u>	0	-	8	<u>volve</u>
1	<u>mrrvolaw</u>	<u>puvolaw</u>	<u>kivolaw</u>	1	'awve	9	<u>volawve</u>
2	<u>mrrvomun</u>	<u>puvomun</u>	<u>kivomun</u>	2	<u>muve</u>	10	<u>vomuve</u>
3	<u>mrrvopey</u>	<u>puvopey</u>	<u>kivopey</u>	3	<u>pxeyve</u>	11	<u>vopeyve</u>
4	<u>mrrvosing</u>	<u>puvosing</u>	<u>kivosing</u>	4	<u>tsìve</u>	12	<u>vosìve</u>
5	<u>mrrvomrr</u>	<u>puvomrr</u>	<u>kivomrr</u>	5	<u>mrrve</u>	13	<u>vomrrve</u>
6	<u>mrrvofu</u>	<u>puvofu</u>	<u>kivofu</u>	6	<u>puve</u>	14	<u>vofuve</u>
7	<u>mrrvohin</u>	<u>puvohin</u>	<u>kivohin</u>	7	<u>kive</u>	15	<u>vohive</u>

További Na'vi számok:						
	x1	kombináció	x8	x64	x512	x4096
1	'aw	-aw	vol	zam	<u>vozam</u>	<u>zazam</u>
2	<u>mune</u>	-mun	<u>mevol</u>	<u>mezam</u>	<u>mevozam</u>	<u>mezazam</u>
3	<u>pxey</u>	-pey	<u>pxevol</u>	<u>pxezam</u>	<u>pxevozam</u>	<u>pxezazam</u>
4	<u>tsing</u>	-sing	<u>tsìvol</u>	<u>tsìzam</u>	<u>tsìvozam</u>	<u>tsìzazam</u>
5	mrr	-mrr	<u>mrrvol</u>	<u>mrrzam</u>	<u>mrrvozam</u>	<u>mrrzazam</u>
6	<u>pukap</u>	-fu	<u>puvol</u>	<u>puzam</u>	<u>puvozam</u>	<u>puzazam</u>
7	<u>kinä</u>	-hin	<u>kivol</u>	<u>kizam</u>	<u>kivozam</u>	<u>kizazam</u>

Example Number			
zamtsìvosìng	zam + tsìvo + sìng	64 + 4*8 + 4	100

Nem Na'vi számok:	
8 'eyt	9 nayn

B Idő

Itt egy lista a pandorai napszakokról, és a hét napjairól. A hangsúly ismét aláhúzással van jelölve.

Trrtxon	
trr'ong	hajnal, napkelte
trr'ongmaw	napkelte után
rewon	reggel
srekamtrr	délelőtt
kxamtrr	dél
kxamtrrmaw	kora délután
ha'ngir	délután
kaym	késő délután
sreton'ong	naplemente előtt
txon'ong	naplemente
txon'ongmaw	naplemente után
txon	este,éjszaka
srekamtxon	éjfél előtt
kxamtxon	éjfél
kxamtxomaw	éjfél után
txon	este,éjszaka
sresrr'ong	hajnal előtt
trr'ong	hajnal, napkelte

Napok földi hét viszonylatában	
Vasárnap	trr'awve
Hétfő	trrmuve
Kedd	trrpxeyve
Szerda	trrtsive
Csütörtök	trrmrrve
Péntek	trrpuve
Szombat	trrkive

C Na'vi jövevényszavak

Ḷnglīsì: [ʔḷḷ.ḷ.ḷ] *PF* fn. *angol nyelv* (jövevényszó angolból *English*)

Ḷrta: [ʔḷ.ḷa] *PF, Prr* tul.n. *Föld* (jövevényszó angolból *Earth*)

Europa: [ε.u.'ro.pa] *PF* tul.n. *Európa* (jövevényszó görögből *Europe*)

hametsì: [ha.mε.ḷsì] *PF* fn. *kovászos kenyér* (jövevényszó héberből *chametz*)

Jakesully: [ʒεjk'su:ḷi] *M* fn. *idióta, Toruk Maktó* (jövevényszó angolból *Jake Sully*) (Nem megengedett a navi fonotaktikai szabályok miatt)

kunsìp: [ʔkun.sìp] *PF* fn. *harci helikopter* (jövevényszó angolból *gunship*)

matsa: [ma.ḷsa] *PF* fn. *matsa, crackers* (jövevényszó héberből *matsa*)

nìFranse: [ni.'fran.sε] *PF* hsz. *francia, franciául* (jövevényszó angolból *French*)

nìToitsye: [ni.'to.i.tsje] *PF* hsz. *német, németül* (jövevényszó németből *German*)

Pari: [pa.ri] *PF* tul.n. *Párizs* (jövevényszó francia *Paris*)

pasketpol: [pæ.skεt.pol] *PF* fn. *basketball* (jövevényszó angolból *basketball*)

pätsì: [ʔpæ.ḷsì] *PF* fn. *jelvény* (jövevényszó angolból *badge*)

pìlok: [pi.'lok] *PF* fn. *blog* (jövevényszó angolból *blog*)

puk: [puk] *PF* fn. *könyv* (jövevényszó angolból *book*)

puktsyìp: [ʔpuk.ḷsjìp] *PF* fn. *pamflet, könyvecske* (eredete: **puk** *könyv*)

pìxir: [p'ìr] *PF* fn. *sör* (jövevényszó angolból *beer*)

skxaypxe: [ʔsk'aj.p'ε] *PF* fn. *Skype* (jövevényszó angolból *Skype*)

Sweriye: [swεrije] *PF* tul.n. *Svédország*

- tawsip:** [ˈtaw.sip̚] *PF* fn. éghajó (jövevényszó angolból *ship*)
- Toitslan:** [ˈto.i.tslan] *PF* tul.n. Németország (jövevényszó németből *Deutschland*)
- Toitsye:** [ˈto.i.tsje] *PF* mn. német (nyelv) (jövevényszó németből *Deutsch*)
- toktor:** [ˈtok.tor] *PF* fn. orvos (jövevényszó angolból *doctor*)
- tsyänel:** [ˈtsjæ.nɛl] *PF* fn. TV csatorna (jövevényszó angolból *channel*)
- tsyiräfi:** [ˈtsjɪ.ræ.fi] *PF* fn. zsiráf (jövevényszó angolból *giraffe*)
- wou:** [ˈw.o.u] *PF* i.(átn) „állat”, „sirály”, „király”. (slang) (jövevényszó angolból *whoa*)
- Yeysu:** [jɛj.su] *PF* tul.n. Jézus (jövevényszó Italian *Jesu*)
- Yuesey:** [ju.ɛ.sɛj] *PF* tul.n. USA (jövevényszó angolból *U.S.A.*)

D Na'vi tulajdonnevek

- Akwey:** [ak.'wɛj] *JC* tul.n. *Na'vi férfi*
- Amhul:** [am.'hul] *PF* tul.n. *gyermeknév (nem szó szerint értve)*
- Ateyitan:** [a.tɛj.i.tan] *JC* tul.n. *Ateyo fia (eredete: Ateyo férfi név (nem szó szerint értve) és 'itan fiú)*
- Ateyo:** [a.'tɛ.jo] *JC* tul.n. *Na'vi férfi*
- ayRam aLusing:** [aj.'ram a.lu.'sɪŋ] *PF* tul.n. *a Lebegő Hegység (összetétel ebből: ram hegy és ling lebeg)*
- ayVitrayä Ramunong:** [aj.vit.'ra.jæ ra.'mu.noŋ] *JC* tul.n. *Lelkek Fája/Kútja (összetétel ebből: vitra lélek és ramunong kút)*
- Änsit:** ['æn.sɪt'] *PF* tul.n. *gyermeknév (nem szó szerint értve)*
- Entu:** ['ɛn.tu] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Eytukan:** ['ɛj.tu.kan] *JC* tul.n. *Az Omatikaya klán férfi vezetőjének a neve*
- Eywa:** ['ɛj.wa] *JC* tul.n. *világsszellem/Gaia/Pandora lelke(a Proto-Indo-Európai *aiw-ból) *RL**
- Eywa'eveng:** [ɛj.wa.'ʔɛ.vɛŋ] *JC,PF* tul.n. *Pandora (köznapi kiejtése [ɛj.'wɛ.vɛŋ]) (összetétel ebből: Eywa Gaia és 'eveng gyerek)*
- Iknimaya:** ['ik.ni.'ma.ja] *JC* tul.n. *Halleluja-hegység (lebegő hegység)*
- İstaw:** [i.'staw] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Kamun:** ['ka.mun] *PF* tul.n. *Na'vi férfi (becézett alakja: Kamtsyip)*
- Kelutral:** ['kɛ.lut.ral] *PF* tul.n. *otthonfa (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: kelku otthon és utral fa)*
- Li'ona:** [li.'ʔo.na] *G,PF* tul.n. *klán neve (nem szó szerint értve)*
- Loak:** ['lo.ak'] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Mo'at:** ['mo.'ʔat'] *JC* tul.n. *Omatikaya sámánnó neve (lehet Moat is)*
- Mo'at'ite:** [mo.'ʔat.'ʔi.tɛ] *JC* tul.n. *Mo'at lánya (eredete: Mo'at női név és 'ite lány)*
- Na'vi:** ['naʔ.vi] *PF* tul.n. *a Nép, bennszülött pandorai faj*
- Newey:** [nɛ.'wɛj] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Neytiri:** [nɛj.ti.ri] *JC* tul.n. *Omatikaya női név (nem szó szerint értve) (Mo'at lánya)*
- Ninat:** [ni.nat'] *JC* tul.n. *Omatikaya női énekes neve (nem szó szerint értve)*
- Omatikaya:** [o.ma.ti.'ka.ja] *JC* tul.n. *Kék Síp Klán*
- Otranyu:** [ot.'ran.ju] *JC* tul.n. *név*
- Peyral:** [pɛj.'ral] *PF* tul.n. *Omatikaya női név (nem szó szerint értve)*
- Ralu:** ['ra.lu] *PF* tul.n. *Na'vi gyermek neve (nem szó szerint értve)*
- Rini:** ['ri.ni] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Rongloa:** ['roŋ.lo.a] *JC* tul.n. *egy klán neve*
- Seze:** ['sɛ.zɛ] *ZS* tul.n. *Neytiri ikranja*
- Silwanin:** [sil.wa.nin] *JC* tul.n. *Neytiri (lány)testvére (nem szó szerint értve)*
- Sorewn:** [so.'rɛwn] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Swotulu:** ['swo.tu.lu] *PF* tul.n. *szent folyó (eredete: swotu szent hely)*
- Tawtute:** ['taw.tu.tɛ] *PF* tul.n. *ég ember (ember) (összetétel ebből: taw ég(bolt) és tute személy)*
- Tsahik:** ['tsa.hik'] *JC* tul.n. *sámánnő, papnő, matriarcha*
- Tsenu:** ['tsɛ.nu] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Tskaha:** ['tska.ha] *JC* tul.n. *törzs vagy klán neve (nem szó szerint értve)*
- Tsu'tey:** [tsuʔ.'tɛj] *JC* tul.n. *Omatikaya férfi név (nem szó szerint értve)*
- Tsumongwi:** [tsu.moŋ.wi] *JC* tul.n. *az Omatikaya klán eredeti neve*
- Tuke:** ['tu.kɛ] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Txewi:** ['t'ɛ.wi] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*
- Txilte:** ['t'il.tɛ] *PF* tul.n. *Na'vi nő*
- Uniltaron:** [u.nil.'ta.ron] *PF* tul.n. *álomvadászat (összetétel ebből: unil álom és taron vadászik)*
- Utral Aymokriyä:** ['ut.ral aj.'mok.ri.jæ] *JC,PF* tul.n. *régi hangok fája (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: utral fa és mokri hang)(utraya mokri-ból *JC*)*
- Va'ru:** ['vaʔ.ru] *PF* tul.n. *Na'vi férfi*

E Állat- és Növényvilág

Növényvilág

- 'ampirikx:** [ʔam.pi.rikʔ] *PF* fn. *levél-kancsóka* (érintésre mozgó) (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **'ampi érint és rikx mozog**)
- 'ä'o:** [ʔæ.ʔo] *PF* fn. *kancsóka*
- 'ele'wll:** [ʔɛ.lɛʔ.w] *PF* fn. *tüskés mancs, kaktusz* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **'ewll növény**)
- aniheyu:** [a.ni.'hɛ.ju] *PF* fn. *fibonacci, kék spirál növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **ean kék és 'iheyu spirál**)
- apxangrr:** [a.'p'a.ŋʔ] *PF* fn. *delta fa, szó sz. nagy gyökér* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **apxa nagy és ngrr gyökér**)
- atokirina':** [a.to.ki.'ri.naʔ] *JC* fn. *A Szent Fa magja*
- awaiei:** [a.wa.i.'ɛ.i] *PF* fn. *édeni sikoltófű, földi ikran* (*pandorai növényfaj*)
- eanean:** [ɛ.an.'ɛ.an] *PF* fn. *cheadle, lágyszárú növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **ean kék**)
- eyaye:** [ɛ.'ja.jɛ] *PF* fn. *eyaye* (*pandorai növényfaj*)
- fkxakewll:** [ʔk'a.kɛ.w] *PF* fn. *viszkető növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **fkxake viszket és 'ewll növény**)
- flefle:** [ʔlɛ.ʔlɛ] *PF* fn. *Sol öröme, magnetotrophic* (*pandorai növényfaj*)
- fngapsutxwll:** [ʔŋap.sut'.w] *PF* fn. *fémkövető növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **fngap fém és sutx követ**)
- fwäkiwll:** [ʔwæ.ki.w] *PF* fn. *imádkozó sáska* (*pandorai állatfaj*) (összetétel ebből: **fwäki sáska és 'ewll növény**)
- hìrumwll:** [hi.'rum.w] *PF* fn. *puffer növény* (*pandorai növényfaj*)
- klłpxiwll:** [kł.'p'i.w] *PF* fn. *oroszlánbogyó* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **klłte föld és pxiwll növény**)
- kxaylte:** [k'ajl.tɛ] *PF* fn. *cillaphant* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **kxayl magas**)
- loreyu:** [lo.'rɛ.ju] *PF* fn. *helicoradium spirál, gyönyörű spirál* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **lor gyönyörű és 'iheyu spirál**)
- mínyu:** [mim.ju] *PF* fn. *csavart liliom* (*pandorai növényfaj*) (eredete: **mìn fordul**)
- mulpxar:** [mul.'p'ar] *PF* fn. *kakasfej növény* (*pandorai növényfaj*)
- pa'liwll:** [ʔpaʔ.li.w] *PF* fn. *páncélos ló kancsó-növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pa'li páncélos ló és 'ewll növény**)
- pamtseowll:** [ʔpam.tɕɛ.o.w] *PF* fn. *macskafiül, zenevirág* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pamtseo zene és 'ewll növény**)
- paywll:** [ʔaj.w] *PF* fn. *vízvirág/vízinnövény, dapofet,* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pay víz és 'ewll növény**)
- penghrrap:** [pɛŋ.'hr.apʔ] *PF* fn. *"veszélyjelző", rojtos lámpa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **peng mond és hrrap veszély**)
- pxayzekwä:** [ʔ'aj.'zɛk.wæ] *PF* fn. *tüskés korbács* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxay sok és zekwä ujj**)
- pxiut:** [ʔ'p'i.utʔ] *PF* fn. *borotva pálma, éles fa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxi éles és utral fa**)
- pxiwll:** [ʔ'p'i.w] *PF* fn. *remete-rügy növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxi éles és 'ewll növény**)
- pxorna':** [ʔ'p'or.naʔ] *PF* fn. *episoth, robbanó mag* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxor szétvet és rina' mag**)
- pxorna'lor:** [ʔ'p'or.naʔ.'lor] *PF* fn. *szári, gyönyörű robbanó mag növény* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **pxorna' robbanó mag és lor gyönyörű**)
- rawp:** [rawpʔ] *PF* fn. *hólyag polip* (*pandorai állatfaj*)
- rumut:** [ʔrum.utʔ] *PF* fn. *labdafa* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **rum labda és utral fa**)
- seze:** [ʔɛ.zɛ] *PF,ZS* fn. *"kék virág"* (*Neytiri ikranjának a neve*) (*pandorai növényfaj*)
- smaoe:** [sma.'o.ɛ] *PF* fn. *falanxia, nagyon tüskés növény* (*pandorai növényfaj*)
- sngukx:** [sŋukʔ] *PF* fn. *féreg-növény* (*pandorai növényfaj*)
- somtìlor:** [ʔsom.tì.lor] *PF* fn. *gránátfű", forró szépség* (*pandorai növényfaj*) (összetétel ebből: **som forró és tìlor szépség**)

syeptute: [ˈsʲɛp.tu.tɛ] *PF* fn. *hyneman*, emberfógó (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **syep** csapdába ejt és **tute** személy)

tautral: [ˈta.ut.ral] *PF* fn. *égi fa* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **utral** fa)

tawtsngal: [ˈtaw.ʈsɲal] *PF* fn. [?]panopyra, égi csésze (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **taw** ég(bolt) és **tsngal** csésze)

tihawnuwll: [ti.ˈhaw.nu.wl] *PF* fn. *spártai, menedék-növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tihawnu** védelem és **'ewll** növény)

tompawll: [ˈtom.pa.wl] *PF* fn. *geode, eső-növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tompa** eső és **'ewll** növény)

torukspxam: [ˈto.ruk.sp'am] *PF* fn. *octoshroom, hatalmas leonopteryx gomba* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **toruk** leonopteryx és **spxam** gomba)

tsawlapxangrr: [ˈtsawl.a.p'a.ŋr] *PF* fn. *unidelta fa, szó sz. magas, hatalmas gyökér* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tsawl** magas és **ngrr** gyökér)(röviden: **tsawlapx**)

tstxa'a: [ˈtst'a.ʔa] *PF* fn. *canalyd*

Állatvilág

'angtsik: [ˈʔaŋ.ʈsɪk] *PF* fn. *kalapácsfejű növényevő* (pandorai állatfaj)

eltungawng: [ˈɛl.tu.ŋawŋ] *PF* fn. *agyféreg* (pandorai állatfaj) (összetétel ebből: **eltu** agy és **ngawng** féreg)

fkio: [ˈfki.o] *PF* fn. *tetrapteron* (pandorai állatfaj)

fpxafaw: [ˈfp'a.faw] *PF* fn. (pandorai repülő medúzaszerű lény) (pandorai állatfaj)

fwampop: [ˈfwam.pop] *PF* fn. *tapirus*

fwäki: [ˈfwæ.ki] *PF* fn. *sáska*

ikran: [ˈik.ran] *JC* fn. *ikran/sikoll* (na'vik repülő hátasa) (pandorai állatfaj)(hegyi ikran)

ikranay: [ˈik.ra.naj] *ASG* fn. *erdei ikran/sikoll* (pandorai állatfaj) (nem PF)

kali'weya: [ka.liʔ.wɛ.ja] *ASG* fn. *mérgező pókszabású állat* (pandorai állatfaj)

kenten: [ˈkɛn.tɛn] *PF* fn. *legyezőgyík*

lonataya: [lo.na.ta.ja] *ASG* fn. (pandorai repülő medúzaszerű lény) (pandorai állatfaj)

nantang: [ˈnan.taŋ] *JC,PF* fn. *viperafarkas Caniferratus costatus, síkos páncélos farkas* (pando-

tsyorina'wll: [ˈʈsjo.ri.'naʔ.wl] *PF* fn. *cycad, lisztmag növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **rina'** mag és **'ewll** növény)

txll'u: [ˈtʰl.ʔu] *PF* fn. *hukatök* (pandorai növényfaj)

txumpaywll: [ˈt'um.pa.j.wl] *PF* fn. *skorpió bogáncs, mérgező vizinövény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **txum** mérge és **paywll** vizinövény)

txumtsä'wll: [t'um.'ʈsæʔ.wl] *PF* fn. *feldőlt palack, mérgező lövellő növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **tsä'** lövell és **'ewll** növény)

väfewll: [ˈvæ.fɛ.wl] *PF* fn. *százlábú, rossz szagú növény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **vä'** kellemetlen és **fahew** szag)

värumut: [ˈvæ.ru.mut] *PF* fn. *ér-gubó* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **vä'** kellemetlen és **rum** labda)

Vitrautral: [vit.'ra.ut.ral] *PF* fn. *Lelkek Fája* (összetétel ebből: **vitra** lélek és **utral** fa)

yomhi'ang: [jom.'hiʔ.aŋ] *PF* fn. *kisállat/rovarevő, dakteron* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **yom** eszik és **hi'ang** rovar)

yomioang: [jom.i.'o.aŋ] *PF* fn. *kehelynövény* (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: **yom** eszik és **ioang** állat)

rai állatfaj)

pa'li: [ˈpaʔ.li] *PF* fn. *Páncélos ló* (Na'vik földi lószérű hátasa, pandorai állatfaj)

palulukan: [pa.lu.'lu.kan] *JC* fn. *Thanator* („száraz száj és félelemhozó”) (szárazföldi csúcsragadozó, állatfaj) (köznyelvi [pa.'lu.kan])

riti: [ˈri.ti] *JC* fn. *Tüskés/Fullánkós denevér* (pandorai állatfaj)

syaksyuk: [sjak.'sjuk] *PF* fn. *prolemuris* (pandorai állatfaj)

talioang: [ˈtal.i.o.aŋ] *JC* fn. *viharbölény* (pandorai állatfaj) (eredete: **ioang** állat)

teylu: [ˈte.j.lu] *JC* fn. *bogár lárva* (pandorai állatfaj)

toruk: [ˈto.ruk] *JC* fn. *leonopteryx, végső árny* (pandorai állatfaj)

yerik: [ˈjɛ.rik] *PF* fn. *Hexapéd* (Pandorai szervasszerű lény) (pandorai állatfaj)

zize': [zi.'zɛʔ] *PF* fn. *pokoli tűzdarázs* (pandorai állatfaj)

F Hasznos kifejezések

Ezek hasznos köznyelvi kifejezések, melyeknek általában egyetlen jelentésük van. A szórend gyakran megváltoztatható, habár a morfémák valószínűleg állandóak. Nem csak azért raktam be őket, hogy mutassak néhány példát, ahol egy kifejezés megkövesedett és állandó jelentése van, hanem hogy mutassak egyszerű, szilárd mondat szerkezeteket is. Ezért tettem be néhány magában álló szót is újra.

'awa swawtsyip: [] *PF* kif. *Egy pillanat. Várj egy kicsit.*

'efu ohax: [ʔ·ɛ.f.u o.'hak'] *PF* kifejezés *éhes(nek lenni)*

'ivong nìk'ong: [] *PF* kif. *„Lassan járj, tovább érsz.”*

'in nga fyape nìkrr: [] *PF* kif. *Mostanában mivel foglalkozol?*

aytele a ngeyä hapximi kifkeyä lu fyape?: [] *PF* kif. Szó szerint: *“Hogy mennek a dolgok a te világrészeden?”* Kb.: *Hogy mennek a dolgok tifelétek?*

ätxäle pa(lu)lukanur: [æ.'t'æ.le pa.'lu.ka.nur] *PF* kif. *na'vi* idióm.: **Ätxäle si palulkanur tsnì smarit livonu;** szó szerint: *“Kérd a thanatort, hogy eressze el a zsákmányát”, előre eldöntött ügy*

etrìpa syayvi: [ɛt.ɾi.pa 'sja.j.vi] *PF* kifejezés *jó szerencsét/sok szerencsét*

Eywa ngahu: [ɛj.wa 'ŋa.hu] *PF,JC* kifejezés *Viszlát! Eywa óvjon/kísérjen! Eywa [legyen] veled!*

fìpor syaw fko ìstaw: [] *PF* kif. *Ez itt ìstaw. (Őt ìstaw-nak hívják.)*

fnu, ma 'evi. Sa'nur leru hawtsyip. Tsvurokx ko.: [] *PF* kif. *Csendben, kisgyerek. Anyu szunyókál. Hagyd őt pihenni.*

ftia oel lì'fyati leNa'vi nì'o' nìwotx: [] *PF* kif. *A Na'vi tanulása nagy mulatság a számomra!*

ftxey...fuke: [ft'ɛj fu.'kɛ] *PF* kif. *vajon...vagy (eredete: ftxey választ és fuke vagy nem)*

fwäki ke fwefwi: [fwæ.ki kɛ 'fw·ɛ.fw·i] *PF* kif. *na'vi* idióm: szó szerint: *“az imádkozósáska nem fütyül”, valakinek vagy valaminek a természetével ellenkezik*

fyape fko syaw ngar?: [fja.pɛ fko sj.aw ŋar] *PF* kif. *Hogy hínak?, Mi a neved?*

hayalo ta oe (oeta): [ha.'ja.lo ta 'o.ɛ ('wɛ.ta)] *PF* kifejezés *Legközelebb majd én..., jövök neked egygel.*

hayalovay: [ha.'ja.lo.vaj] *PF* kif. *Legközelebbi alkalomig (összetétel ebből: hayalo legközelebb és vay- ig)*

irayo: [i.'ra.jo] *PF* gesz. *köszönöm, kösz*

kaltxi: [kal.'t'xi] *PF* gesz. *szia!, üdvözöllek! (találkozáskor)*

kaltxi sivi, ma ìstaw: [] *PF* kif. *Köszönj, ìstaw!*

kea tikin: [kɛ.a ti.'kin] *PF* kifejezés *Nincs mit. (köszönetre)*

kefya srak: [kɛ.'fja 'srak'] *PF* kifejezés *ugye? igaz? nem?*

ke...kaw'it: [kɛ kaw.'it'] *PF* kif. *egyáltalán nem, egy cseppet sem (eredete: ke nem és kaw'it egyáltalán)*

ke pxan: [kɛ p'an] *PF* kifejezés *Nem érdemlem meg...*

ke tsolam: [] *PF* kif. *Nem értettem.*

ke zene win säpivi: [] *PF* kif. *Csak lassan. Ne siess!*

kìyevame: [ki.jɛ.'va.m·ɛ] *PF* gesz. *viszlát!*

krro krro: [kr̥.o 'kr̥.o] *PF* kifejezés *időnként, alkalmanként*

kxetse sì mikyun kop plltxe: [k'ɛ.t̥sɛ si 'mik.jun kop' pl̥.'t'ɛ] *LN,PF* kif. *Na'vi közmondás: „a fark és a fülek is beszélnek”, a testbeszéd is fontos*

ma frapo, ayngaru oeyä tsmukit alu Newey: [] *PF* kif. *(Mindenki!) Engedjétek meg, hogy bemutassam (nektek) a nővéremet (húgomat), Newey-t.*

makto zong: [mak.to zɔŋ] *PF* kifejezés *vigyázz magadra, jó utat*

ne kllte: [nɛ 'kɫ.tɛ] *PF* kif. *Lebukni! (Le) a földre! (összetétel ebből: ne felé és kllte föld, talaj)*

nga läpivawk nì'it nì'ul ko: [] *PF* kif. *Beszélg egy kicsit többet magadról.*

nga läpivawk nino ko: [] *PF* kif. *Mondj el mindent magadról.*

nga pesuhu käteng nitrtrrr: [] *PF* kif. *Általában kivel töltöd az időt?*

ngari solalew polpxaya zisit: [] *PF* kif. *Mennyi idős vagy? Hány éves vagy?*

ngari txe'lan mawey livu: [ʔa.ri t'εʔ.ʔlan ma.'wej li.'vu] *PF* kif. *ne aggódj, szó sz.: legyen nyugodt a szíved*

ngaru lu fpom srak?: [ʔa.ru lu fpom srakʔ] *PF* kif. *Hogy vagy? Jól vagy?*

ngaru lu pefnetxintin nitrtrrr: [] *PF* kif. *Mi az elsődleges szereped a társadalomban?*

ngaru oeyä lertut: [] *PF* kif. *Engedd meg, hogy bemutassam a kollégámat.*

ngaru tsulfä: [ʔa.ru tsul.'fæ] *PF* kifejezés *Tiéd az érdem.*

ngaru tut: [ʔa.ru tutʔ] *PF* kifejezés *És te? És neked? (Válasz olyan kérdésre, amelyben részes esetű alany van.)*

nga yawne lu oer: [ʔa 'jaw.ne lu weʔ] *PF* kif. *Szeretlek., szó sz.: Szeretett vagy nekem.*

nga z(ol)a'u ftu peseng: [] *PF* kif. *Hová való vagy? Onnan jöttél?*

ngenga lu tupe: [] *PF* kif. *Te ki vagy?*

ngeyä kxetse lu oeru: [ʔej.æ 'k'ε.tse l-u 'we.ru] *PF,JC* kif. kb. „Most véged!” (szó sz.: „a farkad az enyém”)

nilyn ayioi a'eoio ayeyktanä lu lor frato: [] *PF* kif. *Természetesen a vezetők ünnepi ruhái a legszebbek.*

niprrte': [ni.'pʔ.tεʔ] *PF* *hsz. örömmel, boldogan/örömmel tettem (válasz „köszönöm”-re)*

oe 'olongokx mi sray a txampayiri sim, slä set kelku si mi Helutral: [] *PF* kif. *Egy óceán melletti városban születtem, de most már az Otthonfán lakom.*

oe irayo si ngaru: [o.ε i.'raj.o si 'ʔa.ru] *PF* kif. *Köszönetet mondok neked., Köszönöm neked.*

oel ngati kameie: [weʔ 'ʔa.ti 'ka.me.i.ε] *PF* kif. szó sz.: *Látlak téged., Helló. (családiás)*

oeri solalew zisit apxevol: [] *PF* kif. *24 éves vagyok.*

oeru meuia: [we.ru me.'u.i.a] *PF* kifejezés *Megtiszteltetés számomra, megtiszteltetés volt.*

oeru syaw (fko) Txewi: [] *PF* kif. *A nevem Txewi. (Txewi-nek hívnak.)*

oeru teya si: [we.ru te.'ja si] *PF* kifejezés *Elégedettség / örömmel tölt el*

oeru txoa livu: [we.ru t'o.a li.'vu] *PF* kif. *Kérlek, bocsáss meg., Bocsánatot kérek.*

oe tskxekeng si säsulnur alu tsko swizaw: [] *PF* kif. *Gyakorlom a hobbit, az íjászatot.*

oeyä txintin lu fwa stä'nì fayolangit: [] *PF* kif. *Fő szerepem a társadalomban, hogy halászok.*

pum ngeyä: [pum 'ʔe.jæ] *PF* kifejezés *ÉN köszönöm!*

rutxe läpivawk n'it: [] *PF* kif. *Kérlek, beszélj egy kicsit magadról.*

rutxe liveyn: [] *PF* kif. *Kérlek, ismételd meg!*

rutxe tivng mikyun, ma frapo: [] *PF* kif. *Kérem, figyeljen mindenki!*

säfpil asteng tikan ateng: [] *PF* kif. *Na'vi közmondás: “A nagy elmék egyformán gondolkodnak!”*

seykxel si nitram: [sej.'k'εl si nit.'ram] *PF* kifejezés *Erő és boldogság!, Gratulálok!*

smon niprrte': [smon ni.'pʔ.tεʔ] *PF* kif. *Örülök, hogy megismertelek*

srake fnan ngal li'fyati leNa'vi: [] *PF* kif. *Jól tudsz na'viul?*

srake smon ngar oeyä meylan alu Entu si Kamun: [] *PF* kif. *Ismered a barátaimat, Entu-t és Kamun-t?*

srefereiey niprrte': [] *PF* kif. *alig vár*

stum ke: [stum ke] *PF* kif. *majdnem nem (Megjegyzés: “alig”, “éppen hogy” vagy “éppen csak” helyett használatos.)*

taronyut yom smaril: [ta.ron.jut j.om smar.il] *PF* kif. *na'vi idióma: szó szerint: “a préda eszi a vadászt”, teljesen zavaros helyzet, káosz (kb. „a nyúl viszi a puskát”)*

ti'efumì oeyä: [ti.'ʔε.fu.mi 'we.jæ] *PF* kifejezés *szerintem*

ti'í'avay krrä: [ti.'ʔiʔ.a.va.j 'kʔ.æ] *PF* kifejezés *mindörökké, az idők végezetéig*

ti'o'iri peu sunu ngar frato: [] *PF* kif. *Mi a kedvenc szórakozásod?*

tik'iniri kempe si nga: [] *PF* kif. *Mit csinálsz a szabadidődben?*

tikangkemìri varmrrìn oe nìwotx: [] *PF* kif. *Teljesen elárasztott a munka. ('El vagyok havazva.')*
tikxey ngaru: [ti.'k'ej 'ŋa.ru] *PF* kifejezés *tévedsz*
tiomummì oeyä: [ti.'o.mum.mi wɛ.jæ] *PF* kif. *tudtommal*
tiyawr ngaru: [ti.'jawr 'ŋa.ru] *PF* kifejezés *igazad van*
tokx eo tokx: ['tok' 'ɛ.o 'tok'] *PF* kif. *szemtől szembe, személyesen*
tsalì'uri alu X, ral lu 'upe: [] *PF* kif. *Mit jelent az, hogy X?*
tstunwi: ['tstun.wi] *PF* mn. *kedves, figyelmes, tapintatos*
tsun miväxku hìkrr srak: [] *PF* kif. *Közbevághatok egy pillanatra?*
tsun nga law sivi nì'it srak: [] *PF* kif. *Érthetőbbé tennéd ezt? Meg tudnád ezt magyarázni jobban?*
txo ke nìyo' tsakrr nìyol: [t'o kɛ ni.'yoʔ tsa.'kɾ ni.'yol] *PF* kif. *Na'vi közmondás: "Ha már nem vagy hibátlan, legalább légy rövid"*
txon lefpom: [t'on ɛ.'fpom] *PF* kifejezés *Jó éjszakát, Békés éjszakát*
X-(i)ri peral: [] *PF* kif. *Mit jelent az, hogy X?*
X nìNa'vi (slu) pelì'u: [] *PF* kif. *Hogy mondod na'viul azt, hogy X?*
za'u nì'eng: ['za.'ʔu ni.'ʔɛŋ] *PF* kifejezés *szintbe kerül vagy egyforma lesz*
zola'u nìprte': [zol.'a.'ʔ-u ni.'pɾ.tɛʔ] *PF* kifejezés *„örülünk hogy jöttél”, üdvözöllek/üdvözlünk!*

G Az ABC

Kemaweyan, Plumps, Prرتون és Tirea Aean előálltak a nyelvben található 33 fonéma (különböző hangok) páratlanul Na'vi-szerű felsorolásával és kiejtésével—20 mássalhangzó, 7 magánhangzó, 2 “ál-magánhangzó” (ll, rr), és 4 kettőshangzó (aw, ay, ew, ey). Íme a lista.

Az ABC						
'	tìFtang		k	KeK	s	Sä
a	A		kx	Kxekx	t	TeT
aw	AW		l	LeL	tx	TxeTx
ay	AY		ll	'Ll	ts	Tsä
ä	Ä		m	MeM	u	U
e	E		n	NeN	v	Vä
ew	EW		ng	NgeNg	w	Wä
ey	EY		o	O	y	Yä
f	Fä		p	PeP	z	Zä
h	Hä		px	PxePx		
i	I		r	ReR		
ì	Ì		rr	'Rr		

H Ragozások

Igei ragozások

- alm:** [al.m] *LN* befejezett múlt időt kifejező igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.PAST), eredete: **am + ol: Oe tsng«alm»awvik.** *Sírtam.*
- aly:** [al.j] *LN* befejezett jövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.FUT.), eredete: **ay + ol: Oe h«aly»angham.** *Nevetni fogok.*
- am:** [a.m] *LN* múlt idő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PAST.): **Oe tsw«am»ayon.** *Repültem.*
- arm:** [aʁ.m] *LN* befejezetlen múlt idő jele igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.PAST.), eredete: **am + er: Oe tsng«arm»awvik.** *Éppen sírtam.*
- ary:** [aʁ.j] *LN* folyamatos jövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.FUT.), eredete: **ay + er: Oe h«ary»angham.** *Nevetni fogok.*
- asy:** [a.sj] *PF* jövőbeni szándékot kifejező igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.D.): **Oel tsp«asy»ang palulukanit.** *Meg fogom ölni a palulukant.*
- ats:** [a.ts] *LN* inferenciális, bizonytalan vagy indirekt értesülést jelölő igei infixum, 2. helyre kerül 2 (INFR.): **Oel tsp«ats»ang poanit.** *Megöltem őt (Azt hiszem.)*
- awn:** [aw.n] *PF* befejezett melléknévi igenevet képző igei infixum, 1. helyre kerül 1 (P.PART.): **Oe t«awn»aron-a túte lu.** *Vadászott személy vagyok. (Vadásznak rám.)*
- ay:** [a.j] *LN* jövő idő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.): **Oel yerikit t«ay»aron.** *Yeriket fogok vadászni.*
- äng:** [æ.ŋ] *LN* rosszállást kifejező igei infixum, 2. helyre kerül 2 (PEJ.): **Oe sr«äng»ew.** *Táncolok (fúj!). Tetszés szerint, amikor az «äng» az i magánhangzó elé kerül, az infixum «eng»-re változhat. Pl. Fiskxawngiri tsap'alute s«eng»i oe.*
- äp:** [æ.p] *PF* visszaható névmás igei infixum, pre-first. helyre kerül pre-first (REFL.): **Oe st«äp»eftxaw.** *Ellenőrzöm magam.*
- ei:** [ɛ.i] *LN* boldogságot kifejező igei infixum, 2. helyre kerül 2 (LAUD.): **Oe sr«ei»ew.** *Táncolok (hurrá!).*
- er:** [ɛ.ɾ] *PF* befejezetlenséget, folyamatosságot jelez igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMPF.): **Oe t«er»iran.** *Én éppen sétálok.*
- eyk:** [ɛ.j.k] *PF* műveltető igei infixum, pre-first. helyre kerül pre-first (CAUS.): **Oel t«eyk»erkup pot.** *kb.: Miattam halt meg.*
- ilv:** [il.v] *PF* jelen idejű befejezett kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PRES.PER.SUBJ.): **Oe new tsl«ilv»am.** *Meg akarom érteni.*
- imv:** [im.v] *PF* múlt idejű kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PAST.SUBJ.): **Oeyä swizaw nīngay timvakuk.** *Meg akartam érteni.*
- irv:** [ir.v] *PF* jelen idejű befejezetlen kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PRES.IMPF.SUBJ.): **Oe new tsl«irv»am.** *Meg akarom érteni.*
- iv:** [i.v] *LN* kötőmód jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (SUBJ.): **Ngal new futa oe w«iv»em.** *Azt akarod, hogy harcoljak.*
- iyev:** [i.jɛ.v] *PF* jövő idejű kötőmód igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«iyev»ame ngati.** *Látni foglak hamarosan.*
- ilm:** [il.m] *LN* befejezett közelmúlta utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.REC.PAST.), eredete: **im + ol: Oe t«ilm»ätxaw.** *Épp most tértem vissza.*
- ily:** [il.j] *LN* befejezett közeljövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (PERF.IMM.FUT.), eredete: **iy + ol: Oe h«ily»ahaw.** *Aludni fogok hamarosan.*
- im:** [i.m] *LN* közelmúlt jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (REC.PAST.): **Oe tsw«im»ayon.** *Épp most repültem.*
- irm:** [ir.m] *LN* folyamatos közelmúlta utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.REC.PAST.), eredete: **im + er: Oe t«irm»ätxaw.** *Éppen visszatértem.*

- iry:** [ɪr.j] *LN* folyamatos közeljövőre utaló igei infixum, 1. helyre kerül (IMPF.IMM.FUT.), eredete: **iy + er: Oe h«iry»ahaw.** *Aludni fogok hamarosan.*
- isy:** [ɪ.sj] *PF* közeljövőbeni szándékot kifejező igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMM.FUT.D.): **Oel tsp«isy»ang palulukanit.** *Hamarosan meg fogom ölni a palulukant.*
- iy:** [ɪ.j] *LN* közeljövő jele igei infixum, 1. helyre kerül 1 (IMM.FUT.): **Oel yerikit t«iy»aron.** *Yeriket fogok vadászni hamarosan.*
- iyev:** [ɪ.jɛ.v] *PF* jövő idejű kötőmódú igei infixum, 1. helyre kerül 1 (FUT.SUBJ.): **Oel k«iyev»ame ngati.** *Látni foglak hamarosan.*
- ol:** [o.l] *PF* befejezett cselekvés igei infixum, 1. helyre kerül 1 (PERF.): **Oe t«ol»iran.** *Sétáltam (befejezett cselekvés).*
- us:** [u.s] *LN* folyamatos melléknévi igenevet képző igei infixum, 1. helyre kerül 1 (A.PART.): **Oe t«us»aron-a túte lu.** *Vadászó személy vagyok.*
- uy:** [u.j] *PF* megtisztelő vagy szertartásos igei infixum, 2. helyre kerül 2 (HON.): **Na'viyā, l«uy»u hapxi.** *Immár a nép tagja vagy.*

Főnév esete és többesszáma

- ä:** [æ] *PF* birtokos eset msh.-ra és o-ra vagy u-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **yä**) (GEN.): **Oel yom ikranä yerikit.** *Az ikran yerikjét eszem.* (minden ami nem **a, ä, e, i** és **ì**-re végződik)
- it:** [it^ː] *PF* tárgyeset msh./mássalhangzó, kettőshangzóra vagy vokális mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **t, ti**) (PAT.): **Oel taron yerikit.** *Én yeriket (yerikre) vadászok.*
- il:** [ɪl] *PF* jelölt alany msh./mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **l**) (ERG.): **Ikranil taron yerikit.** *Az ikran yeriket vadászik.*
- iri:** [ɪri] *PF* jelölt tárgy msh./mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **ri**) (TOP.): **Fiskxawngiri tsap'alute sengi oe.** *Bocsánatot kérek ezért az idiótáért.*
- l:** [l] *LN* ergatív esetű alany toldaléka mgh-ra végződő főnevek esetén (ERG.): **Oel taron yerikit.** *Én yeriket (yerikre) vadászok.*
- r:** [r] *LN* részes eset magánhangzóra végződő főnév végénra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ru**) (DAT.): **eltur tixen si érdekes**
- ri:** [ri] *PF* jelölt (topikális) alany toldaléka mgh-ra végződő főnevek esetén (TOP.): **Ayngari zene hivum** *Nektek kell mennetek.*
- ru:** [ru] *LN* részes eset mgh.-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ur**) (DAT.): **Oel syuвет ngaru ting.** *Ételt adok neked.*
- t:** [t^ː] *LN* tárgyeset mgh.-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **it, ti**) (PAT.): **Oel ngat kame.** *Látlak téged.*
- ti:** [ti] *LN* tárgyeset toldaléka névmások és főnevek végén (PAT.): **Ngati taron torukil.** *A toruk téged (rád) vadászik.*
- ur:** [ur] *PF* részes eset msh./mássalhangzó, kettőshangzóra vagy vokális mássalhangzóra végződő főnév után (ezek másik alakja: **-ru**) (DAT.): **Ayeylanur oeyä.** *Barátaimnak.*
- y:** [j] *PF* birtoklás toldaléka a-ra vagy e-re végződő névmások végére (köznapi beszédben) (GEN.): **Ngey toruk siltsan lu.** *A te torukod jó.*
- ya:** [ja] *PF,M* megszólító eset ragja gyűjtőnevek végén: **Mawey, Na'viya.** *Nyugalom, emberek.*
- yä:** [jæ] *LN* birtokos eset mgh. (kivéve o és u)-ra végződő főnév után (ezek másik alakja: **ä**) (GEN.): **Oel yeiom Neytiriyā yerikit.** *Boldogan eszem Neytiri yerikét.* (tehát **a, ä, e, i** és **ì** végződésnél) (Az **a**-t megváltoztatja **e**-re a névmásokban: **-eyä**)

Egyéb

Nem minden na'vi toldalék produktív. Itt (0) jelzi ha nem produktív valami, azaz nem lehet szabadon bármihez hozzátenni, és minden Frommertől származó alak benne van a szótárban. (4) jelzi ha valami teljesen produktív. Minden igei infixum, eset- és többesszám jel teljesen produktív.

- a–: [a] _{PF} (prod.) melléknévjelző: **Oel txantsana ikranit aean tswayon.** *A nagyszerű kék ikrant repülöm.*
- an: [an] _{LN} hímnem jele bizonyos főnevek végén: **Poan täftxuyu lu.** *Ő egy takács.*
- ay+: [aj] _{PF} (prod.) többes szám toldaléka főnevek elején (PL.): **Ay+horen flä.** *A szabályok működnek.*
- e: [ɛ] _{PF} nőnem jelző bizonyos főnevek végén: **Poe taronyu lu.** *Ő (lány!) egy vadász.*
- fay+: [faj] _{PF} (prod.) az a(z)... toldaléka főnevekhez (THESE): **Fayawkx tsawl lu.** *Látom azt a viperafarkast.*
- fi–: [fi] _{PF} (prod.) ez a(z) toldaléka főnevekhez (THIS): **Oel kame finantangit.** *Látom ezt a viperafarkast.*
- fkeyk: [fkɛjkʷ] _{PF} (prod.) utótag főnevekhez állapotot, körülményt fejez ki: **Kilvanfkeyk lu fyape fitrr?** *Milyen állapotban van ma a folyó?*
- fne–: [fnɛ] _{PF} (prod.) féle, fajta toldaléka főnevekhez (KIND): **Fneutralpe tsa'u lu?** *Miféle fa ez?*
- fra–: [fra] _{PF} (prod.) minden képző toldalék **Oel kamame frapot.** *Láttam mindenkit.*
- kaw–: [kaw] _{PF} se-, sem-, semmi- képző toldalék **Oe kawrr ke kamä.** *Sose mentem.*
- lo: [lo] _{PF} számhatározórag: **'Awlo oe ramol.** *Egyszer énekeltem.(-szor/-szer/-ször)*
- me+: [mɛ] _{LN} (prod.) kettes szám jele toldaléka főnevek (DU.): **Oel new me+orati.** *Két tavat akarok. (Ez egy több száz éves elírás, még mindig benne van?)*
- o: [o] _{PF} (prod.) határozatlan toldalék: **Oel kalmame tuteot ayzisito.** *Láttam valakit évekig.*
- pay+: [paj] _{PF} (prod.) többes számú kérdő: **Paystalit ngal tsrame'i?** *Milyen késeket dobtál el?*
- pe+: [pɛ] _{LN} (prod.) kérdőszóképző: **pe+hrr nga lrrtok sayi.** *Mikor fogsz mosolyogni?*
- pxe+: [p'ɛ] _{PF} (prod.) hármas szám jele toldaléka főnevek és névmások elején (TRI.): **Pxoeng Pxe+veng lu.** *Mi három gyerek vagyunk. (Megjegyzés: e + e nem lehet együtt, ezért hangzókihagyás történik, és oe névmás amely szintén gyakran szenved hangzókihagyást.)*
- tsa–: [tsa] _{PF} (prod.) eze a(z)... toldaléka főnevekhez (THAT): **Oel kame tsanantangit.** *Ezek a sziklák magasak.*
- tsay+: [tsaj] _{PF} (prod.) azok a(z)... toldaléka főnevekhez (THOSE): **Tsayora txukx lu.** *Azok a tavak mélyek.*
- tsyip: [tsjipʷ] _{PF} (4) kicsinyítő képző főnevek, névmások végén(produktív, sosem hangsúlyos): **Za'u fitseng, ma 'itetsyip.** *Gyere ide, kislány(om).*
- ve: [vɛ] _{PF} (prod.) sorszámnevi toldalék: **Koren a'awve tirusyä 'awsiteng.** *Az együttélés első szabálya.*
- vi: [vi] _{PF} rész-egész viszonyt jelző toldalék (nem nagyon produktív): **Oe nume mi numtsengvi.** *Az osztályban tanulok.*

Other Inflectional Morphology

These derivational morphemes are different than the inflectional morphemes (in technical speak) above. In other words, the markers here don't just change the meaning - they change the part of speech. Some of these, only Dr. Frommer can use in order to make a canonical word, like ti–. Others are productive for certain subsets, like –yu, which can go on any verb.

le–: [lɛ] _{PF} melléknévet képző toldalék **Poan lehrrap lu.** *Ő veszélyes.*

–nga': [ŋaɽʷ] _{PF} melléknév képző toldalék **'Akra apaynga' lu.** *Ez nedves föld.*

- nì-**: [ni] *LN* határozószót képző toldalék **Oe nìNa'vi plltxe**. *Na'vi módjára beszélek. (Mint egy Na'vi.)* (**prod.** Csak melléknevek esetén produktív – egyébként **nìfya'o** (módjára) módosítja a megfelelő melléknevet vagy tagmondatot)
- sä-**: [sæ] *PF* instrumentális főnevet képző toldalék **Oel sänumet nume**. *Én tanulom a tanítást.*
- si**: [s·i] *LN* összetett igéket képző toldalék **Oe kelku si Kelutralmì**. *Az Otthonfában lakom. (Szó szerint: Otthont csinálok Otthonfában.)*
- tì-**: [ti] *LN* absztrakt főnevet képző toldalék **Tìngay sìltsan lu**. *Az igazság jó.*
- tì- -us-**: [ti us] *PF* (4) gerundiumot (főnévként viselkedő főnévi igenevet) képző toldalék **Tìkusar eltur tìtxen si**. *Teaching is interesting.* (produktív)
- tu**: [tu] *PF* (**prod.**) nem igei tőből személyt jelentő főnevet képző toldalék **Oe reltseotu lu**. *Én művész vagyok.*
- yu**: [ju] *LN* (**prod.**) főnév képző toldalék **Oe kea ska'ayu ke lu**. *Nem vagyok pusztító.*

I Illegális szavak:

Ezek azok az illegális szavak, melyek nem Frommertől származnak: bár belevettük ezeket a mi szótárváltozatunkba, de nem tekinthetjük őket Na'vi szavaknak. A következő szavak, vagy azok szótövei vagy sértik a Frommer által alkotott szótag-szabályokat, vagy legalább tartalmaznak egyet a következő illegális hangok, betűk vagy digrammák (kettős betű egy hang jelölésére) közül:

ʔ [ʔh], b [b], c [k], ch [tʃ], d [d], g [g], h' [hʔ], ii [i:], j [ʒ], sh [ʃ], uu [u:]

- Amanti:** [a.man.ti] *G* tul.n. *Tipani nő (nem szó szerint értve)*
- Anurái:** [a.nu.ra.i] *G* tul.n. *klán neve (nem szó szerint értve)*
- ar'lek:** [arʔlekʰ] *G* fn. *mag-termő növény (pandorai növényfaj)*
- Beyda'amo:** [bejdaʔamo] *G* tul.n. *Tipani férfi vadász*
- chan'tu gor'ek nuuto:** [tʃanʔtu gorʔekʰnuuto] *ASG* fn. *kőkorszó*
- chey:** [tʃej] *ASG* fn. *használati tárgy tartó fogas/akasztó (eredete: P'ah s'ivil chey személyes használati tárgy tartó fogas/akasztó)*
- Eywa k'sey nivi'bri'sta:** [ejwa kʔsej niviʔbriʔsta] *ASG* fn. *függőágyszó sz.: Eywa mindenkit karjában tart*
- Eywa s'ilivi mas'kit nivi:** [ejwa sʔilivi masʔkitʰnivi] *ASG* szövekeret (szó sz. *Eywa bölcsesége feltárul mindnyájunk előtt*)
- Eywa te' _ tan'sey mak'ta:** [ejwa teʔ _ tanʔsej makʔta] *ASG* fn. *ikran varkocskantár, szó szerint: Eywa ölelésének szeretete... (személy neve) -é. (gyanús: rosszul van leírva)*
- feru m'predu'k:** [feru mʔpreduʔkʰ] *ASG* fn. *kosár*
- Fmilam:** [fmi.lam] *G* tul.n. *Tipani nő neve*
- Gro'lyrc:** [groʔlyrc] *G* tul.n. *barlang-rendszer*
- Hukato:** [hu.ka.to] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- Ikalu:** [i.ka.lu] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- iveh k'nivi s'dir:** [iveh kʔnivi sʔdir] *ASG* fn. *kisedhordó*
- k'sey nivi:** [kʔsej nivi] *ASG* fn. *a csoporttal együtt alvász*
- Kaoliä Tei:** [ka.o.li.æ te.i] *G* tul.n. *Goliath síkság*
- Koo Tsura:** [ko: tsu.ra] *G* tul.n. *Tipani falu*
- Kusati:** [ku.sa.ti] *G* tul.n. *Tipani női harcos (nem szó szerint értve)*
- Kyuna:** [kjuna] *G* tul.n. *Anurái női név (nem szó szerint értve)*
- lenay'ga:** [lenajʔga] *ASG* fn. *ropter, ragadozó (rettenetes idegen lajhár) (pandorai állatfaj)*
- Lompo:** [lom.po] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- Lungoray:** [lu.ŋo.ra.j] *G* tul.n. *Tipani sámán*
- m'resh'tuyu:** [mʔreʃʔtuyu] or [mʔreshʔtuyu] *ASG* fn. *pajzs*
- Malimi:** [ma.li.mi] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- malmoks:** [malmoks] *G* fn. *kőgyűrűk*
- Marali:** [ma.ra.li] *G* tul.n. *Tipani nő (nem szó szerint értve)*
- mas'kit nivi sa'nok:** [masʔkitʰnivi saʔnokʰ] *ASG* szövekeret (szó sz. *a szövekeret anyja*)
- Maweytakuk:** [ma.wej.ta.kukʰ] *G* tul.n. *Na'vi férfi (nem szó szerint értve)*
- Mekanei:** [mɛ.ka.nɛ.i] *G* tul.n. *Tipani férfi (nem szó szerint értve)*
- Mendala:** [mɛn.da.la] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- meresh'ti cau'pla:** [merɛʃʔti kauʔpla] or [mereshʔti kauʔpla] *ASG* fn. *ikran fogó (szó sz.: nem lát semmit)*
- mesh'kai huru:** [mɛʃʔkai huru] *PND* fn. *főzőedény*
- mreki u'lito:** [mreki uʔlito] *ASG* fn. *tűzgödör*
- Mukata:** [mu.ka.ta] *G* tul.n. *Tawkami férfi (nem szó szerint értve)*
- na'hla buk'ne:** [naʔhla bukʔne] *ASG* fn. *pa'li (páncélos ló) vezető, kantár, szó sz. pofa húzó*
- Naalot:** [na:lotʰ] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- Nera'nak:** [nɛ.raʔ.nakʰ] *G* tul.n. *Tawkami női név (nem szó szerint értve)*
- nikt'chey:** [niktʔtʃej] or [niktʔtʃej] *ASG* fn. *ételcsomag, kevéssé étel*
- nivi:** [ni.vi] *ASG* fn. *függőágyszó (köznyelvi) (eredete: Eywa k'sey nivi'bri'sta függőágyszó sz.: Eywa mindenkit karjában tart)*

- Nok:** [nok^ɿ] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- Oloniwin:** [o.lo.ni.win] *G* tul.n. *idősebb Tipani férfi*
- Omati:** [o.ma.ti] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- omati s'ampta:** [omati sʔampta] *ASG* fn. *kék síp*
- Onantu:** [o.nan.tu] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- Otamu:** [o.ta.mu] *G* tul.n. *Tipani férfi neve*
- P'ah s'ivil chey:** [pʔah sʔivil tʃej] *ASG* fn. *sze-mélyes használati tárgy tartó fogas/akasztó*
- pctxawng:** [pʔtʰawŋ] *JC* fn. [???] [ʔ] *ϕ*
- Rai'uk:** [ra.i.ʔuk^ɿ] *G* tul.n. *Anurái férfi név (nem szó szerint értve)*
- Raltaw:** [ral.taw] *G* tul.n. *Tipani férfi vadász*
- Sänume:** [sæ.nu.mɛ] *G* tul.n. *Tipani sámánnő (eredete: sänume tanítás)*
- Seyvaro:** [sej.va.ro] *G* tul.n. *Tawkami férfi név (nem szó szerint értve)*
- shah-tell:** [ʃah.tɛl] *ASG* fn. *(úr)sikló (jövényszó angolból shuttle) (nem megengedett Na'vi fonotaktikai)*
- su'shiri t'acto sa:** [suʔshiri tʔacto sa] or [suʔshiri tʔacto sa] *ASG* fn. *játék sikoll/ikran*
- sumin'sey hulleh:** [suminʔsej huɫeh] *ASG* a *csoporthoz külön való alvás*
- sumin jii't'lu:** [sumin ʒiitʔlu] *ASG* fn. *levél tárgy*
- Swawta:** [swaw.ta] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- t'riti so jahmka:** [tʔriti so ʒahmka] *ASG* fn. *inga dob*
- Ta'antasi:** [ta.ʔan.ta.si] *G* tul.n. *Tantalus, Pandora sziklás vidéke*
- Tan Jala:** [tan.jala] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- Tasun:** [ta.sun] *G* tul.n. *Lí'ona férfi vadász neve (nem szó szerint értve)*
- Tawkami:** [taw.ka.mi] *G* tul.n. *klán neve (nem szó szerint értve) (összetétel ebből: taw ég(bolt) és kame lát)*
- Tilikaru:** [ti.li.ka.ru] *G* tul.n. *Tipani falu*
- Tipani:** [ti.pa.ni] *G* tul.n. *egy na'vi klán neve (nem szó szerint értve)*
- títakuk:** [ti.'ta.kuk^ɿ] *G* fn. *csapás, támadás (eredete: takuk sújt)*
- tmi nat'sey:** [tmi natʔsej] *ASG* fn. *hólyaglámpáseredete: étel itt*
- Tsa'law:** [tʃaʔ.law] *G* tul.n. *Tawkami férfi*
- Tsaro:** [tʃa.ro] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- Tsmuke:** [tʃmu.ke] *G* tul.n. *Tipani falu*
- txei:** [tʰe.i] *G* fn. *síkság, puszta*
- u'imi:** [u.ʔi.mi] *ASG* fn. *színpompás légköri jelenség (sarki fény)*
- U'imi huyuticaya:** [uʔimi hujutikaja] *ASG* tul.n. *egy klán neve (nem szó szerint értve)*
- Ukamtsu:** [u.kam.tʃu] *G* tul.n. *Tipani férfi*
- ulivi mari'tsey mak'dini'to:** [ulivi mariʔtsej makʔdiniʔto] *ASG* *szövőkeret (szó sz.: sok ág együtt erős)*
- ulu'tah inib'sey mulsi:** [uluʔtah inibʔsej mulsi] *ASG* fn. *levél tárgy*
- Umkansa:** [um.kan.sa] *G* tul.n. *Tipani falu*
- Unipey:** [u.ni.pej] *G* tul.n. *Tipani nő*
- utral utu mauti:** [ut.ral u.tu ma.u.ti] *ASG* fn. *gyümölcsfa (pandorai növényfaj) (összetétel ebből: utral fa és utu mauti banánszerű gyümölcs)*
- utu mauti:** [u.tu ma.u.ti] *ASG* fn. *„banán-szerű” nyomógyümölcs (pandorai növényfaj)*
- Va'erä Ramunong:** [va.ʔɛ.ræ ra.mu.noŋ] *G* tul.n. *Vaderas Völgy*
- Vayaha:** [va.ja.ha] *G* tul.n. *Tipani falu*

J Változások listája

Ez a változtatások listája. Ez nem a fordítók számára készült, akik Tuiq tartják a kapcsolatot, hanem a felhasználóknak, akik feltételezhetően szeretnének tudni milyen változások történtek. (Ez a gyakori frissítések miatt nem kerülnek fordításra)

- **12.41** - Added description of optional use of *eng* from the *UllxaAyharyuä* wiki. Thanks to Ftiafpi for finding this.
- **12.4** - Added new vocabulary from naviteri.org, February 29, 2012
- **12.392** - Corrected definitions for many compound words with *txan*, as 'much'
- **12.391** - Clarified definition for *keyawn*. Corrected IPA for 'awnìm.
- **12.39** - Clarified some definitions, added n. marker to fitseng amf tsatseng. Added lepay (thanks Blue Elf!)
- **12.382** - Corrected entry for *flawkx*. Cleaned up some duplicated infix markers.
- **12.381** - Corrected some truly silly mistakes in last update, Thanks to Plumps for pointing them out!
- **12.38** - Added new vocabulary from naviteri.org, January 22, 2012
- **12.371** - Corrected IPA for *leskxir* - Thanks to Eltu Lefngap Makto
- **12.37** - Added new vocabulary from naviteri.org, January 9, 2012
- **12.361** - Changed loan-word entry *Yu.E.Sey* to *Yuesey* to be more conventional. Suggested by Tirea Aean.
- **12.36** - Added *ultxatu* - Thanks to Blue Elf for the reminder.
- **12.354** - Applied more suggested corrections from forum dictionary topic, 1-3-12. Also normalized nfp. and ofp. markings for existing words with attested usage.
- **12.353** - Applied suggested corrections from forum dictionary topic, 12-28-11.
- **12.352** - Corrected some text corner markings and updated *ftxozä si* as vin.
- **12.351** - Corrected a few typos
- **12.35** - Added new word *säsyep* from Paul via Passi, updated definition of particle *a*
- **12.34** - Adjusted definition of *nìprte'* and *sno*, added derivative *sneyä*
- **12.331** - Corrected transitivity of *rangal* as vin.
- **12.33** - Added new vocabulary from naviteri.org, November 30, 2011
- **12.323** - Added dative suffix *-r* to noun case inflections list.
- **12.322** - Corrected typo on leniting morpheme boundary marker for *nuä*
- **12.321** - Corrected a typo, some transitivity markings and a missing word from naviteri.org. Thanks to Plumps for catching these.

- **12.32** - Added new vocabulary from naviteri.org, October 30, 2011
- **12.315** - Corrected transitivity marking for *hasey si*, *txìng* and *hum*.
- **12.314** - Corrected IPA for several words. Corrected transitive marking for *kan*.